

NATURIS PROJEKT

NATURIS PROJEKT SP. Z O.O.

Biuro: Al. Wojska Polskiego 162, Szczecin 71-335

NIP: 851 32 94 198 email: ewawed@wp.pl

kom: 606 935 128 www.libera.szczecin.pl

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO dla projektu planu ogólnego miasta Stargard

ZAMAWIAJĄCY:

Gmina Miasto Stargard

ul. Hetmana Stefana Czarnieckiego 17

73-110 Stargard

Miejsce i data opracowania: *Szczecin, wrzesień 2025 r.*

Spis treści:

1.	WPROWADZENIE	4
1.1.	CEL, PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA	4
1.2.	POŁOŻENIE OBSZARU OPRACOWANIA	6
2.	INFORMACJE O GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	8
2.1.	ZAŁOŻENIA PLANU OGÓLNEGO MIASTA STARGARD	8
2.2.	POWIĄZANIA PROJEKTU PLANU Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	14
2.2.1.	Dokumenty rządowe dotyczące rozwoju regionu i miast	14
2.2.2.	Plan zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego	15
2.2.3.	Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030	16
2.2.4.	Strategia Rozwoju Gminy Miasta Stargard do 2030 roku	17
2.2.5.	Miejski Plan Adaptacji do zmian klimatu	20
2.2.6.	Powierzchnia miasta objęta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego	21
3.	CHARAKTERYSTYKA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNYCH JEGO ZMIAN W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	22
3.1.	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA I STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA MIASTA	22
3.2.	CHARAKTERYSTYKA FIZJOGRAFICZNA	26
3.3.	KLIMAT	29
3.4.	POWIERZCHNIA ZIEMI	32
3.5.	ZŁOŻA KOPALIN	33
3.6.	WODY POWIERZCHNIOWE	35
3.7.	WODY PODZIEMNE	37
3.8.	WODY POWODZIOWE	40
3.9.	ROŚLINY I BIORÓŻNORODNOŚĆ – OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA NA TERENIE GMINY	42
3.10.	ZWIERZĘTA I BIORÓŻNORODNOŚĆ – OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA NA TERENIE GMINY	45
3.11.	ISTNIEJĄCE I PROJEKTOWANE FORMY OCHRONY PRZYRODY	48
3.12.	OBSZARY I OBIEKTY PROPONOWANE DO OCHRONY WG WALORYZACJI PRZYRODNICZEJ	52
3.13.	INNE OBSZARY CENNE PRZYRODNICZO	55
3.14.	KORYTARZE EKOLOGICZNE	57
3.15.	KRAJOBRAZ	60
3.16.	ZABYTKI I DZIEDZICTWO KULTUROWE	62
3.17.	CHARAKTERYSTYKA POTENCJALNYCH ZMIAN ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI USTALEŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE	67
4.	CHARAKTERYSTYKA STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	69
5.	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY	71

6.	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSOBY W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	79
7.	PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA CELE, PRZEDMIOT OCHRONY I INTEGRALNOŚĆ OBSZARÓW NATURA 2000 ORAZ NA ŚRODOWISKO	82
7.1.	CEL, PRZEDMIOT OCHRONY I INTEGRALNOŚĆ OBSZARÓW SIECI NATURA 2000.....	83
7.2.	INNE ISTNIEJĄCE OBSZARY I OBIEKTY OCHRONY PRZYRODY	85
7.3.	PROPONOWANE OBSZARY I OBIEKTY OCHRONY PRZYRODY	86
7.4.	FLORA, FAUNA I BIORÓŻNORODNOŚĆ	87
7.5.	KORYTARZE EKOLOGICZNE.....	88
7.6.	KRAJOBRAZ.....	89
7.7.	ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE	90
7.8.	POWIETRZE.....	91
7.9.	POWIERZCHNIA ZIEMI	91
7.10.	ZŁOŻA KOPALIN	91
7.11.	WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE	92
7.12.	KLIMAT	92
7.13.	LUDZIE.....	93
8.	ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	94
9.	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE DOKUMENTU WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDY	95
10.	INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	97
11.	PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA	97
12.	INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO.....	99
13.	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	99
14.	MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE	105
15.	SPIS ZAŁĄCZNIKÓW, RYCIN I TABEL	109
16.	DATA SPORZĄDZENIA PROGNOZY, ZESPÓŁ AUTORSKI, PODPISY	109

1. WPROWADZENIE

1.1. Cel, przedmiot i zakres opracowania

Obowiązek przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Planu ogólnego miasta Stargard (dalej: POG) wynika z art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.). W ramach tego postępowania sporządza się, zgodnie z art. 51 ust. 1 wymienionej ustawy, prognozę oddziaływania na środowisko.

Plan ogólny gminy jest nowym aktem planowania przestrzennego, który umożliwia każdej gminie planowanie zrównoważonego i harmonijnego rozwoju oraz zagospodarowania przestrzennego. Obowiązek uchwalenia planu ogólnego został wprowadzony na mocy ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. *o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw* (Dz.U. z 2023 r., poz. 1688 ze zm.). Plan ogólny zastępuje dotychczas istniejące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. W myśl art. 13a ust. 7 znowelizowanej ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.), plan ogólny – w przeciwieństwie do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy – jest aktem prawa miejscowego (studium takim aktem nie jest).

Plan ogólny jest dokumentem planowania przestrzennego, uchwalanym przez radę gminy. Dokument ten obejmuje obszar całej gminy, z wyłączeniem morskich wód wewnętrznych oraz terenów zamkniętych innych niż ustalane przez ministra właściwego do spraw transportu. Zgodnie z uchwałą Nr LV/550/2023 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 26 września 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard plan ogólny obejmuje obszar w pełnych granicach administracyjnych gminy miasto Stargard z wyłączeniem terenów zamkniętych (MON).

Celem wprowadzenia do ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym nowego aktu planowania przestrzennego pod nazwą „plan ogólny gminy” była konieczność uporządkowania przestrzeni geograficznej obszaru gminy m.in. poprzez zwiększenie kontroli nad wydawaniem decyzji o warunkach zabudowy, zlikwidowanie przeznaczania nadmiernej ilości terenów pod zabudowę i wyeliminowanie chaosu urbanistycznego. Plan ogólny gminy stanowi bazę w zakresie ustalenia przeznaczenia terenu, rozmieszczenia inwestycji celu publicznego oraz określenia sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz stanowi podstawę prawną do wydania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Dokument ten stanowi bazę wyjściową do opracowywania wszystkich miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko wykonana została przy zachowaniu układu zagadnień określonych w art. 51 ust. 2 ww. ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* oraz zgodnie z zakresem uzgodnionym z właściwymi organami ochrony środowiska, w tym z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Szczecinie (pismo z dnia 2 kwietnia 2024 r., znak: WOPN.411.26.2024.AM – zał. nr 1 do niniejszego opracowania) i Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Stargardzie (pismo z dnia 4 kwietnia 2024 r., znak: ZNS.7040.5.2.2024 – zał. nr 2 do niniejszego opracowania).

Zgodnie z powyższym w prognozie niniejszej w szczególności:

1) zawarto:

- informacje o treści i głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji ustaleń projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- streszczenie w niespecjalistycznym języku nietechnicznym,
- oświadczenie autora o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 – stanowiące załącznik nr 3 do prognozy;

2) określono, przeanalizowano i oceniono:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania tego dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko (w szczególności na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne), z uwzględnieniem zależności między elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3) przedstawiono:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji ustaleń projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- przedstawiono i oceniono możliwość rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru lub wyjaśniono brak rozwiązań alternatywnych, w tym także wskazano napotkane trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

W niniejszej prognozie oddziaływania na środowisko uwzględniono wymogi zawarte w art. 52 ust. 1 wymienionej wyżej ustawy, co oznacza, że prognozę opracowano stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowano do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu.

1.2. Położenie obszaru opracowania

Obszar objęty ustaleniami projektu POG obejmuje teren położony w granicach administracyjnych miasta Stargard (gmina miasto Stargard) w powiecie stargardzkim w województwie zachodniopomorskim.

Gmina od strony północnej, wschodniej i zachodniej graniczy z wiejską gminą Stargard (powiat stargardzki), od strony zachodniej z gminą Kobylanka (powiat stargardzki), a od strony południowej z gminą Warnice (powiat pyrzycki).

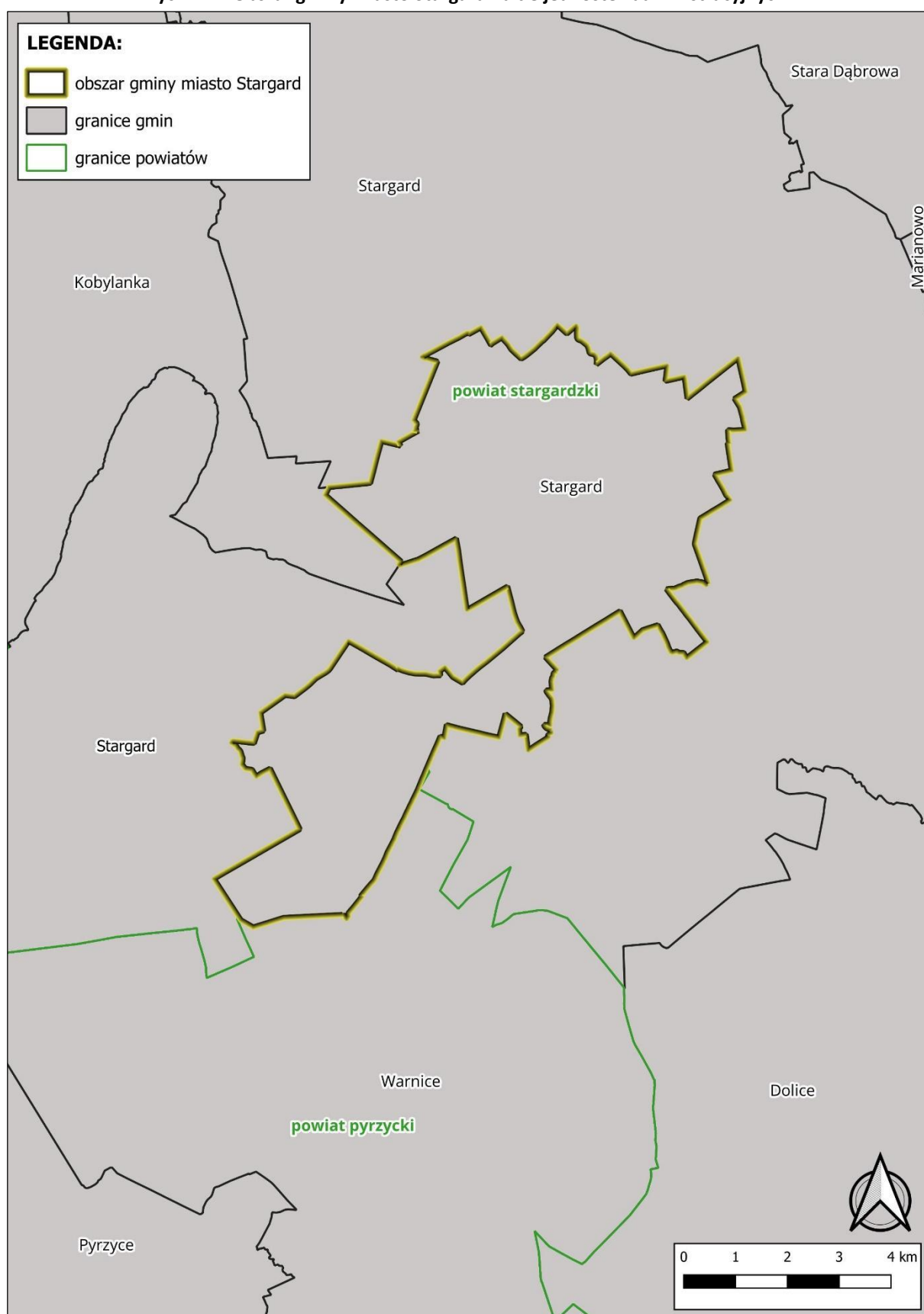
Lokalizację terenu objętego niniejszym opracowaniem na tle granic jednostek administracyjnych przedstawiono na rycinie nr 1.

Stargard pełni rolę stolicy subregionu wykraczającą swoim oddziaływaniem poza obszar powiatu stargardzkiego. Decydują o tym m.in. czynniki takie jak: położenie, potencjał gospodarczy, dobrze rozwinięta sfera kulturalno-społeczna i edukacyjna, a także obecność wielu instytucji o charakterze ponadlokalnym. Miasto jest obszarem silnie oddziaływującym zarówno na gminy powiatu stargardzkiego, jak i gminy powiatów ościennych. Jest też drugim co do wielkości ośrodkiem miejskim Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego.

Fizjograficznie obszar miasta położony jest na pograniczu dwóch mezoregionów Pobrzeża Szczecińskiego, tj. Równiny Pyrzycko-Stargardzkiej i Równiny Nowogardzkiej. Przez miasto przepływa rzeka Ina i jej dopływy.

Przez Stargard przebiega 15 południk długości geograficznej wschodniej, który jest głównym południkiem środkowoeuropejskiej strefy czasowej.

Ryc. nr 1. Obszar gminy miasto Stargard na tle jednostek administracyjnych.

Źródło: opracowanie własne

2. INFORMACJE O GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

2.1. Założenia Planu ogólnego miasta Stargard

Projekt planu ogólnego miasta Stargard został sporządzony w oparciu o uchwałę Nr LV/550/2023 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 26 września 2023 r. w *sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard* i obejmuje miasto Stargard w jego granicach administracyjnych (z wyłączeniem terenów zamkniętych).

Rola planu ogólnego gminy polega na ustaleniu podstawowych zasad i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla całej gminy, zastępując dotychczasowe studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Dokument ten ma na celu zapewnienie zrównoważonego rozwoju, eliminację chaotycznej zabudowy oraz harmonijne kształtowanie przestrzeni. Plan ogólny jest aktem prawa miejscowego, który stanowi podstawę do sporządzania szczegółowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy i decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Plan ogólny wyznacza ogólne ramy i zasady kształtowania przestrzeni, które będą realizowane w szczegółowych dokumentach planistycznych.

Zgodnie z art. 13a ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.) w planie ogólnym:

- 1) określa się:
 - strefy planistyczne,
 - gminne standardy urbanistyczne;
- 2) można również określić:
 - obszary uzupełnienia zabudowy,
 - obszary zabudowy śródmiejskiej.

Zgodnie z § 5 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w *sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów* (Dz.U. z 2023 r., poz. 2758 ze zm.) projekt planu ogólnego sporządzono w formie danych przestrzennych. Sposób stosowania oznaczeń, nazewnictwa, standardów oraz sposób prezentacji graficznej danych przestrzennych jest zgodny z załącznikiem nr 2 do ww. rozporządzenia.

Zgodnie z art. 13h ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.) wraz z projektem planu ogólnego sporządzono uzasadnienie, składające się z części tekstowej i graficznej. Uzasadnienie planu ogólnego nie będzie publikowane w dzienniku urzędowym województwa, gdyż nie posiada waloru normatywnego, a informacyjny.

Zgodnie z art. 13d ust. 1 ww. ustawy, wyznaczając strefy planistyczne, w pierwszej kolejności uwzględnia się obszary, dla których w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego określono przeznaczenie umożliwiające realizację funkcji mieszkaniowej oraz obszary uzupełnienia zabudowy (OUZ) w ramach istniejącej zabudowy. W związku z powyższym, na obszarach objętych obowiązującymi planami miejscowymi, na których dopuszczono realizację funkcji innych niż mieszkaniowe, określone zostały poszczególne strefy planistyczne o profilu funkcjonalnym,

umożliwiającym realizację przeznaczeń terenów ustalonych w tych planach. Dla terenów, dla których nie obowiązują plany miejscowe, poszczególne strefy planistyczne określone zostały w oparciu o analizę istniejącej struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta, sposobu użytkowania gruntów, funkcji zabudowy i inne lokalne uwarunkowania przestrzenne.

Obszar objęty POG został podzielony w sposób rozłączny na strefy planistyczne, zgodnie z art. 13c ww. ustawy. W myśl przepisów wykonawczych, w każdej strefie planistycznej profil funkcjonalny obejmuje tereny określone w ramach profilu funkcjonalnego podstawowego oraz tereny określone w ramach profilu funkcjonalnego dodatkowego, o których mowa w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz.U. z 2023 r., poz. 2758 ze zm.). Załącznik ten określa pełną charakterystykę stref planistycznych.

W projekcie POG ustalono gminne standardy urbanistyczne w formie katalogu stref planistycznych, które w myśl ustawy, powinna spełniać każda działka ewidencyjna wchodząca w skład terenu objętego planem. Gminne standardy urbanistyczne obejmują gminny katalog 13 stref planistycznych, którym przypisano profil funkcjonalny podstawowy (zawierający pełen zakres funkcji określonych rozporządzeniem dla danej strefy) i profil funkcjonalny dodatkowy (dobrany wg potrzeb z zakresu dopuszczonego rozporządzeniem) oraz wymagane wskaźniki i parametry dla zabudowy i zagospodarowania terenu, czyli następujące wskaźniki urbanistyczne, wynikające z powyższego rozporządzenia:

- 1) wartości maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy,
- 2) wartości maksymalnej wysokości zabudowy,
- 3) wartości maksymalnego udziału powierzchni zabudowy,
- 4) wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej.

Strefy planistyczne określone w Planie ogólnym miasta Stargard przedstawiono w tabeli nr 1.

Tab. nr 1. Katalog stref planistycznych w Planie ogólnym miasta Stargard.

Lp.	Symbol literowy strefy	Nazwa strefy planistycznej	Ilość wyznaczonych stref	Łączna powierzchnia [ha]
1	SW	Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną	278	ok. 447,4
2	SJ	Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową	195	ok. 576,9
3	SZ	Strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową	8	ok. 6,1
4	SU	Strefa usługowa	102	ok. 165,9
5	SH	Strefa handlu wielkopowierzchniowego	4	ok. 19,6
6	SP	Strefa gospodarcza	50	ok. 1 041,5
7	SR	Strefa produkcji rolniczej	7	ok. 43,0
8	SI	Strefa infrastrukturalna	78	ok. 232,7
9	SN	Strefa zieleni i rekreacji	57	ok. 459,9
10	SC	Strefa cmentarzy	8	ok. 119,7

Lp.	Symbol literowy strefy	Nazwa strefy planistycznej	Ilość wyznaczonych stref	Łączna powierzchnia [ha]
11	SG	Strefa górnictwa	1	ok. 2,7
12	SO	Strefa otwarta	56	ok. 992,6
13	SK	Strefa komunikacyjna	61	ok. 236,5

Struktura przestrzenna stref planistycznych w planie ogólnym miasta Stargard, ich rozmieszczenie i powierzchnie są odzwierciedleniem zarówno dotychczasowej, jak i przyszłej, dominującej funkcji danej jednostki przestrzennej miasta.

W zakresie przestrzeni dla zamieszkania i towarzyszących usług wyznaczone strefy – wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną (SW) i wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ) – obejmują przede wszystkim istniejące, ale też ustalone w planach miejscowych oraz w planie ogólnym osiedla mieszkalne i enklawy zabudowy mieszkalnej.

Strefy SW są rozproszone w granicach całego miasta i poza obszarami dużych osiedli zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej stanowią największą powierzchniowo strukturę funkcjonalno-przestrzenną miasta. Obejmują one skupiska zabudowy wielorodzinnej śródmiejskiej zrealizowanej przed II wojną światową jak i współczesne zespoły zabudowy osiedlowej, które w znacznym stopniu wypełniły obszary zniszczonej tkanki Starego Miasta i okalającego je śródmieścia. Strefy SW obejmują również obszary wymagające przekształceń, tereny przemysłowe, składowe i magazynowe. Dla zapewnienia terenów dla realizacji zabudowy mieszkalnej wielorodzinnej, zgodnie z określonym zapotrzebowaniem, wyznaczono, poza terenami już wskazanymi w planach miejscowych i stanowiącymi luki w zabudowie oraz poza obszarami uzupełnienia zabudowy, nowe strefy SW (27SW, 269SW, 270SW, 271SW, 107SW).

Strefy SJ wraz z ze strefami SW stanowią zasadniczą wielofunkcyjną mieszkalno-usługową strukturę miasta. Strefy SJ rozmieszczone są stosunkowo równomiernie wokół centralnej części miasta. Największe ich skupienia położone są na Os. Pyrzykim (południowa część miasta), Os. Chopina (zachodnia część miasta), Os. Wojciecha Kossaka, Źródelni/Mokrzycy (północna część miasta), Osetnie, Przedmieściu Barnimowskim (wschodnia część miasta). Dla zapewnienia terenów dla realizacji zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej, zgodnie z określonym zapotrzebowaniem, wyznaczono, poza terenami już wskazanymi w planach miejscowych i stanowiącymi luki w zabudowie oraz poza obszarami uzupełnienia zabudowy, nowe strefy SJ (68SJ, 81SJ, 186SJ, 187SJ, 194SJ, część strefy 157SJ, część strefy 168SJ i inne pomniejsze uzupełnienia w ramach wykształconych stref zabudowy).

W granicach miasta wciąż funkcjonują gospodarstwa rolne, w szczególności ogrodnicze, dla których wyznaczono strefy wielofunkcyjne z zabudową zagrodową (SZ), co zapewni możliwość ich dalszego funkcjonowania. Strefy SZ mają nieznaczny udział w strukturze funkcjonalno-przestrzennej miasta. Wyznaczono również strefy produkcji rolnej (SR), bez funkcji mieszkalnej. Obejmują one obszary istniejących gospodarstw rolnych, w tym ogrodniczych, które nawet gdy są zlokalizowane w ścisłej zabudowie miejskiej (jak strefa 6SR przy ul. Warzywnej) nie stanowią istotnej uciążliwości dla otoczenia. Strefy SR występują ponadto w południowej części miasta i większości powiązane są z realizacją funkcji akwakultury i obsługi rybactwa (1SR, 2SR, 3SR, 4SR). Strefa 5SR powiązana jest z istniejącym wielkotowarowym gospodarstwem rolniczym.

W zakresie infrastruktury komunikacyjnej wyznaczone strefy komunikacyjne (SK) uwzględniają w profilu podstawowym przebieg w granicach miasta linii kolejowych i dróg zapewniających szkielet komunikacyjny. Pozostałe tereny komunikacyjne mieszczą się w ramach profilu podstawowego innych stref planistycznych. Strefy komunikacyjne, a także inne strefy obejmujące funkcję komunikacyjną zapewniają możliwość lokalizacji niezbędnej dla obsługi transportu i komunikacji infrastruktury.

W zakresie zabezpieczenia infrastruktury społecznej, kultury i edukacji oraz komunalnej wyznaczono w planie strefy usługowe (SU) oraz strefy cmentarzy (SC). Strefy usługowe obejmują obiekty edukacji i kultury (przedszkola i punkty przedszkolne, szkoły podstawowe i ponadpodstawowe, domy i ośrodki kultury, biblioteki, muzea), obiekty opieki zdrowotnej (w tym szpital), obiekty kultu religijnego (kościół). Niezależnie od wyznaczonych stref SU obiekty infrastruktury społecznej mogą dalej funkcjonować i lub być planowane do realizacji również w ramach profilu podstawowego i dodatkowego innych stref, w szczególności w ramach stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową wielorodzinną i jednorodzinną. Funkcjonujące w mieście instytucje i urzędy zostały uwzględnione w strefach SU lub w ramach profilu innych stref, w szczególności w strefach SW, ale również w strefie gospodarczej SP. Strefy cmentarzy (SC) obejmują położone w granicach miasta nekropolie, teren pochówku jeńców z obozu Stalag II D Stargard oraz teren historycznej działki kościelnej w Kluczewie.

Strefy handlu wielkopowierzchniowego (SH) obejmują tereny lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni powyżej 2000 m². W POG wskazano cztery takie strefy zlokalizowane na obrzeżach miasta, w jego zachodniej i południowo-zachodniej części. Są to trzy strefy z już istniejącymi obiektami handlowymi (1SH – 3SH) oraz jedna strefa (4SH), umożliwiającą lokalizację w przyszłości po sporządzeniu planu miejscowego wymaganego dla tego typu przedsięwzięcia.

Strefy gospodarcze (SP) obejmują obszary istniejącej zabudowy o tej funkcji, ustalonych terenów w obowiązujących planach miejscowych lub wskazanych w planie ogólnym terenów związanych z działalnością produkcyjną wraz z towarzyszącymi usługami, składami, magazynami. Największe powierzchniowo tereny w ramach strefy SP położone są w granicach dwóch parków przemysłowych – Parku Przemysłowego Nowoczesnych Technologii (tereny wokół dawnego lotniska w Kluczewie) i w Stargardzkim Parku Przemysłowym. Ponadto strefy SP obejmują mniejsze tereny istniejącej koncentracji obiektów produkcyjnych i usługowych w mieście – w tym przy drodze krajowej DK20 w kierunku Chociwla, przy ul. Rzeźniczej.

W planie ogólnym wyznaczono jedną strefę górnictwa (1SG), która obejmuje teren górniczy zakładu górniczego, prowadzącego eksploatację złoża wód termalnych w utworach jury dolnej „Stargard” na potrzeby „Geotermii Stargard”. Przedsiębiorstwo G-TERM ENERGY Sp. z o.o. prowadzi tu eksploatację wód termalnych wspomagających system ogrzewania centralnego dla miasta. Z uwagi na specyfikę sposobu eksploatacji złoża (odwierty), strefa obejmuje jedynie teren zakładu górniczego.

Przestrzeń dla wypoczynku i rekreacji, sportu, zieleni urządzonej została zapewniona w ramach stref zieleni i rekreacji (SN). Strefy te wyznaczono w bezpośrednim sąsiedztwie istniejącego zainwestowania. Zgodnie z zakresem w profilu podstawowym umożliwiają one lokalizację terenów zieleni urządzonej, terenów plaży, terenów wód, terenów komunikacji, terenów ogrodów działkowych, terenów infrastruktury technicznej oraz w ramach profilu dodatkowego (w najszerszym ujęciu) uwzględniają: tereny usług sportu i rekreacji, tereny usług kultury i rozrywki, tereny usług handlu detalicznego, tereny usług gastronomii, tereny usług turystyki, tereny usług nauki, tereny usług edukacji, tereny usług

zdrowia i pomocy społecznej, tereny zieleni naturalnej. Strefy SN obejmują m.in. obiekty sportu i rekreacji – stadiony i boiska sportowe.

W zakresie infrastruktury technicznej wyznaczone strefy (SI) uwzględniają w profilu podstawowym w szczególności zabezpieczenie terenów dla ujęć wody podziemnej zapewniającej wraz z siecią wodociągową zaopatrzenie w wodę, lokalizację elementów systemu elektroenergetycznego. Pozostałe elementy infrastruktury technicznej mieszczą się w ramach profilu podstawowego innych stref planistycznych.

Strefy otwarte (SO) obejmują w szczególności niezainwestowane, nieprzekształcone obszary gruntów leśnych, gruntów rolnych, w szczególności użytków zielonych, zieleni nieurządzonej, w tym wysokiej, które z uwagi na ich rolę w zachowaniu równowagi w środowisku, ciągłości korytarzy ekologicznych powinny być chronione przed zabudową i pozostać w obecnej formie i sposobie użytkowania. Choć w większości nie obejmują obecnie żadnych form chronionych (poza użytkowaniem ekologicznym „Niebieski korytarz ekologiczny rzeki Iny i jej dopływów – III” oraz projektowanym powiększeniem obszaru Natura 2000 Dolina Iny PLH320004) stanowią ważny element osnowy ekologicznej miasta i jego otoczenia. Do stref otwartych włączone zostały również rzeki przepływające przez Stargard – Ina, Mała Ina, Krąpiel i Młynówka. Strefy otwarte pełnią również funkcję izolacyjną dla obszarów lokalizacji funkcji produkcyjnych czy usługowych.

Dla stref górnictwa (SG), otwartej (SO) i komunikacyjnej (SK), zgodnie z przepisami prawa, nie określono minimalnego poziomu powierzchni biologicznie czynnej. Dla strefy infrastrukturalnej (SI) minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej to 20%, dla strefy zieleni i rekreacji (SN) – 50%, a dla pozostałych stref – 30%.

W projekcie POG określono również:

1. Obszary uzupełnienia zabudowy OUZ – zgodne z profilem funkcjonalnym danej strefy.

Wyznaczenie zasięgu obszaru uzupełnienia zabudowy obwarowane jest wymogami określonymi przepisami prawa, tj. rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. *w sprawie sposobu wyznaczania obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy* (Dz.U z 2024 r., poz. 729). Co do zasady obszar uzupełnienia zabudowy, w przypadku braku planu miejscowego, będzie służyć realizacji zabudowy uzupełniającej, lokalizowanej w miejscach luk w istniejącej zabudowie w ramach wykształconej już struktury danej jednostki osadniczej. Poza obszarem uzupełnienia zabudowy nie będzie możliwe wydawanie decyzji o warunkach zabudowy, co przyczyni się docelowo do znacznego ograniczenia rozpraszania zabudowy. Ograniczenie rozpraszania zabudowy ma również ogromne znaczenie dla zmniejszania kosztów budowy i funkcjonowania infrastruktury technicznej i dróg. Powyższe będzie również przyczyniało się do formułowania ustaleń decyzji o warunkach zabudowy w zakresie parametrów przyszłej zabudowy w oparciu o faktyczne sąsiedztwo. To podstawowy warunek kształtowania zabudowy w sposób zharmonizowany z ukształtowanym już otoczeniem, w tym z uwzględnieniem uwarunkowań kulturowych i historycznych, jeśli stanowią one o jakości i wartości danej przestrzeni.

Przedewszystkim z OUZ w projekcie POG miasta Stargard wyłączone zostały obszary, dla których obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz obszary, które z uwagi na występujące w ich granicach uwarunkowania i ograniczenia nie powinny umożliwiać realizacji zabudowy na podstawie decyzji o warunkach zabudowy.

2. Obszary zabudowy śródmiejskiej OZS – spora część tej zabudowy znajduje się w granicach obszaru Starego Miasta, wpisanego do rejestru zabytków. Obszar zabudowy śródmiejskiej został zdefiniowany w art. 2 pkt 23 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.). Należy przez to rozumieć położony w mieście obszar zwartej, intensywnej zabudowy mieszkaniowej i usługowej. Z faktu wyznaczenia obszaru zabudowy śródmiejskiej w planie ogólnym wynikają konsekwencje dla formułowania ustaleń innych aktów planowania przestrzennego (planów miejscowych), decyzji administracyjnych (decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu), a także dla stosowania przepisów określających warunki techniczne jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. Zgodnie z przepisami ww. ustawy, w granicach ustalonego w planie ogólnym obszaru zabudowy śródmiejskiej dopuszcza się zmniejszenie ustalonego w planie ogólnym wskaźnika minimalnej powierzchni biologicznie czynnej do 2/3 ustalonej wartości. Analogiczne zmniejszenie wskaźnika do 2/3 wartości określonej w planie ogólnym dopuszcza się dla decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego i decyzji o warunkach zabudowy. Przepisy wykonawcze dopuszczają ponadto na obszarze zabudowy śródmiejskiej stosowanie obniżonych wymagań dotyczących oświetlenia i nasłonecznienia budynków zawierających pomieszczenia przeznaczone na pobyt ludzi.

Zwarta, intensywna zabudowa śródmiejska, w której przenikają się funkcje mieszkalne i usługowe jest cechą charakterystyczną i nierozłączną ośrodków miejskich i stanowi jednocześnie silne historyczne uwarunkowanie kształtowania zabudowy miast. Jednocześnie historyczna ciągłość funkcjonowania zwartej zabudowy śródmiejskiej sprawia, iż taka forma zagospodarowania i zabudowy części miasta jest powszechnie akceptowana. Wymaga jednak również dbałości o szczegóły w zakresie zabezpieczenia interesów wszystkich stron, tak aby nie rodziło to konfliktów społecznych i przestrzennych.

W planie ogólnym miasta Stargard wskazano OZS, przyjmując zasadę, że są to funkcjonujące już obszary o takich cechach lub obszary, dla których zakłada się możliwość ich przekształcania w kierunku nadania im cech zabudowy śródmiejskiej. Są to kwartały zabudowy w obszarze Starego Miasta (pomiędzy ul. Kazimierza Wielkiego, Bolesława Chrobrego, Warowną, Mieszka I, Kramarską), w jego bezpośrednim otoczeniu – u zbiegu ulic Portowej, A. Struga, S. Okrzei i J. Kochanowskiego, kwartał zabudowy przy Ślaskie i Warszawskiej, kwartały zabudowy przy ulicach Hetmana St. Czarnieckiego, Kardynała St. Wyszyńskiego, Marszałka J. Piłsudskiego, Wojska Polskiego, M. Konopnickiej i Dworcowej, kwartały zabudowy przy ul. Szymona Konarskiego, Placu Majdanek, Alei Gryfa, a także przy ul. Generała Józefa Bema i Spokojnej.

Z uwagi na rozlokowanie istniejącej i funkcjonującej infrastruktury społecznej oraz terenów zieleni publicznej rozproszonych w stosunkowo zwartej strukturze przestrzennej miasta Stargard w planie ogólnym miasta Stargard nie określono gminnych standardów dostępności infrastruktury społecznej.

Ustalone w planie ogólnym miasta Stargard wskaźniki i parametry urbanistyczne uwzględniają istniejący sposób zagospodarowania i zabudowy terenu, co zapewni właściwą ochronę ładu przestrzennego w procesie rozwoju przestrzennego miasta. Ponieważ z mocy prawa będą one wiążące dla dalszych postępowań z zakresu planowania przestrzennego, będzie się to odbywało na etapie precyzowania zapisów planu ogólnego w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz przy sporządzaniu i wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (czyli decyzji o warunkach zabudowy i decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego).

2.2. Powiązania projektu planu z innymi dokumentami strategicznymi

Zgodnie z art. 51 znowelizowanej ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. *o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw* (Dz.U. z 2023 r., poz. 1688 ze zm.) ustalenia pierwszego planu ogólnego gminy określa się, uwzględniając politykę przestrzenną gminy określoną w strategii rozwoju gminy lub strategii rozwoju ponadlokalnego. Plan ogólny gminy jako dokument wyrażający politykę przestrzenną na szczeblu lokalnym musi być zgodny z polityką przestrzenną prowadzoną na szczeblu wojewódzkim, a ta z krajową polityką przestrzenną. Wzajemne powiązanie tych dokumentów zapewnia spójne i całościowe kształtowanie przestrzeni oraz umożliwia przeprowadzenie inwestycji strategicznych w skali krajowej. Jednocześnie ustawa *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* z dnia 27 marca 2003 r. (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.) nakłada obowiązek zgodności miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z zapisami planu ogólnego gminy. Z powyższych względów w projekcie POG musiały znaleźć odzwierciedlenie założenia dokumentów strategicznych kraju i województwa, a także ramy rozwoju gospodarczo-społecznego określone dla gminy, w tym w szczególności w polityce przestrzennej gminy zawarte w strategii rozwoju gminy. Uchwalenie planu ogólnego ureguje rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne gminy oraz zasady zagospodarowania na jej obszarze, z uwzględnieniem walorów krajobrazowych, wymogów ładu przestrzennego i ochrony środowiska.

2.2.1. Dokumenty rządowe dotyczące rozwoju regionu i miast

Strategiczne i programowe dokumenty przyjmowane i realizowane na poziomie krajowym mają znaczący wpływ na rozwój Stargardu. Poniżej wskazano najważniejsze z nich:

1. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r., SOR), która została przyjęta przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 r. SOR jest obowiązującym, kluczowym dokumentem państwa polskiego w obszarze średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. Dokument ten wskazuje, że poza makroekonomicznymi wyzwaniami stojącymi przed polską gospodarką (tzw. pięć pułapek rozwojowych: średniego dochodu, braku równowagi, przeciętnego produktu, demograficznej oraz słabości instytucjonalnej), ważnymi barierami dla rozwoju Polski uznano rozwarstwienie społeczne i utrzymujące się zróżnicowania przestrzenne w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego. SOR wśród trzech celów wskazuje *cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony*. Z punktu widzenia Stargardu ważna jest deklaracja rządu, że będzie dążył, aby polityka regionalna wzmacniała terytorialne potencjały rozwojowe i specjalizacje, głównie w kierunku aktywizacji gospodarczej oraz aby dysproporcje w poziomie rozwoju gospodarczego podregionów (mierzone poziomem PKB na mieszkańca) nie pogłębiały się.
2. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030), przyjęta przez Radę Ministrów 17 września 2019 r., to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa. KSRR 2030 akcentuje wskazany w SOR rozwój zrównoważony terytorialnie, który „rozwija i efektywnie wykorzystuje miejscowe zasoby i potencjały wszystkich terytoriów, a w szczególności wspomaga rozwój tych obszarów, które mają mniejszą odporność na zjawiska kryzysowe, nie mogą w pełni rozwinąć swojego potencjału rozwojowego lub utraciły funkcje społeczno-gospodarcze”. W skrócie – KSRR 2030 bardzo mocno deklaruje wsparcie miast małych i średnich, co stanowi poważną szansę dla Stargardu. KSRR akcentuje również promowanie współpracy JST w różnych układach i zasięgach terytorialnych.

3. Krajowa Polityka Miejska 2023 (KPM 2023), przyjęta przez Radę Ministrów 20 października 2015 r., to pierwszy polski dokument rządowy poświęcony stricte miastom i wskazujący cele i kierunki działań, które rząd deklaruje wobec wszystkich miast w Polsce. KPM 2023 akcentuje znaczenie tzw. podejścia zintegrowanego, czyli całościowego rozpatrywania zagadnień rozwoju miasta – zarówno jego problemów i barier, jak i projektowania efektywnych przedsięwzięć i programów. Działania KPM 2023 jako ważny aspekt zintegrowanego podejścia wskazuje znaczenie partnerskiego współdziałania z mieszkańcami i innymi interesariuszami w mieście, pogłębionego i trwałego dialogu oraz współpracy „poziomej” i pionowej”. KPM 2023 bardzo mocno akcentuje przestrzeń jako kluczowy zasób miasta oraz dążenie do ładu przestrzennego w celu m.in.: zwiększania jakości życia w mieście i jego potencjału adaptacyjnego, zmniejszania kosztów przemieszczania się i świadczenia usług publicznych. Należy dodać, że obecnie (2021 rok) trwają prace nad aktualizacją Krajowej Polityki Miejskiej. Prowadzące te prace Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej informuje, że w aktualizacji koncentruje się między innymi na kwestiach związanych z adaptacją do zmian klimatu i potrzeb środowiska.

Pozostałe strategie, programy i polityki krajowe są także ważne dla rozwoju Stargardu, ponieważ dotyczą poszczególnych sfer, których większość skupia się w mieście niczym w soczewce. Są to np. obowiązujące lub aktualnie projektowane strategie dotyczące klimatu, polityki przemysłowej, cyfryzacji, spójności społecznej itd. W związku z tym ważny jest, w miarę możliwości, aktywny udział miasta w tworzeniu polityk krajowych. Projekt POG miasta Stargard realizuje wytyczne określone w rządowych dokumentach strategicznych dla ośrodków miejskich jego pokroju.

2.2.2. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego

Uchwałą Nr XVII/214/20 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 24 czerwca 2020 r. *zmieniającą uchwałę w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego* (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2020 r., poz. 3564) zatwierdzono aktualną wersję najważniejszego dokumentu z zakresu zagospodarowania przestrzennego na poziomie województwa.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa jest elementem regionalnego planowania strategicznego, w którym następuje konkretyzacja przestrzenna celów strategicznych województwa. Określa uwarunkowania, zasady i kierunki kształtowania struktury przestrzennej województwa, w taki sposób, aby stworzyć korzystne warunki dla rozwoju gospodarczego, wzrostu poziomu i jakości życia oraz konkurencyjności regionu, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Stanowi on podstawowy dokument polityki przestrzennej województwa odnoszący się do głównych elementów zagospodarowania przestrzennego oraz koordynacji zamierzeń organizacyjnych, społecznych, gospodarczych i innych, będących przedmiotem zainteresowania samorządu wojewódzkiego w wymiarze przestrzennym, ustalając ramy terytorializacji polityki rozwojowej województwa.

Plan formułuje cele gospodarowania przestrzenią województwa i zasady jej kształtowania oraz określa kierunki polityki przestrzennej w długiej perspektywie. Jako wojewódzki dokument planistyczny ma charakter aktu kierownictwa wewnętrznego, dlatego wszystkie kategorie działań w nim zapisane są wiążące dla organów samorządu województwa i jednostek im podległych, szczególnie przy sporządzaniu i realizacji dokumentów strategicznych, programowych i operacyjnych. Prowadzenie polityki regionalnej w oparciu o zasadę zintegrowanego podejścia terytorialnego zakłada

ukierunkowanie na wykorzystanie endogenicznego potencjału oraz umożliwia realizację interwencji dostosowanych do lokalnych uwarunkowań.

W obowiązującym Planie wyznaczono strukturę o nazwie Szczeciński Obszar Metropolitalny (SOM), w skład której wchodzi także miasto Stargard. Stargard w strukturze hierarchicznej sieci osadniczej województwa jest częścią sieci osadniczej MOFOW (Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego), którą tworzy policentryczny układ z centralnym rdzeniem – miastem Szczecinem, pięcioma miastami średniej wielkości (Police, Goleniów, Gryfino, Stargard, Świnoujście) oraz dwoma małymi miastami: Nowym Warpem i Stepnicą. Obszar planu obejmuje dodatkowo cztery miasta położone w estuarium Odry, tj. Wolin, Kamień Pomorski, Międzyzdroje i Dziwnów. Dopełnieniem układu osadniczego obszaru planu jest wiejska sieć osadnicza, składająca się z 386 miejscowości.

Zgodnie z podziałem na klasy hierarchii sieci osadniczej MOFOW, w oparciu o współczynnik unikalności usług, miasto Stargard jest ważnym ośrodkiem o znaczeniu subregionalnym.

W strukturze funkcjonalno-przestrzennej obszaru SOM wyodrębniono sześć stref, a Stargard znajduje się w istotnej strefie ośrodków równoważących rozwój (obok Świnoujścia, Kamienia Pomorskiego, Goleniowa, Gryfina i Polic). Miasta te pełnią funkcje satelickie w stosunku do Szczecina. Są w nich rozwijane istniejące usługi, a także powstają usługi nowego rodzaju, co z kolei wpływa na proces urbanizacji przestrzennej. Miasta te, poza oddziaływaniem lokalnym, stanowią ośrodki obsługi o charakterze ponadgminnym z odpowiednio rozwiniętą ofertą usługową.

Projekt Planu ogólnego w zakresie, który obejmuje, jest dostosowany do „*Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego*” poprzez uwzględnienie m.in. przebiegu infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, zapisów dotyczących dziedzictwa kulturowego, kierunków rozwoju osadnictwa. Projekt POG realizuje ustalenia zawarte w powyższym dokumencie i nie narusza jego zapisów.

2.2.3. Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030

„Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego z perspektywą do 2030 roku”, przyjęta 28 czerwca 2019 r. przez Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego, stanowi podstawę programową rozwoju regionu. Strategia wskazuje znaczenie Stargardu jako trzeciego największego miasta w województwie, odnotowuje także, że park przemysłowy w Stargardzie, obok goleniowskiego i koszalińskiego, ma szczególne znaczenie dla gospodarki tej części Europy. Strategia informuje także, że Geotermia Stargard i Geotermia Pyrzyce należą do dziesięciu największych geotermalnych instalacji w kraju. Jednocześnie informuje, że Stargard należy do miejscowości o największym zagrożeniu powodzią w województwie (oprócz Stargardu – Nowe Warpno i Darłowo z Darłówkiem).

Zgodnie z treścią „*Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030*”, miasto Stargard należy do miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego (MOFOW) Szczecina. Ponadto Stargard identyfikowany jest jako ośrodek regionalny oraz jako ośrodek SOM mający obszar oddziaływania poza SOM (głównie na wschód i południe od Stargardu). Strategia wskazuje, że identyfikacja i delimitacja obszarów strategicznej interwencji (OSI) na terenie województwa zachodniopomorskiego odbywa się na bazie obszarów funkcjonalnych wskazanych w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego oraz że zgodnie z powyższym polityka terytorialna w stosunku do obszarów strategicznej interwencji województwa

zachodniopomorskiego będzie adresowana do dwóch podstawowych poziomów obszarów funkcjonalnych: obszaru funkcjonalnego o znaczeniu ponadregionalnym – miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego Szczecina, obszarów funkcjonalnych o znaczeniu subregionalnym oraz obszaru problemowego o szczególnej w skali województwa kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych, gospodarczych i przestrzennych – Specjalnej Strefy Włączenia.

Strategia akcentuje pozytywne wieloletniej współpracy JST w zakresie wspólnych, ponadlokalnych przedsięwzięć, które są realizowane przez Stowarzyszenie Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego (SSOM). Stargard odgrywa bardzo ważną rolę we współpracy w ramach SSOM, odnosząc przy tym spore korzyści – głównie to realizacja szeregu ważnych projektów (np. dotyczących mobilności: Zintegrowane Centrum Przesiadkowe czy droga rowerowa wzdłuż ulic Barnima, Nasiennej, Spokojnej i Armii Krajowej). Aktywność Stargardu w SSOM to ważny aspekt rozwoju miasta, bowiem Strategia akcentuje, że obszary funkcjonalne stanowią mają podstawową kategorię programowania rozwoju regionu do 2030 roku, a realizacja przedsięwzięć infrastrukturalnych będzie dokonywana w układzie obszarów funkcjonalnych. Daje to olbrzymią szansę na kontynuowanie działań sukcesów w ramach SSOM, ale wskazuje także na potrzebę rozwijania współpracy w obszarze funkcjonalnym mniejszej skali – w którym Stargard stanowi subregionalny ośrodek rozwoju, świadczący usługi wyższego rzędu dla okolicznych gmin, centrum lokalnego rynku pracy itd.

Projekt planu ogólnego jest spójny z zadaniami i wizją dla miasta Stargard, określoną w *Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030*.

2.2.4. Strategia Rozwoju Gminy Miasta Stargard do 2030 roku

Polityka przestrzenna miasta Stargard została przyjęta w „*Strategii Rozwoju Gminy Miasta Stargard do 2030 roku*” (STARGARD 2030), uchwalonej uchwałą Nr XXXI/331/2021 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 28 września 2021 r.), w której sformułowano wizję rozwoju miasta. Wizja rozwoju miasta, którą do 2030 roku wspólnie urzeczywistniać będą władze miasta oraz interesariusze Strategii, to: „*Mieszkaj, pracuj, odkrywaj!*”. Stargard to w 2030 roku miasto bardzo dobrych warunków życia. Szeroka oferta mieszkaniowa, przyjazne i zielone miasto, bezpieczne przestrzenie publiczne, zróżnicowana, stale rosnąca oferta spędzania czasu wolnego (sport i rekreacja, kultura, hobby, wolontariat) to czynniki aktywizujące wszystkie grupy mieszkańców oraz zachęcające nowych mieszkańców do osiedlania się. Stargard już dziś ma wszelkie podstawy, aby świadomie i konsekwentnie budować wizerunek miasta zielonego i błękitnego, które funkcjonuje w „ludzkiej skali” – łatwo się po nim poruszać, a struktura urbanistyczna czyni je przyjaznym i estetycznym. Ale wyzwania XXI wieku wymagają również by potencjał ten rozwinąć i uzupełnić, by nadać miastu wyjątkowego charakteru- w zakresie wyglądu, funkcjonalności, atmosfery i relacji społecznych, co uczyni go szczególnie korzystnym miejscem do życia. Stargard 2030 to miasto, które z każdym dniem jest coraz silniejszą i aktywną wspólnotą mieszkańców, przykładającą szczególną wagę do otwartości, tolerancji, bezpieczeństwa, inicjatyw międzypokoleniowych, włączenia społecznego. Bardzo ważnym akcentem jest równocześnie kompleksowe wsparcie i działanie na rzecz osób ze szczególnymi potrzebami poprzez zwiększanie dostępności, we wszystkich jej aspektach: od dostępności architektonicznej przez dostępność cyfrową, informacyjno-komunikacyjną, aż po zapewnianie dostępności poszczególnych usług publicznych. Stargard w roku 2030 to dynamiczne, silne gospodarczo i konkurencyjne miasto, w którym każdy aktywny mieszkaniec może podjąć atrakcyjną i ciekawą pracę, zgodną ze swoimi aspiracjami i ambicjami. Jest to możliwe dzięki ciągle rosnącej liczbie przedsiębiorstw polskich i zagranicznych,

m.in. w obu parkach przemysłowych (Park Przemysłowy Nowoczesnych Technologii i Stargardzki Park Przemysłowy) oraz dzięki otwartości i przyjazności miasta dla osób przedsiębiorczych. Gospodarni, czyli równocześnie aktywni i odpowiedzialnie gospodarujący zasobami przedsiębiorcy, urzędnicy i mieszkańcy stanowią wyróżnik miasta. Te czynniki są podstawą ciągle rosnącej konkurencyjnej pozycji Stargardu w regionie, kraju i Europie jako miasta dużych możliwości, o zróżnicowanej ofercie miejsc pracy oraz wysokich zarobków. Stargard w 2030 roku to miasto, w którym osoba w każdym wieku ma cały wachlarz możliwości realizowania własnych celów, ambicji i pasji, w którym mieszkańcy są dumni z dziedzictwa kulturowego i gotyckich budowli, świadomi bogatej tradycji i historii miasta. W 2030 roku Stargard jest miastem przyciągającym: nowych mieszkańców, którzy widzą wysoką jakość życia oraz prężność rozwoju miasta; rodziny, które mają dostępne godne warunki zamieszkania; osoby z całego subregionu, które znajdują tu szeroką ofertę usługową, handlową, edukacyjną i spędzania czasu wolnego; inwestorów, którzy szukają dobrze wykwalifikowanych profesjonalistów; turystów, coraz bardziej świadomych wartości kulturowych i różnorodnej oferty miasta dla osób w każdym wieku.

Głównym celem Strategii STARGARD 2030 jest: *„Ciągłe wzmacnianie atrakcyjności Stargardu jako miejsca zamieszkania i realizacji celów życiowych i biznesowych, prowadzone zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, przez aktywny samorząd, w partnerstwie z mieszkańcami oraz partnerami społecznymi i gospodarczymi”*.

Cel główny Strategii będzie realizowany poprzez osiągnięcie trzech celów strategicznych. Łącznie osiągnięcie wszystkich celów Strategii ma urzeczywistniać sformułowaną wizję rozwoju miasta do 2030 roku. Organizm miejski funkcjonuje w złożony sposób, w związku z czym każdy z celów obejmuje szereg zagadnień i wskazać można jego różne wymiary. Każdy, biorąc pod uwagę jego osobiste priorytety i sposób postrzegania rzeczywistości, może ogólnie sformułowane cele rozumieć w różny sposób. Dlatego niezbędne jest doprecyzowanie priorytetów poprzez przełożenie celów na planowane kierunki działań oraz konkretne zadania.

Cele strategiczne Stargardu to:

- CEL 1: PRZYJAZNY STARGARD: cel ten ma przede wszystkim wymiar społeczny – odnosi się do relacji społecznych oraz społecznych zachowań. Niemniej jednak, aby ten cel był osiągalny ważne jest także tworzenie w przestrzeni miasta warunków do pożądanых zmian i procesów społecznych (wymiar przestrzenny). Potrzeba dla realizacji tego celu przeprowadzenia inwestycji publicznych i prywatnych, finansowania usług publicznych oraz kreowania/wzbogacania wizerunku żyjącego i aktywnego miasta nadają mu także wymiar gospodarczy.
- CEL 2: GOSPODARNY I KONKURENCYJNY: cel ten ma wyraźnie wymiar gospodarczy – chodzi w nim o budowanie poprzez rozwój bazy podatkowej trwałego dobrobytu miasta i jego mieszkańców. Rozwój gospodarczy znajduje na bieżąco odzwierciedlenie w zagospodarowaniu i przekształceniach obszaru miasta, co podkreśla znaczenie wymiaru przestrzennego tego celu. Równolegle warunkiem koniecznym dobrobytu jest właściwe gospodarowanie tym, co się posiada – przemysłane inwestowanie (m.in. na bazie dialogu społecznego) oraz dbałość (zbiorowa i indywidualna) o zasoby, którymi dysponuje wspólnota. Wymiar społeczny w tym kontekście okazuje się również istotny.
- CEL 3: ZDROWY STARGARD: cel ten ma wymiar zarówno przestrzenny (dostosowanie do wyzwań klimatycznych oznacza przekształcenia w przestrzeni miejskiej) jak i społeczny (gdy chodzi o poprawę dostępu do usług publicznych, jak i promocję prozdrowotnych zmian w zachowaniach

mieszkańców). Równocześnie jednak inicjowane przez realizację tego celu działania (np. inwestycje budowlane, innowacje w zakresie usług społecznych, tzw. „srebrna” ekonomia) pobudzać powinny ruch inwestycyjny i przedsiębiorczość w Stargardzie nadając także temu celowi wymiar gospodarczy.

Kierunki działań Strategii są zaprojektowane i przyporządkowane do dziesięciu kluczowych sfer rozwoju miasta. Sfery te to:

- Środowisko i klimat;
- Odporna i konkurencyjna gospodarka;
- Zatrzymanie i przyciągnięcie mieszkańców;
- Włączenie społeczne;
- Przestrzeń miasta i mobilność;
- Mieszkalnictwo;
- Kompleksowa rewitalizacja;
- Kultura i dziedzictwo;
- Obywatelski Stargard;
- Zarządzanie inteligentnym miastem.

Poszczególne sfery świadomie nie zostały przyporządkowane poszczególnym celom strategicznym, bowiem zgodnie z nadrzędną zasadą zintegrowanego podejścia, ich realizacja będzie dotyczyć różnych celów Strategii. Dla każdego kierunku indykatywnie określono, w jakim stopniu jego realizacja będzie przyczyniać się do osiągnięcia poszczególnych celów strategicznych

Każde miasto, w tym Stargard, jest złożoną strukturą funkcjonalno-przestrzenną zmieniającą się w czasie i mającą swoją historię. W historii miasta można wyodrębnić kolejne etapy rozwoju struktury przestrzennej wraz z ich głównymi elementami: centrami, osiami kompozycji i dominantami, w kontekście planowanych zmian. Głównymi celami rozwoju przestrzennego miasta, które pozwolą zapewnić wzrost poziomu jakości życia mieszkańcom powinny być integracja kompozycji przestrzennej, zrównoważenie rozwoju przestrzennego, rewitalizacja obszarów zaniedbanych i rewaloryzacja zespołów zabudowy historycznej oraz przeciwdziałanie zagrożeniu powodziowemu.

Procesy inwestycyjne w przestrzeni Stargardu ukierunkowane będą na:

- poprawę jakości zabudowy i infrastruktury obszaru rewitalizacji, który wymaga interwencji
- przede wszystkim w zakresie tkanki mieszkaniowej,
- rozwój terenów przemysłowych – w Stargardzie funkcjonują dwa główne obszary przemysłowe, Stargardzki Park Przemysłowy oraz Park Przemysłowy Nowoczesnych Technologii, SPP posiada już pełną infrastrukturę niezbędną do lokowania nowych przedsiębiorstw, dlatego dalsze wysiłki inwestycyjne należy skupić na PPNT,
- zagospodarowanie kluczowych obszarów mieszkalnictwa, położonych poza centrum w celu stworzenia samowystarczalnych osiedli z dostępem do szerokiego wachlarza usług publicznych i komercyjnych, tak aby odciążyć centrum miasta,
- otwarcie miasta na tereny położone nad rzeką Iną i Kanałem Młyńskim, aby wykorzystać ich

potencjał turystyczny i rekreacyjny i stworzyć zielone, ekologiczne enklawy na terenie miasta,

- przebudowa kluczowych ciągów komunikacyjnych stanowić będzie motor zmian w centralnej przestrzeni miasta, których rezultatem będzie m.in. uspokojenie ruchu samochodowego w centrum i zmiana funkcjonalności przestrzeni na bardziej przyjazną pieszym i rowerzystom.

W rzeczywistości rozwój przestrzenny miasta nie zależy wyłącznie od władz miasta, ale jest determinowany przez działania różnych osób i podmiotów. Tym samym rekomendacje w zakresie polityki przestrzennej Stargardu powinny zostać sformułowane pod adresem nie tylko władz miasta, ale wszystkich osób i podmiotów, którzy będą mieli na niego wpływ. W szczególności dotyczyć one będą tych członków wspólnoty samorządowej, którzy swymi działaniami lub rozstrzygnięciami bezpośrednio lub pośrednio oddziaływać będą na przestrzeń miejską. Nadrzędną rolę wobec rekomendacji mają ustalenia strategii w zakresie polityki przestrzennej – te mają charakter konkretny i stanowią zobowiązanie władz miasta do sprecyzowanych działań, w tym zawarcia określonych treści w aktach planowania przestrzennego.

Przy sporządzaniu projektu planu ogólnego uwzględniono założenia wizji rozwoju miasta, zawarte w Strategii STARGARD 2030 i jak wynika z wyżej przedstawionych celów strategicznych, plan ogólny jest spójny ze strategią rozwoju gminy.

2.2.5. Miejski Plan Adaptacji do zmian klimatu

Uchwałą Nr XI/109/2025 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 28 stycznia 2025 r. uznano „*Miejski Plan Adaptacji do zmian klimatu dla Miasta Stargard*” (MPA), uchwalony uchwałą nr VIII/69/2024 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 29 października 2024 r. za miejski plan adaptacji do zmian klimatu w rozumieniu art. 3 pkt 9a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – *Prawo ochrony środowiska* (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 647 ze zm.), czyli dokument o charakterze strategiczno-wdrożeniowym, obejmujący swoim zakresem obszar danego miasta, mający na celu zmniejszenie podatności miasta na zmiany klimatu, w tym poprawę zdolności przystosowania miasta do zmian klimatu. Powyższa uchwała jest wynikiem zmiany ustawy, która weszła w życie 11 stycznia 2025 roku. Ustawa zmieniająca wprowadziła do ustawy Prawo ochrony środowiska art. 18a, który nakłada na miasta o liczbie mieszkańców równej 20 tysięcy lub większej obowiązek sporządzenia miejskiego planu adaptacji do zmian klimatu.

Potrzeba przyjęcia „*Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu*”, wynika z kierunków polityki unijnej, tj. Strategii Unii Europejskiej w zakresie przystosowania się do zmian klimatu. Natomiast krajowym dokumentem stanowiącym punkt wyjściowy dla opracowania miejskich planów adaptacji jest Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020). MPA jest niezbędny, aby móc ubiegać się o środki zewnętrzne w nowej perspektywie finansowej 2021-2027 szczególnie dla zadań związanych z rozwiązywaniem najważniejszych problemów miasta wynikających ze zmian klimatu, tworzeniem niebiesko-zielonej infrastruktury, prowadzeniem przedsięwzięć ekologicznych oraz działań edukacyjnych dla mieszkańców.

Wdrożenie i realizacja zadań określonych w dokumencie wpłynie na poprawę bezpieczeństwa mieszkańców i zwiększenie ochrony przed szkodliwymi skutkami zmian klimatu (np. zmniejszenie skutków wystąpienia wysokich lub niskich temperatur, krótkotrwałych nawałnych deszczy itp.). Dokument ten uwzględnia długofalowe planowanie i zróżnicowane potrzeby interesariuszy

i społeczności lokalnych. Celem nadrzędnym określonym w MPA jest przystosowanie miasta do zmian klimatu z zapewnieniem możliwości zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego. Zmiany w infrastrukturze miejskiej i na terenach zielonych, obniżenie ryzyka termicznego, poprawa warunków mieszkaniowych i inwestycyjnych – to wszystko wpłynie na komfort życia w gminie i ograniczenie ryzyka, które płynie ze skutków zmian klimatu.

W MPA przedstawiono wizję, do której spełnienia będzie dążyć społeczność miasta Stargard w obliczu zmian klimatu: *„Społeczność Stargardu sprawnie i odpowiedzialnie odpowiada na zmiany klimatu tworząc bezpieczną przestrzeń dla siebie i przyszłych pokoleń”*. Realizację tej wizji zapewnią działania zdefiniowane do realizacji w MPA, w ramach którego zamierza się osiągnąć cel strategiczny i zrealizować szereg kierunków działań. Ich realizacja przyczyni się do przygotowania miasta jak i mieszkańców do zmieniającego się klimatu. Przyjmuje się następujący cel strategiczny: *„Społeczność miasta jest przygotowana na nadchodzącą zmianę klimatu, sprawnie łagodzi jej skutki i zapobiega ich wystąpieniu przy akceptowalnych kosztach ekonomicznych, społecznych i przyrodniczych”*. W związku z powyższym wdrożony zostanie MPA, który przewiduje następujące kierunki działania:

- Kierunek 1. Program rozwoju i utrzymania zieleni miejskiej (koncepcja zazieleniania miasta);
- Kierunek 2. Program retencji wody i rozbudowy kanalizacji deszczowej (koncepcja zagospodarowania wód opadowych i roztopowych);
- Kierunek 3. Program bezpośredniego ograniczania skutków upałów dla mieszkańców;
- Kierunek 5*. Program rozwoju energetyki miejskiej (* numer został nadany przed wykonaniem analizy adaptacji, która skutkowałą usunięciem z priorytetów planu kierunku działań nr 4).

Plan ogólny miasta Stargard uwzględnia wizję, cel strategiczny, kierunki i wytyczne *„Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu dla Miasta Stargard”*, wprowadzając rozwiązania zmniejszające podatność miasta na skutki ekstremalnych zjawisk pogodowych. Dzięki zachowaniu zielonych przestrzeni oraz ograniczeniu zabudowy w kluczowych obszarach, dokument wspiera lokalny klimat, redukuje ryzyko urbanistycznych wysp ciepła i poprawia retencję wód opadowych.

Plan ogólny stanowi istotny krok w kierunku zrównoważonego rozwoju miasta Stargard, integrując lokalne potrzeby z wymaganiami krajowymi i unijnymi. Dokument wspiera ochronę środowiska, harmonijny rozwój przestrzenny oraz jakość życia mieszkańców. Uwzględniając cele polityki ekologicznej i przestrzennej, plan stanowi solidną podstawę dla dalszego rozwoju miasta i jego adaptacji do współczesnych wyzwań.

2.2.6. Powierzchnia miasta objęta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego

Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego miasta obejmują łącznie obszar 2 332,65 ha, co stanowi 48,52 % powierzchni miasta. Plany obecnie opracowywane obejmują obszar o powierzchni 381,59 ha (w tym powierzchnia miejscowych planów dla nowych terenów to 375,29 ha) – wg stanu na 04.04.2025 r., co stanowi 7,80 % powierzchni miasta. Łącznie powierzchnia gminy objęta ustaleniami miejscowych planów, po uchwaleniu planów aktualnie opracowywanych, da zatem powierzchnię 2 707,94 ha, co stanowi 56,32 % powierzchni miasta.

3. CHARAKTERYSTYKA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNYCH JEGO ZMIAN W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

3.1. Ogólna charakterystyka i struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta

Stargard jest jednym z największych i najprężniej rozwijających się gospodarczo miast województwa zachodniopomorskiego. Zajmuje powierzchnię 4 808 ha i liczy 66 272 mieszkańców – wg „Raportu o stanie Miasta Stargard – 2024” (Stargard, maj 2025 r.). Jest trzecim co do wielkości miastem w województwie zachodniopomorskim (po Szczecinie i Koszalinie).

Atutem miasta są niewielkie odległości do innych ważnych ośrodków miejskich – do Szczecina (ok. 36 km), Berlina (180 km), terminalu promowego w Świnoujściu (120 km), międzynarodowego lotniska w Goleniowie (ok. 35 km). Drogi krajowe nr 10 oraz nr 20 zapewniają doskonałe połączenie z Warszawą, Gdańskiem i innymi miastami w głębi kraju. Na zaawansowanym etapie jest budowa obwodnicy północnej Stargardu, której celem jest zmniejszenie ruchu samochodowego w centrum miasta. Obwodnica docelowo zostanie włączona do fragmentu, który wybuduje Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad. Inwestycja połączy drogi krajowe nr 20 i 10, jak również drogę wojewódzką nr 106 w kierunku Nowogardu. Miasto stanowi również ważny węzeł kolejowy.

Na terenie Stargardu znajduje się szpital powiatowy – Samodzielny Publiczny Wielospecjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej. Funkcjonuje w nim 15 poradni specjalistycznych, 8 oddziałów szpitalnych oraz Szpitalny Oddział Ratunkowy. Miasto to również siedziba najważniejszych urzędów. W bliskiej odległości od siebie znajdują się: Urząd Miejski, Starostwo Powiatowe i Urząd Gminy Stargard. Dla mieszkańców z całego powiatu w Stargardzie świadczą usługi: Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Skarbowy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Sąd Rejonowy oraz Prokuratura Rejonowa.

Obowiązujące „*Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard*” wskazuje cztery przestrzennie wyodrębnione części, całościowo tworzące strukturę funkcjonalno-przestrzenną jednostki:

- układ miasta średniowiecznego, utworzonego w oparciu o naturalną oś rzeki Iny, z narastającymi koncentrycznie i harmonijnie terenami miejskimi,
- układ osiedli mieszkaniowych z XX wieku, odizolowany od historycznego centrum miasta linią kolejową, zakładami produkcyjnymi i koszarami,
- układ współcześnie budowanych osiedli mieszkaniowych, odizolowany od pozostałych terenów miejskich liniami kolejowymi, ciągnący się w kierunku dawnej wsi fabrycznej,
- układ osiedla powojkowego z bardzo rozległym terenem dawnego lotniska, odizolowany od pozostałych terenów miejskich rozłogami pól wsi sąsiednich.

Powyższe części miasta tworzą mozaikę, nieposiadającą ciągłej struktury funkcjonalnej o czytelnej kompozycji przestrzennej. W studium wskazano, że nowe struktury powstają w sposób dysharmonijny w stosunku do już istniejących, zakłócając ich kompozycję. Brak zasady kontynuacji kompozycji, brak stref przejściowych – buforowych pomiędzy różnymi zespołami zabudowy tworzy krajobraz miejski o małych walorach estetycznych.

Na potrzeby kształtowania polityki przestrzennej w studium wskazano 18 jednostek planistycznych i dodatkowo 11 podjednostek, stanowiących obszary o zbliżonych uwarunkowaniach, w tym przyrodniczych oraz sposobie zagospodarowania i użytkowania, dla których sformułowano wytyczne

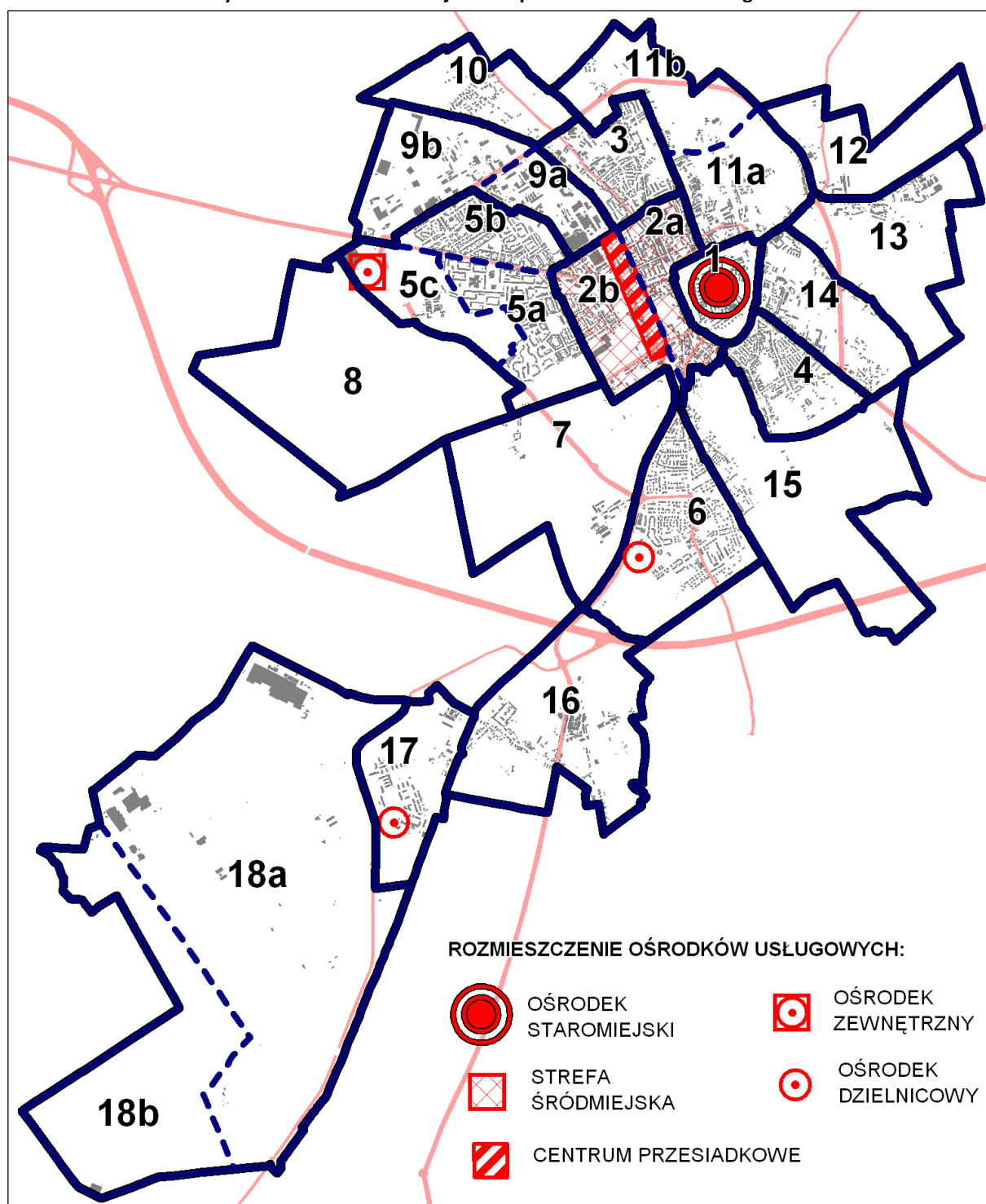
zagospodarowania przestrzennego. Są nimi:

1. Jednostka planistyczna nr 1 Stare Miasto: Jest to obszar historycznego centrum miasta. W granicach murów miejskich zachowane zostało rozplanowanie ulic i dominant urbanistycznych. Charakterystyczną cechą tej jednostki jest wartościowy układ zieleni parkowej, wokół linii murów miejskich z rzeką Iną.
2. Jednostka planistyczna nr 2 Śródmieście: Obszar silnie zurbanizowany. W jego granicach w przeważającej części zlokalizowana jest zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna oraz funkcje publiczne i usługowe.
3. Jednostka planistyczna nr 3 Przedmieście Szadzkie: Obszar zurbanizowany, obejmujący swoim zasięgiem dawną dzielnicę przemysłowo-składową. W granicach jednostki znajdują się zespoły współczesnej zabudowy jednorodzinnej, fragment zabudowy śródmiejskiej, osiedle bloków wielorodzinnych im. Mikołaja Kopernika, oraz zabudowa przemysłowo-składowa.
4. Jednostka planistyczna nr 4 Osetno: Obszar ten znajduje się w sąsiedztwie Starego Miasta i jest częściowo zurbanizowany. W jego granicach znajduje się zespół reprezentacyjnych kamienic z początku XX wieku, osiedle domów jednorodzinnych oraz teren o charakterze rolniczym ograniczony od południa linią kolejową.
5. Jednostka planistyczna nr 5 Osiedla Zachodnie: Obszar pełniący funkcję największego kompleksu mieszkaniowego miasta, o silnie zurbanizowanym charakterze. W części zachowano historyczny plan ulic wraz z zabudową jednorodziną. Ponadto w granicach podjednostek 5a i 5b znajdują się osiedla zrealizowane w technologii prefabrykacji wielkopłytywowej o wysokości od 5 do 11 kondygnacji nadziemnych. W podjednostce 5c znajduje się kompleks wojskowy „Białe Koszary”, zakład karny oraz sklepy wielkopowierzchniowe.
6. Jednostka planistyczna nr 6 Osiedle Pyrzyckie: W granicach tej jednostki planistycznej następuje dynamiczna urbanizacja w postaci zabudowy jednorodzinnej wolno stojącej, a w części centralnej zabudowy wielorodzinnej. Od wschodu i zachodu obszar ten ograniczony jest liniami kolejowymi.
7. Jednostka planistyczna nr 7 Giżynek: Obszar obecnie słabo zainwestowany. W jego granicach znajdują się rodzinne ogrody działkowe, nowy cmentarz komunalny oraz teren obsługi technicznej taboru kolejowego.
8. Jednostka planistyczna nr 8 Poligon: Obszar niezurbanizowany posiadający status terenu zamkniętego. W jego granicach znajdują się poligon oraz strzelnica wojskowa.
9. Jednostka planistyczna nr 9a Stargardzki Park Przemysłowy - ZNTK: Obszar historycznego zespołu zabudowy przemysłowej – dawne Zakłady Naprawcze Taboru Kolejowego (ZNTK), o wartościach zabytkowych. Obecnie podlega procesowi rewaloryzacji i adaptacji historycznej zabudowy na cele produkcyjno-magazynowo-składowe związane z działalnością parku przemysłowego.
10. Jednostka planistyczna nr 9b: Stargardzki Park Przemysłowy: Dynamicznie rozwijająca się strefa miasta o jeszcze nie w pełni rozwiniętej infrastrukturze technicznej. W jej granicach znajduje się między innymi ciepłownia, zakład geotermalny oraz współczesna zabudowa o charakterze przemysłowym. Charakteryzuje się brakiem zieleni urządzonej. Rozwój zabudowy ograniczony przez linie wysokiego napięcia.
11. Jednostka planistyczna nr 10 Osiedle Kossaka-Matejki: Teren w niewielkiej części zurbanizowany. W granicach jednostki znajduje się osiedle domów jednorodzinnych z towarzyszącą zabudową gospodarczą. Istniejąca infrastruktura techniczna wymaga rozbudowy.

12. Jednostka planistyczna nr 11 Dolina Iny: Obszar podzielony na dwie podjednostki. Część 11a jest dawną dzielnicą przemysłową, w jej graniach znajduje się teren kolei wąskotorowej, przebiega również Kanał Młyński. Podjednostka 11b słabo zainwestowana, w jej graniach znajduje się oczyszczalnia ścieków, a także zabudowa jednorodzinna (w rejonie ulic Brzozowej i Polnej).
13. Jednostka planistyczna nr 12 Pola Maszewskie: Obszar słabo zainwestowany o dominującej funkcji rolniczej z cennymi nasadzeniami zieleni. Pełni również rolę rezerwy podmiejskich terenów mieszkaniowych.
14. Jednostka planistyczna nr 13 Przedmieście Gdańskie: Teren w małym stopniu zurbanizowany z przemieszaną zabudową mieszkaniową i produkcyjną. Ponadto część obszaru posiada charakter rolniczy z cennymi nasadzeniami zieleni.
15. Jednostka planistyczna nr 14 Zarzecze: Obszar o niewielkim stopniu urbanizacji. W części sąsiadującej z obszarem Starego Miasta zlokalizowana jest zabudowa o charakterze śródmiejskim. W granicach tej jednostki znajdują się również duże kompleksy rodzinnych ogrodów działkowych przemieszane z zabudową produkcyjno-składową. W rejonie ulicy Grunwaldzkiej zlokalizowana jest zabudowa jednorodzinna.
16. Jednostka planistyczna nr 15 Dolina Trzech Rzek: Obszar słabo zainwestowany, zabudowa zlokalizowana przy ul. Sadowej. Większość jednostki planistycznej to tereny narażone na niebezpieczeństwo powodzi.
17. Jednostka planistyczna nr 16 Kluczewo: Teren byłej wsi i zakładów produkcji rolnej – cukrowni, młynów, dawnego majątku ziemskiego. W granicach tej jednostki dominuje architektura historyczna o cechach zabytkowych z charakterystycznymi formami przemysłowymi oraz parterowa zabudowa wiejska. W ich sąsiedztwie znajduje się również zespół zabudowy wielorodzinnej. Jest to obszar o silnej dekapitalizacji zabudowy.
18. Jednostka planistyczna nr 17 Osiedle Lotnisko: Obszar o dominującej funkcji mieszkaniowej, w skład której wchodzi teren dawnego osiedla mieszkaniowego pracowników obsługujących lotnisko wojskowe (zabudowa do 4 kondygnacji nadziemnych).
19. Jednostka planistyczna nr 18: Park Przemysłowy Nowoczesnych Technologii: Teren dawnego lotniska wojskowego. Obecnie obszar ten podlega dynamicznemu rozwojowi związanemu z lokalizowaniem w jego obrębie funkcji przemysłowej. W granicach tej jednostki znajdują się m.in. dwa duże zakłady: Bridgestone Stargard Sp. z o.o. i Cargotec Poland Sp. z o.o. Dominują współczesne formy architektury przemysłowej oraz charakterystyczne formy budownictwa wojskowego (hangary). Zachowany został podstawowy układ dróg i pasów startowych (zostanie on jednak zniszczony w wyniku planowanych w najbliższym czasie inwestycji). W granicach podjednostki 18a przeważają grunty gminne, natomiast w granicach podjednostki 18b przeważają grunty własności prywatnej. Obecna na tym obszarze infrastruktura techniczna jest w dalszym ciągu niewystarczająca. Występująca w granicach jednostki funkcja rolnicza ulega stopniowemu wycofaniu.

Rozmieszczenie powyższych jednostek na tle zabudowy miasta i układu głównych drogowych powiązań komunikacyjnych przedstawiono na rycinie nr 2 – na podstawie opracowania pt. *„Analiza zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy – miasto Stargard na potrzeby oceny aktualności Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego”* (Szczecin, 2018 r.).

Ryc. nr 2. Struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta Stargard.

Źródło: opracowanie własne

3.2. Charakterystyka fizjograficzna

Zgodnie z regionalizacją fizyczno-geograficzną Polski (zaktualizowany podział z 2018 r.) obszar gminy jest zlokalizowany w:

- megaregionie: Pozaalpejska Europa Środkowa (kod 3),
- prowincji: Niż Środkowoeuropejski (kod 31),
 - podprowincji: Pobrzeże Południowobałtyckie (313),
 - makroregionu: Pobrzeże Szczecińskie (313.2-3),
 - mezoregionie: Równina Nowogardzka (313.32) – obejmuje północną część gminy,
 - mezoregionie: Równina Pyrzycka (313.31) – obejmuje środkową i południową część gminy.

Podstawowa charakterystyka mezoregionu **Równina Nowogardzka** przedstawia się następująco [na podstawie Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.) 2021. Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań]:

1. Charakter mezoregionu: wydłużony wzdłuż osi N-S.
2. Przeważające typy utworów przypowierzchniowych: gliny zwałowe moreny dennej, piaski, mułki i torfy w obniżeniach rynien lodowcowych.
3. Przeważające typy genetyczne rzeźby terenu: glacialna, falista równina morenowa z wałami ozów i drumlinami oraz licznymi rozcięciami dolin rzecznych.
4. Przeważające typy gleb: gleby płowe wytworzone z glin i piasków naglinowych, gleby torfowe i murszowe, gleby rdzawe, gleby brunatne.
5. Region klimatyczny i dominujące typy pogód w regionie klimatycznym:
 - Region Zachodniopomorski (VI) – odznacza się względnie częstym występowaniem dni z pogodą przymrozkową, umiarkowanie zimną, z niewielkim zachmurzeniem oraz bez opadu, jak również tych dni z dużym zachmurzeniem nieba i opadem;
 - Region Środkowopomorski (VII) – obejmuje część wschodnią, gdzie do stosunkowo liczniejszych należą dni z pogodą umiarkowanie ciepłą z dużym zachmurzeniem oraz dni z pogodą chłodną i deszczową.
6. Przeważające siedliska roślinności potencjalnej: dominują dwa siedliska roślinności potencjalnej - acidofilny pomorski las bukowo-dębowy (*Fago-Quercetum petraeae*) i łąka buczyna niżowa (*Galio odorati-Fagetum*), w części południowej w mozaice z grądem subatlantyckim, serii łąkowej (*Stellario-Carpinetum*), w części północnej z kontynentalnym borem mieszanym sosnowo-dębowym (*Quercus robur-Pinetum*) i grądem subatlantyckim (*Stellario-Carpinetum*) w obu postaciach łąkowych. W dolinach rzek dominują olsy środkowoeuropejskie (*Ribesio nigri-Alnetum*) i niżowe łąki jesionowo-olszowe (*Fraxino-Alnetum*).
7. Przeważające typy krajobrazów naturalnych: krajobraz młodoglacialny nizin równinnych i falistych oraz krajobraz dolin i obniżień.

Równina Nowogardzka położona jest we wschodniej części makroregionu. Na zachodzie sąsiaduje z piaszczystymi poziomami Równiny Goleniowskiej, na północy z wysoczyzną Równiny Gryfickiej, na wschodzie z Wysoczyzną Łobeską i Pojezierzem Ińskim, a na południu z niżej położoną Równiną Pyrzycką. W granicach mezoregionu przeważa falista równina morenowa z wałami ozów i licznymi

drumlinami, które występują na powierzchni dużej części regionu, od okolic Stargardu do Nowogardu. Równina rozcięta jest zabagnionymi obniżeniami o przebiegu południkowym, które wykształciły się po recesji lądolodu fazy wolińsko-gardnieńskiej. Powierzchnia terenu wznosi się od zachodu i północy, od około 30-40 m n.p.m. do około 60–70 m na południu, z maksymalnym wzniesieniem 90,6 m koło Dzwonowa, przy wschodniej granicy. Najniżej położone miejsce znajduje się w dolinie Iny, na północ od Stargardu – 14,4 m n.p.m. Na powierzchni terenu przeważa gliniasta morena denna, formy drumlinowe zbudowane są z glin zwałowych, niekiedy z udziałem piasków i żwirów. Ozy buduje materiał żwirowy i piaszczysty. W dnach obniżeń występują piaski oraz mułki i torfy. Dominują gleby płowe wytworzone z glin zwałowych i piasków naglinowych. Na północy występują również gleby brunatne. Z podłożem piaszczystym wiążą się gleby rdzawe. W obniżeniach gleby torfowe i murszowe, a także czarne ziemie.

W granicach regionu znajduje się stosunkowo niewiele jezior, spośród których największe jest Jezioro Nowogardzkie o powierzchni 98,3 ha i głębokości 10,9 m. Pozostałe, wśród nich Kościuszki, Lechickie, Grabowskie, Łęczyckie i Parlińskie, są mniejsze. Przeważają rynnowe o układzie południkowym. Są one skupione w rejonie Stargardu i Maszewa. Znaczny obszar zajmują na południu Stawy Dzwonowskie, na których prowadzona jest gospodarka rybacka. W sieci rzecznej najważniejsze są Ina – na południu, Gowienica, Sępólna, Rega i Wołczenica w części środkowej oraz Mołstowa na północnym wschodzie. Rzeki te prowadzą wodę do doliny Odry, Zalewu Szczecińskiego lub bezpośrednio do Morza Bałtyckiego.

W roślinności potencjalnej dominują dwa zbiorowiska – acydofilny pomorski las bukowo-dębowy i żyzna buczyna niżowa. W części południowej regionu występują w mozaice z grądem subatlantyckim serii żyznej, w części północnej z kontynentalnym borem mieszanym sosnowo-dębowym i z grądem subatlantyckim serii ubogiej. W dolinach rzek występują siedliska olsów środkowoeuropejskich i niżowych łęgów jesionowo-olszowych. Wśród roślinności rzeczywistej zwracają uwagę płaty kontynentalnego boru bagienne występujące w wilgotnych obniżeniach oraz charakterystyczne dla mezoregionu liczne mszary wysokotorfowiskowe. Najcenniejsze ich fragmenty z rzadkimi zespołami roślin i bogatą florą i fauną chronione są m.in. w rezerwach przyrody Krzywicki Mszar i Wrzosiec. Ze względu na żyzność gleb oraz sprzyjającą rzeźbę terenu region ma typowo rolniczy charakter. Grunty rolne zajmują ponad 60% jego powierzchni, a położone głównie na północnym wschodzie oraz na zachodzie w sąsiedztwie Puszczy Goleniowskiej lasy zajmują około 21%.

Podstawowa charakterystyka mezoregionu **Równina Pyrzycka** przedstawia się następująco [na podstawie Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.) 2021. Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań]:

1. Charakter mezoregionu: zwarty.
2. Przeważające typy utworów przypowierzchniowych: piaski, ropy, mułki zastoiskowe, kreda jeziorna, torfy – w otoczeniu Jeziora Miedwie i Jeziora Płoń, glina zwałowa, piaski lodowcowe – na południu i wschodzie regionu.
3. Przeważające typy genetyczne rzeźby terenu: glacialne obniżenie rynnowe, z kryptodepresją, otoczone wyniesioną równiną z pagórkami kemowymi.
4. Przeważające typy gleb: czarne ziemie, gleby torfowe i murszowe, gleby brunatne – w otoczeniu jezior, gleby płowe – na południu i wschodzie.
5. Region klimatyczny i dominujące typy pogód w regionie klimatycznym:

- Region Zachodniopomorski (VI) – odznacza się względnie częstym występowaniem dni z pogodą przymrozkową, umiarkowanie zimną, z niewielkim zachmurzeniem oraz bez opadu, jak również tych dni z dużym zachmurzeniem nieba i opadem.
- 6. Przeważające siedliska roślinności potencjalnej: w północnej części dominują siedliska grądów subatlantyckich, serii żyznej i ubogiej (*Stellario-Carpinetum*) w południowej i południowo-zachodniej żyznych buczyn niżowych (*Galio odorati-Fagetum*). W dolinach rzek występują siedliska olsów środkowoeuropejskich (*Ribeso nigri-Alnetum*) w mozaice z nadrzecznymi łąkami jesionowo-wiązowymi (*Ficario-Ulmetum typicum*) i wiązowo-dębowym (*Ficario-Ulmetum chrysosplenietosum*).
- 7. Przeważające typy krajobrazów naturalnych: krajobrazy równin bagiennych – akumulacyjnych – w otoczeniu jezior; krajobrazy młodoglacjalnych nizin falistych i pagórkowatych – na południu i wschodzie regionu; krajobraz akumulacyjnych den dolin.

Równina Pyrzycka jest położona w południowo-wschodniej części makroregionu. Od zachodu sąsiaduje z Równiną Wełtyńską, od północy z Równiną Goleniowską i Równiną Nowogardzką, od wschodu z Pojezierzem Choszczeńskim, a od południa z wyżej położonym Pojezierzem Myśliborskim. W rzeźbie mezoregionu występuje wyraźny podział na znacznie obniżoną część centralną i północną, w sąsiedztwie jezior Miedwie i Płoń, o bezwzględnej wysokości powierzchni terenu od około 15 m do około 30 m n.p.m., oraz część południową, wzniesioną, z pagórkami kemowymi sięgającymi wysokości 90–100 m (maksymalnie 115,6 m n.p.m.). Zróznicowanie to znajduje potwierdzenie w budowie geologicznej. Nisko położone tereny, w sąsiedztwie jezior, pokrywają piaski drobnoziarniste, ropy i mułki zastoiskowe. Występują też osady organiczne. Pod względem morfogenetycznym jest to obniżenie wytopiskowe w zasięgu transgresji lityrnowej. Tereny południowe to gliniasta i piaszczysto-gliniasta morena denną, piaski lodowcowe oraz piaski i żwiry kemowe. W tej części występuje kilka rynien lodowcowych, które w przeszłości odprowadzały wody do doliny Odry. W pokrywie glebowej występuje korelacja z morfogenezą regionu. W centralnej części regionu przeważają czarne ziemie oraz gleby torfowe i murszowe. W ich sąsiedztwie występują gleby brunatne, a na krańcach południowych i wschodnich regionu gleby płowe, z niewielkim udziałem rdzawych. Teren użytkowany jest rolniczo. Lasy zajmują tylko niewielkie, izolowane powierzchnie.

W środowisku wodnym dominującą rolę odgrywają jeziora Miedwie (powierzchnia 3527 ha, głębokość 43,8 m) i Płoń (790 ha, 4,5 m). Dno jeziora Miedwie położone jest poniżej powierzchni morza, jest to zatem jezioro kryptodepresyjne. Pozostałe nieliczne jeziora są znacznie mniejsze. Wyróżniają się wśród nich Jezioro Barlineckie (259,1 ha i 18,0 m) oraz Będgoszcz. W sieci rzecznej najważniejsze są płynące mniej więcej równolegle Ina, Mała Ina, Płonia. Ina, płynąca wzdłuż północno-wschodniego krańca regionu, wytworzyła szeroką dolinę z kilkoma korytami rzecznyymi. Mała Ina jest jej dużym dopływem. Najważniejszą rzeką jest Płonia, źródła której znajdują się w rejonie Barlinka. Rzeką płynie przez centralną część regionu i łączy dwa największe, wspomniane uprzednio, jeziora. Uchodzi do Odry poza granicami omawianego regionu.

Potencjalna roślinność naturalna jest związana ze zróznicowaniem mezoregionu. W części północnej i centralnej dominują siedliska olsów środkowoeuropejskich w mozaice z łąkami jesionowo-wiązowymi i wiązowo-dębowymi. Na terenach poza dolinami rzecznyymi dominują siedliska grądu subatlantyckiego serii żyznej i ubogiej (w północnej części mezoregionu), a w południowej, żyznych buczyn niżowych. Na nasłonecznionych zboczach Płoni występują siedliska ciepłolubnych lasów, zastąpionych w większości przez cenne murawy kserotermiczne. Dolina Płoni i sąsiedztwo jezior stanowią miejsca

bytowania ptactwa wodno-błotnego. Występują tam liczne torfowiska. Znaczne powierzchnie zajmują olsy, a w wyższych położeniach także grądy. Dolina Płoni wraz z otaczającymi ją terenami leśnymi i jeziorami wchodzi w skład Barlinecko-Gorzowskiego Parku Krajobrazowego.

3.3. Klimat

Na klimat Stargardu oddziałuje głównie Morze Bałtyckie, a także Zalew Szczeciński, stąd też odczuwalna jest niestałość pogody (Jasnowski, 1971; Mikołajski, 1966). Klimat Stargardu związany jest z ogólną cyrkulacją powietrza napływającego z południowego Atlantyku, na które nakłada się pośredni wpływ Bałtyku. Według Koźmińskiego i in. (2007), w regionalnym podziale klimatycznym województwa zachodniopomorskiego, miasto położone jest w obrębie VI krainy klimatycznej – pyrzycko-goleniowskiej. Miasto położone jest w obrębie regionu pomorskiego, charakteryzującego się łagodnym i niezbyt długim latem, łagodną i krótką zimą oraz niewielką ilością opadów (około 500 mm rocznie). Przeważają wiatry południowo-zachodnie, stosunkowo duży jest udział ciszy (13% w stosunku rocznym).

Średnia temperatura roku dla miasta i okolic wynosi 6,7-8,2°C. Najchłodniejszym miesiącem jest styczeń z temperaturą -1,1°C, a najcieplejszym — lipiec z temperaturą 17,6°C. Średnie temperatury miesięczne wyższe od 15°C występują w czerwcu i sierpniu, a okres wegetacyjny trwa 225 dni (Koźmiński i in., 2007). Średnia roczna suma opadów to 536 mm — najwyższe średnie sumy miesięczne występują w lipcu, ich wartość osiąga 67 mm, a najniższe w lutym, z wartością 26 mm (Koźmiński i in., 2007). Średnia liczba dni z pokrywą śnieżną o grubości co najmniej 5 cm dla badanego obszaru, przypadająca na lata 1960/1961—1999/2000 wynosi około 14 dni (Koźmiński i in., 2007).

Warunki klimatyczne lokalnie są zróżnicowane i zależne przede wszystkim od położenia (w dolinie rzecznej lub na wysoczyźnie), ukształtowania terenu oraz sposobu zagospodarowania terenów przyległych.

Zmiany klimatu i adaptacja do zmian klimatu

Uchwałą nr VIII/69/2024 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 29 października 2024 r. został uchwalony „*Miejski Plan Adaptacji do zmian klimatu dla Miasta Stargard*”, który jest dokumentem wymagającym nowego spojrzenia na charakterystykę miasta. Spojrzenie to zostaje podporządkowane ocenie, na ile miasto jest przygotowane na zagrożenia wynikające z jego otoczenia oraz na ile jest ono na te zagrożenia wrażliwe. Przy czym za otoczenie miasta uznaje się tę część środowiska przyrodniczego, którą zwiemy klimatem.

Klimat przez wiele lat był uznawany za stały (względnie zmienny, ale w bardzo długim horyzoncie czasowym) element przyrody. Dziś ocenia się z wysokim prawdopodobieństwem, że w wyniku działalności człowieka klimat zmienia się, a z całą pewnością obserwowana jest szybka zmiana klimatu, polegająca na ocieplaniu się atmosfery, a wraz z nią coraz większych części Ziemi. Stąd wynika konieczność oceny na ile środowisko życia ludzi – miasto, jest na tę zmianę przygotowane.

Wyniki pomiarów oraz badań nie pozostawiają wątpliwości co do postępującej szybko zmiany klimatu. Proces ten przejawia się generalnie przyrostem średniej temperatury na Ziemi, regionalnie zaś powoduje zmianę dotychczasowych warunków klimatycznych. Badania wskazują również, że zmiany klimatu postępują ze zróżnicowaną intensywnością w poszczególnych regionach świata, ale mają charakter nieunikniony. Klimat, jako odpowiedź na zaburzenie bilansu energetycznego, w ujęciu globalnym i regionalnym jest odpowiedzią na jednocześnie naturalną i antropogeniczną emisję gazów

cieplarnianych. Zdaniem klimatologów z Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu (IPCC) „*jest niezwykle prawdopodobne, że człowiek wpłynął w sposób dominujący na obserwowane od połowy XX wieku ocieplenie*”. W języku IPCC „*nierzwykle prawdopodobne*” oznacza prawdopodobieństwo powyżej 95%.

Realność problemu i konieczność podejmowania już współcześnie działań adaptacyjnych, tj. planowanie i wdrażanie strategii adaptacji, wskazują wyniki badań. Modelowania prognozowanych zmian klimatu przewidują jednoznacznie, iż należy spodziewać się nasilenia następujących zjawisk w pogodzie:

- zwiększenie się w roku liczby dni upalnych (z temperaturą powyżej +25°C) oraz fal upałów,
- zwiększenie natężenia chwilowych opadów, co skutkuje lokalnymi podtopieniami,
- przyrost liczby dni i wydłużanie się okresów bez opadów – czyli częstszego pojawiania się suszy,
- zwiększona częstość występowania gwałtownych opadów z silnymi porywami wiatru, co powoduje zagrożenie uszkodzeniami budynków, drzew, infrastruktury,
- wyraźne ocieplenie się okresu zimowego, co powoduje szybkie skracanie się prognozowanego okresu występowania opadów śniegu i pokrywy śnieżnej, zastępowane przez opady deszczu.

Miasto Stargard jest średniej wielkości jednostką miejską o znacznej zwartości. Oznacza to większą koncentrację ludności, gęstość zabudowy, oddziaływanie na jakość i temperaturę powietrza ruchu samochodowego i infrastruktury grzewczej. Zwiększona gęstość zabudowy to również przyrost obszarów o powierzchni nieprzepuszczalnej, czyli uruchamianie bardzo szybkiego spływu powierzchniowego w trakcie opadów i roztopów. Zgodnie z wynikami badań modelowych – przyrost udziału powierzchni nieprzepuszczalnej jest bezpośrednią przyczyną koncentracji spływu powierzchniowego na obszarach zurbanizowanych: przyrost udziału powierzchni nieprzepuszczalnych jest wprost proporcjonalny do przyrostu odpływu powierzchniowego. Ale zwarta zabudowa to również sytuacja sprzyjająca szybkiemu wzrostowi temperatury powietrza poprzez szybkie nagrzewanie się budynków i powierzchni drogowych.

Obszar miejski – aglomeracja – kształtuje swój własny lokalny klimat, potęgujący lokalnie procesy globalnego ocieplenia. Również oddziaływanie sąsiedztwa dużego miasta na sąsiadujące jednostki osadnicze jest potęgowane przez oddziaływanie tzw. miejskiej wyspy ciepła, modyfikującej naturalne warunki termiczno-wilgotnościowe.

Spośród ogółu stwierdzonych i zhierarchizowanych dla miasta Stargard czynników klimatycznych trzy spośród nich są krytyczne i w największym stopniu będą oddziaływały na obszar miejski i jego mieszkańców:

- ekstremalna temperatura dodatnia – okresy występowania temperatury pow. 25°C będą pojawiać się częściej z tendencją do wydłużania się, potęgując ilość takich zjawisk jak: pojedyncze dni upalne, noce tropikalne, fale gorąca (trwające nieprzerwanie przez co najmniej 7 dni okres z temperaturą nie niższą niż 25°C);
- opady nawalne – zwiększeniu może ulec zarówno wysokość pojedynczego opadu, jak i liczebność dni z wysokimi sumami opadów, które już współcześnie przynoszą straty i utrudniają funkcjonowanie miasta oraz generalnie obszarów zurbanizowanych w związku z podtopieniami. Ważnym wyróżnikiem jest tu prognozowany wzrost częstości występowania opadów

o natężeniu do 10 mm/dobę, przy niewielkim przyroście liczebności epizodów występowania opadów o natężeniu pow. 20 mm/dobę. Prognozowana jest tendencja do zachowania współczesnej liczby dni z opadami ekstremalnymi (w sumie), ale z obniżeniem ich natężenia. Oznacza to, że skrajnie wysokie chwilowe opady będą występować z co najmniej taką samą częstotliwością w roku, ale ich czas trwania będzie się skracał przy zachowaniu wysokiej objętości opadu;

- stres wodny, na który składa się kilka nakładających się na siebie, zmieniających się czynników klimatycznych, tj.: deficyt wody związanej z zapotrzebowaniem wodnym roślin w okresie wegetacyjnym, podczas gdy okres wegetacyjny będzie się szybko wydłużał, sięgając nawet pow. 200 dni w roku z temperaturą dobową pow. 10°C, a także spadek zasobów wód powierzchniowych w wyniku zmiany ustroju hydrologicznego cieków (w wyniku ciepłej zimy).

Ponadto następujący czynnik ma istotne, choć nie krytyczne, oddziaływanie na obszar Stargardu: silny wiatr – utrzymanie się na wysokim poziomie liczby epizodów występowania silnego wiatru towarzyszącego gwałtownym opadom i burzom, który powoduje wiele szkód dla infrastruktury miejskiej.

Zgodnie z przeprowadzoną kompleksowo diagnozą, aby adaptować się do postępującej zmiany klimatu, należy zmniejszać podatność miasta w tych sektorach, dla których podatność na dane zagrożenie zdiagnozowano jako wysoką. Taką wysoką diagnozę podatności postawiono dla następujących sektorów, w powiązaniu z następującymi zagrożeniami:

- 1) dla zdrowia, systemu zarządzania kryzysowego, świadomości mieszkańców, transportu i komunikacji oraz budownictwa, systemu przyrodniczego, rolnictwa i leśnictwa, energetyki oraz gospodarki wodnej miasta w zakresie wzrostu temperatury;
- 2) dla zarządzania kryzysowego, świadomości mieszkańców, transportu i komunikacji oraz budownictwa, systemu przyrodniczego, rolnictwa i leśnictwa, energetyki oraz gospodarki wodnej miasta i gospodarki odpadami w zakresie wysokich opadów;
- 3) dla żadnego z sektorów w przypadku silnego wiatru;
- 4) dla zarządzania kryzysowego, świadomości mieszkańców, transportu i komunikacji oraz budownictwa, systemu przyrodniczego, rolnictwa i leśnictwa, energetyki oraz gospodarki wodnej miasta w przypadku stresu wodnego.

Dla tych sektorów należy budować odporność na zidentyfikowane zagrożenia. Aby jednak odporność mogła być kształtowana w sposób odpowiedzialny potrzebna jest analiza ryzyka. Analiza ta pozwoli określić skalę negatywnych skutków, które zidentyfikowane zagrożenia mogą przynieść i prawdopodobieństwo ich wystąpienia. Działania adaptacyjne należy zaplanować i wdrażać tak, aby w pierwszej kolejności unikać tych skutków, które wystąpią z największym prawdopodobieństwem.

W ramach oceny ryzyka klimatycznego za najbardziej prawdopodobne skutki wielkoskalowe uznano utratę zielonej infrastruktury w śródmiejskim obszarze miasta, a także całkowitą utratę plonów rolnych na terenach podmiejskich znajdujących się w granicach miasta – takie skutki uznano za bardzo prawdopodobne.

Ponadto bardzo wysoko oceniono prawdopodobieństwo wystąpienia:

- w wyniku silnych opadów: brak prawidłowej reakcji na ryzyko ze strony grupy mieszkańców, realizacja części interwencji z opóźnieniem przez służby kryzysowe, drobne usterki sieci komunikacyjnej lub obiektów budowlanych, niewielkie przerwy w dostawie prądu, punktowe

uszkodzenia systemu przyrodniczego oraz drobne usterki i punktowe zakłócenia w sieci kanalizacyjnej w wyniku silnych opadów;

- w przypadku silnego upału: zagrożenie dla zdrowia nielicznej grupy mieszkańców, brak prawidłowej reakcji grupy mieszkańców, drobne usterki w sieci komunikacyjnej, niewielkie punktowe uszkodzenia systemu przyrodniczego, obniżenie plonowania lub chowu zwierząt w przypadku silnego upału;
- w przypadku silnego stresu wodnego: nieprawidłową reakcję na zagrożenie grupy mieszkańców, drobne usterki w budynkach oraz utrata zielonej infrastruktury na pewnym obszarze miasta oraz plonów rolnych w rolnictwie w przypadku silnego stresu wodnego.

Wszystkie zaproponowane w miejskim planie adaptacji działania mają na celu obniżenie ryzyka wystąpienia tych skutków.

3.4. Powierzchnia ziemi

Zgodnie z art. 3 pkt 25 z dnia 27 kwietnia 2001 r. – *Prawo ochrony środowiska* (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 647 ze zm.) pod pojęciem powierzchni ziemi rozumie się ukształtowanie terenu, glebę, ziemię oraz wody gruntowe, z tym, że:

- 1) gleba – oznacza górną warstwę litosfery, złożoną z części mineralnych, materii organicznej, wody glebowej, powietrza glebowego i organizmów, obejmującą wierzchnią warstwę gleby i podglebie;
- 2) ziemia – oznacza górną warstwę litosfery, znajdującą się poniżej gleby, do głębokości oddziaływania człowieka;
- 3) wody gruntowe – oznaczają wody podziemne w rozumieniu art. 16 pkt 68 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – *Prawo wodne* (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1087 ze zm.), które znajdują się w strefie nasycenia i pozostają w bezpośredniej styczności z gruntem lub podglebiem.

Zgodnie z Mapą Gleb Polski (oprac. Komitet Gleboznawstwa i Chemii Rolnej PAN Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) oraz Polskie Towarzystwo Gleboznawcze (PTG) w obrębie obszaru objętego ustaleniami POG dominują gleby płowe, brunatne wylugowane i opadowo-glejowe wytworzone z piasków gliniastych, glin utworów pyłowych wodnego pochodzenia i iłów. W południowo-zachodniej części tego obszaru występują również gleby brunatne właściwe i wylugowane wytworzone z piasków gliniastych, glin, utworów wodnego pochodzenia i iłów. Spośród gleb wykorzystywanych rolniczo, najcenniejsze są tzw. czarne ziemie pyrzyckie, należące do najżyźniejszych gleb Pomorza Zachodniego, położone w południowo-zachodniej części miasta (Kluczewo), na obszarze dawnego plejstocénskiego zastoiska wodnego. Na obszarach wysoczyznowych, przeważają gleby wytworzone z piasków zwałowych moreny dennej, głównie gleby brunatne, na niektórych obszarach brunatne wylugowane. Z kolei w dolinach rzecznych: Iny i Krąpieli, istotną rolę odgrywają gleby madowe, należące w przewadze do mad ciężkich i średnich, a lokalnie gleby bagienne, mułowe i torfowe, częściowo silnie przekształcone pod wpływem odwodnienia i użytkowania rolniczego w gleby murszowo-mineralne.

W fizycznogeograficznym podziale Polski badany teren stanowi fragment jednostek Równina Nowogardzka oraz Równina Pyrzycka. Obszar należący do Równiny Pyrzyckiej znajduje się w środkowej i południowej części miasta. Jest to teren płaski, gdzie różnice w wysokości nie przekraczają 8 m. W okolicach dzielnicy Burzykowo występują równiny torfowe. Kulminacje na tym obszarze gminy tworzą formy akumulacji szczelinowej – ozy oraz ostańce wysoczyzny. Obszar miasta całkowicie

pokrywają utwory czwartorzędowe o zmiennej miąższości (11-180 m). Budowa geologiczna poszczególnych obszarów miasta zależy jest głównie od ich lokalizacji: w obrębie obszarów wysoczyznowych czy też w dolinie Iny. Dominującym elementem budującym wysoczyznę morenową są gliny zwałowe zlodowacenia bałtyckiego, zalegającego na głębokości do 10 m, miejscami zalegające na piaskach i żwirach. Pokłady glin zwałowych o dużej miąższości występują w północnych i zachodnich rejonach miasta, w obrębie Równiny Pyrzycko-Stargardzkiej. Z kolei w części północnej (Równina Nowogardzka), większy jest udział piasków i żwirów wodnolodowcowych jednak ze względu na większą przepuszczalność, w znacznie mniejszym stopniu stanowią ochronę dla zasobów wód podziemnych. Lotnisko Kluczewo położone jest z kolei w obrębie innej formy geomorfologicznej – równinnego obszaru Zastoiska Pyrzyckiego, zbudowanego z drobnych osadów (iły, mułki ilaste i piaszczyste, piaski drobnoziarniste. Osady te (0,5-3 m), zalegają one na piaskach wodnolodowcowych o większej miąższości, pod którymi występują gliny zwałowe. Dolina Iny jest wypełniona osadami holoceniowymi. Wody roztopowe utworzyły tu rozległy taras akumulacyjny, zbudowany z osadów piaszczystych z udziałem materiału deluwialnego z sąsiadujących zboczy. W wyniku działalności rzeki, miejscami wytworzyły się pokłady akumulacyjne: piaski, mułki i namuły, lokalnie o znacznej miąższości (do 18 m). W dolinie Iny oraz przepływającej w okolicy Kluczewa Gowienicy Miedwiańskiej, występują również osady organiczne, reprezentowane przez udokumentowane geobotanicznie równiny torfowe. Obszar doliny Iny w sąsiedztwie centrum miasta jest zurbanizowany od czasów historycznych. Pozostałe tereny, głównie ze względu na konieczność ochrony zasobów przyrodniczych (w tym siedlisk, wód powierzchniowych i podziemnych) oraz zagrożenie powodziowe, a także niekorzystne warunki pod zabudowę w rejonach występowania osadów organicznych, drobnopiaszczystych i przeważnie niekorzystny topoklimat, zalecane są do ochrony przed dalszymi przekształceniami i zabudową.

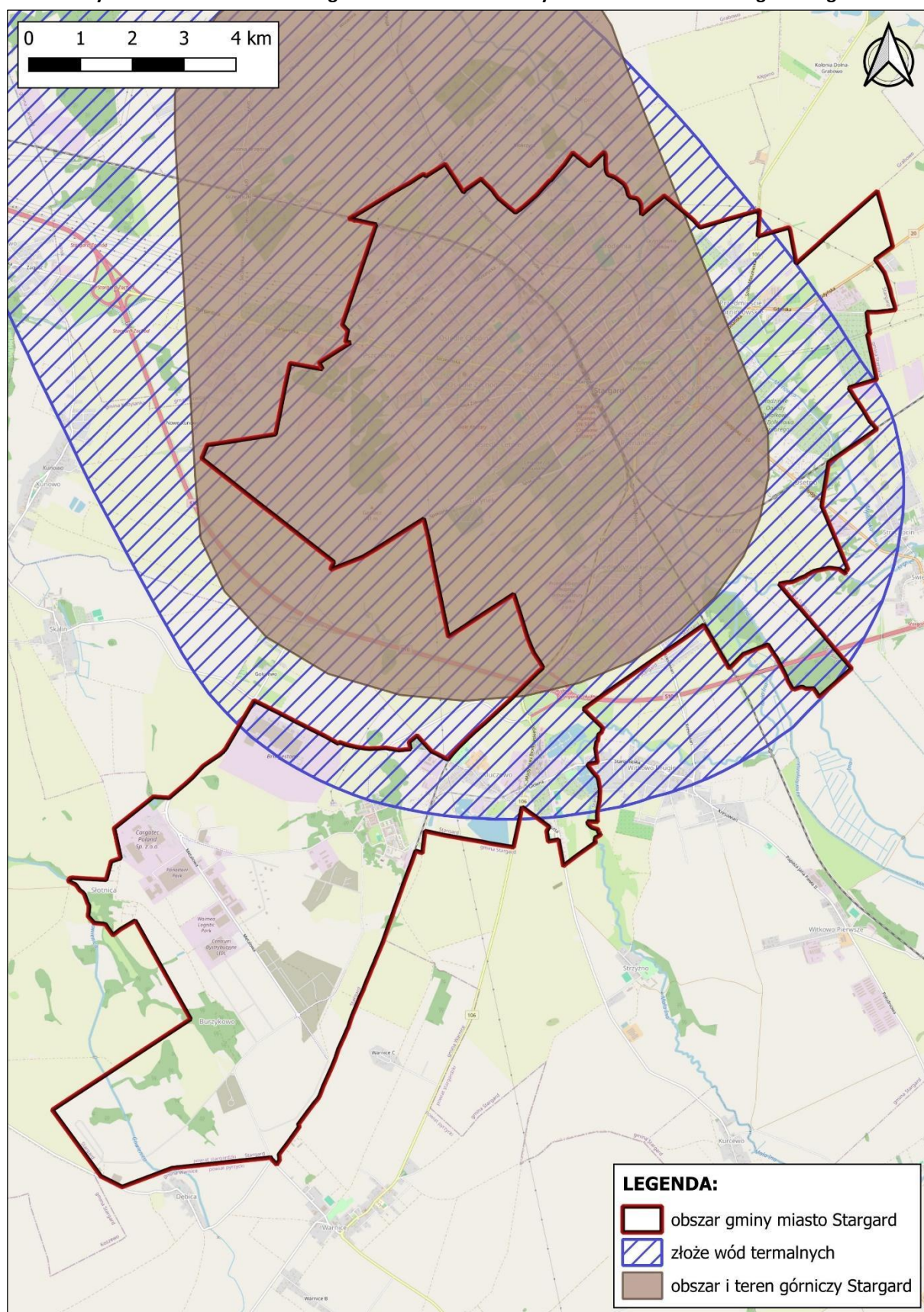
3.5. Złoża kopalin

Zgodnie z danymi przedstawionymi w Systemie Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych Polski MIDAS na terenie gminy miasto Stargard znajduje się złożo wód termalnych – kod złoża w systemie MIDAS: WT 10904, stan zagospodarowania: [C] wody termalne (cieplice).

W związku z tym w północnej części obszaru objętego projektem POG znajduje się teren górniczy „Stargard” (ID 145650) i obszar górniczy „Stargard” (ID 145649), wyznaczony decyzją Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego znak: WOŚ-IV.7422.2.2022.MM z dnia 27.10.2022 r. Decyzją tą zmieniono również koncesję Nr 9/2007 dnia 12 kwietnia 2007 r. wydaną przez Ministra Środowiska na wydobywanie wód termalnych ze złoża w utworach jury dolnej w miejscowości Stargard oraz udzielono „G-Term Energy” Sp. z o. o. (z siedzibą w Wymysłowicach 1, numer NIP: 5571690727, numer KRS: 0000381187) koncesji na wydobywanie wód termalnych ze złoża w utworach jury dolnej w miejscowości Stargard otworami Stargard GT-6 i Stargard GT-7. Zgodnie z ww. decyzją zakładane wydobywanie wód termalnych zakłada w 2 978 400 m³/rok a minimalny stopień wykorzystania zasobów złoża wód termalnych wynosi 100%.

Miasto Stargard na tle granic złoża wód termalnych oraz obszaru górniczego i terenu górniczego przedstawiono na rycinie nr 3.

Ryc. nr 3. Obszar POG na tle granic złoża wód termalnych oraz obszaru i terenu górniczego.

Źródło: opracowanie własne

3.6. Wody powierzchniowe

Gmina miasto Stargard położona jest w obszarze dorzecza Odry, w regionie wodnym Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego. Obszarem administruje Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie, działający w strukturach Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

Stargard zlokalizowany jest w dorzeczu rzek Ina i Płonia – nad rzeką Iną, do której na terenie administracyjnym miasta uchodzą Mała Ina i Krąpiel. Ina jest największym dopływem Odry w granicach województwa zachodniopomorskiego, jej długość wynosi 129,1 km. W południowo-wschodniej części miasta do rzeki Iny wpływają rzeki: Krąpiel (prawy dopływ) i Mała Ina oraz Rzepliński Kanał (dwa ostatnie to lewe dopływy). Mała Ina w górnym biegu ponownie przepływa przez miasto we wschodniej części osiedla Kluczewo. W obrębie Starego Miasta, za mostem przy ul. Bolesława Chrobrego, do Iny wpływa Kanał Ulgi, a przy ul. Basztowej z rzeki odchodzi Kanał Młyński, który ponownie łączy się z Iną w okolicy ul. Zakole. Przy ul. Nadbrzeżnej do rzeki Iny wpada Młynówka, do której 250 m wyżej wpływa kanał Kruczy Gród. Obszar doliny Iny w sąsiedztwie centrum miasta jest zurbanizowany od czasów historycznych.

Do Iny wprowadzane są ścieki z komunalnej oczyszczalni ścieków, zlokalizowanej w pobliżu północnej granicy Stargardu. Oczyszczalnia przyjmuje ścieki z obszaru aglomeracji Stargard obejmującej gminy: miasto Stargard, Stargard – gmina wiejska, Kobylanka oraz z przylegających miejscowości. Do Iny odprowadzane są również zasolone ścieki z Geotermii w Stargardzie, dostarczającej ciepło grzewcze dla mieszkańców Stargardu (część wód termalnych po wykorzystaniu, pochodząca z płukania obiegu geotermalnego).

Wzdłuż południowo-zachodniej granicy miasta (Kluczewo – tereny po lotnisku wojskowym) płynie rzeka Gowienica, uchodząca do jeziora Miedwie, stanowiąca czuły punkt w sieci hydrograficznej miasta. Rzeka ta zanieczyszczana jest przez spływy powierzchniowe, a w latach ubiegłych dodatkowe zagrożenie stanowiły substancje ropopochodne z obrębu byłego lotniska w Kluczewie. Obecnie zanieczyszczenia są w znacznym stopniu zneutralizowane, zarówno przez działania planowe, podjęte w celu ochrony wód Miedwia, jak i wyniku naturalnej degradacji.

Na obszarze miasta znajdują się również następujące kanały stanowiące sieć hydrologiczną miasta:

- Kanał Jagielloński – wlot powyżej mostu w ciągu ul. Popiela, wylot przy moście w ciągu ul. Bolesława Chrobrego (obydwa po prawej stronie Iny), długość około 1 km, biegnie równolegle do Iny;
- Młynówka – wlot po prawej stronie Krąpieli przed mostem w Strachocinie (teren gminy Stargard), wylot po prawej stronie Iny, długość około 4 km;
- kanał wzdłuż ul. Bydgoskiej – wlot po prawej stronie Krąpieli, około 2 km od ujścia, wylot po prawej stronie Młynówki, przed ul. Michała Drzymały, długość około 4 km.

Na terenie miasta nie występują naturalne zbiorniki wodne. Jedynie w Kluczewie znajdują się sztuczne obwałowania odstożników ścieków, należące do cukrowni Kluczewo oraz rozproszone po całym mieście zbiorniki z wodą stagnacyjną – zbiorniki przeciwpożarowe oraz stawy rybne.

Strefy ochronne ujęć wód powierzchniowych

Na terenie miasta znajduje się strefa ochrony pośredniej ujęcia wody powierzchniowej z jeziora Miedwie – fragmentarycznie w południowo-zachodniej części miasta. Ujęcie wody powierzchniowej

z jeziora Miedwie nie jest wykorzystywane na potrzeby mieszkańców miasta Stargard, jest to ujęcie na potrzeby miasta Szczecin.

Na terenie strefy ochronnej obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu zgodne z rozporządzeniem Nr 10/2005 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie z dnia 21 września 2005 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody powierzchniowej „Miedwie” z jeziora Miedwie w miejscowości Żelewo, gmina Stare Czarnowo, powiat gryfiński (Dz.Urz. Woj.Zach. z 2005 r. Nr 80, poz. 1682 ze zm.).

Jednolite części wód powierzchniowych wg Planu Gospodarowania Wodami

Biorąc pod uwagę podział na jednolite części wód powierzchniowych (JCWP), przedstawiony w Planie Gospodarowania Wodami (PGW), gmina miasto Stargard położona jest w obrębie 7 zlewni JCWP rzecznych i 1 zlewni JCWP jeziornych. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry zawiera informacje, czy dana zlewnia jest zagrożona lub nie osiągnięciem celów środowiskowych, jaki jest jej stan oraz określono cele środowiskowe przewidziane dla tych JCWP.

Wykaz i charakterystykę jednolitych części wód powierzchniowych na terenie gminy na podstawie ustaleń zaktualizowanego Planu gospodarowania wodami – zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. z 2023 r., poz. 335), zawarto w tabeli nr 2.

Tab. nr 2. Wykaz JCWP na terenie objętym projektem POG.

Nazwa	Typ	Status/stan ogólny	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Cele środowiskowe – stan/potencjał ekologiczny	Cele środowiskowe – stan chemiczny
RW6000181974329119					
Płonia od jez. Płoń do jez. Żelewko	Rzeka w systemie rzeczno-jeziorowym Pojezierzy	naturalna część wód/zły stan wód	zagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Płonia od jez. Żelewko do jez. Miedwie (dla węgorza europejskiego)	dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW600009197432749					
Gowienica	Rzeka w systemie rzeczno-jeziorowym Pojezierzy	naturalna część wód/zły stan wód	zagrożona	dobry stan ekologiczny	dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW6000161987					
Ina od Stobnicy do Krąpieli	Rzeka w dolinie o dużym udziale torfowisk	naturalna część wód/zły stan wód	zagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Ina w obrębie JCWP (dla łososia); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Ina w obrębie JCWP (dla troci wędrownej)	dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW60001119897					
Ina od Krąpieli do Strugi	Rzeka nizinna	naturalna część wód/zły stan wód	zagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku	dobry stan chemiczny

Nazwa	Typ	Status/stan ogólny	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Cele środowiskowe – stan/potencjał ekologiczny	Cele środowiskowe – stan chemiczny
Goleniowski ej				istotnego Ina w obrębie JCWP (dla łososia); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Ina w obrębie JCWP (dla troci wędrownej)	
RW600016198699					
Mała Ina od Kanału Pomietów do ujścia	Rzeka w dolinie o dużym udziale torfowisk	naturalna część wód/zły stan wód	niezagrożona	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości)	dobry stan chemiczny
RW600010198949					
Struga Sowno	Potok lub strumień nizinny piaszczysty	silnie zmieniona część wód/zły stan wód	zagrożona	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [OWO, MMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości)	dobry stan chemiczny
RW600011198899					
Krąpiel od Kanii do ujścia	Rzeka nizinna	silnie zmieniona część wód/zły stan wód	zagrożona	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Krąpiel od ujścia do ujścia Krępy (dla łososia); zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Krąpiel od ujścia do ujścia Krępy (dla troci wędrownej)	dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
LW11034					
Miedwie	Jezioro na podłożu wapiennym, o małej wartości współczynnika Schindlera, stratyfikowane	silnie zmieniona część wód/zły stan wód	zagrożona	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym (węgorz europejski)	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren (w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry

3.7. Wody podziemne

Teren miasta Stargard, a więc teren objęty projektem POG, charakteryzuje się wysokimi zasobami użytkowymi wód podziemnych, gromadzącymi się w strukturze hydrogeologicznej doliny Iny, drenującej wody podziemne z obszarów wysoczyznowych. Na terenie miasta występują dwa poziomy wodonośne: trzeciorzędowy i czwartorzędowy. Poziom trzeciorzędowy nie jest wykorzystywany, ze względu na konieczność skomplikowanego procesu uzdatniania wody. Natomiast poziom czwartorzędowy występuje powszechnie wśród osadów czwartorzędowych i składa się z 1-3 warstw wodonośnych. Wody tego poziomu są wykorzystywane przez ujęcie wodne dla miasta – ujęcie wód podziemnych „Stargard - Południe”, a w przyszłości także przez planowane ujęcie „Północ”. W chwili obecnej Stargard zaopatrywany jest w wodę z ujęcia komunalnego „Stargard - Południe” oraz z kilkunastu ujęć lokalnych.

Strefy ochronne ujęć wód podziemnych

W granicach administracyjnych gminy miasto Stargard znajduje się zarówno strefa ochrony pośredniej jak i bezpośredniej dla ujęcia wód podziemnych „Stargard – Południe”. Z ujęcia komunalnego „Stargard – Południe” jest zaopatrywana miejska sieć wodociągowa, ujęcie jest administrowane przez Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Stargardzie.

Obszar strefy ochrony ujęcia wody podziemnej „Stargard – Południe” znajduje się w północno-wschodniej części miasta i został ustanowiony rozporządzeniem nr 2/2014 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie z dnia 14 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej „Stargard-Południe” w Stargardzie Szczecińskim, zmienionym rozporządzeniem nr 9/2016 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie z dnia 18 października 2016 r. oraz rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie z dnia 12 stycznia 2017 r. Na terenie stref ochronnych obowiązują obostrzenia zawarte w rozporządzeniu. Na terenie ochrony bezpośredniej zabronione jest użytkowanie gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody. Ponadto wody opadowe należy odprowadzać w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody. Teren strefy powinien być zagospodarowany zielenią.

Główne zbiorniki wód podziemnych

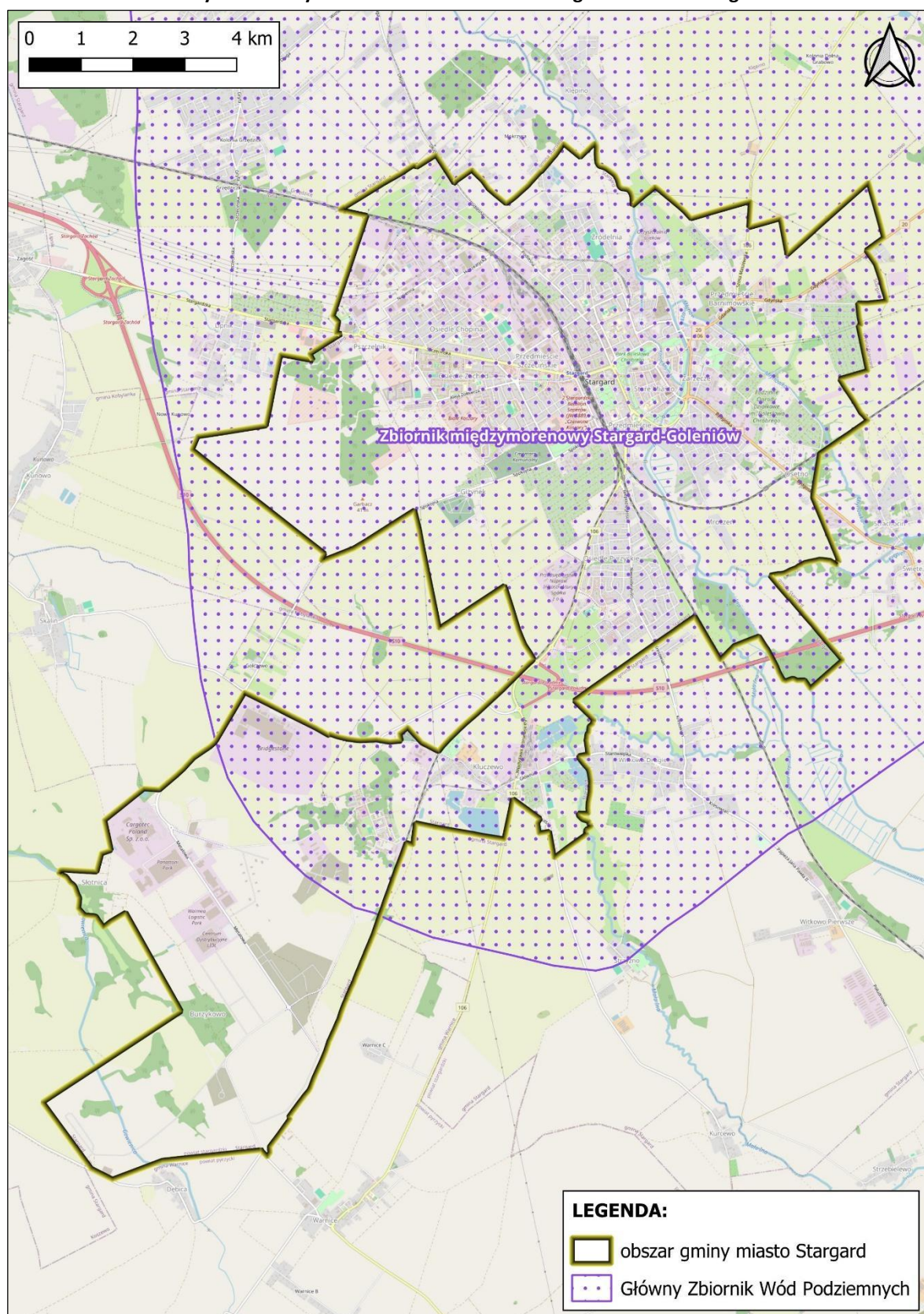
Większość obszaru miasta w granicach administracyjnych (północna i środkowa część) położona jest na terenie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 123 o nazwie „Zbiornik międzymorenowy Stargard-Goleniów”. Jest to zbiornik o powierzchni 378 km² i udokumentowanych zasobach dyspozycyjnych 419 600 m³/d. Średnia głębokości studni w obrębie tego zbiornika wynosi 45,0 m (Kleczkowski, 1990). Jego usytuowanie na tle granic gminy przedstawiono na rycinie nr 4.

Jednolite części wód podziemnych wg Planu Gospodarowania Wodami

Biorąc pod uwagę podział na jednolite części wód podziemnych (JCWPd), przedstawiony w Planie Gospodarowania Wodami (PGW), gmina miasto Stargard położona jest na obszarach jednolitych części wód podziemnych JCWPd nr 7 o kodzie GW60007 i JCWPd nr 24 o kodzie GW600024. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. z 2023 r., poz. 335) charakterystyka JCWPd przedstawia się następująco:

- 1) JCWPd o kodzie GW60007:
 - ocena stanu chemicznego: dobry,
 - ocena stanu ilościowego: dobry,
 - ocena zagrożenia: niezagrożona;
- 2) JCWPd o kodzie GW600024:
 - ocena stanu chemicznego: dobry,
 - ocena stanu ilościowego: dobry,
 - ocena zagrożenia: niezagrożona.

Ryc. nr 4. Usytuowanie GZWP nr 123 na tle granic miasta Stargard.

Źródło: opracowanie własne

3.8. Wody powodziowe

Wdrażając założenia Dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (tzw. Dyrektywa Powodziowa) została opracowana wstępna ocena ryzyka powodziowego (WORP), w której wskazano obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi, dla których następnie sporządzono mapy zagrożenia powodziowego (MZP) oraz mapy ryzyka powodziowego (MRP), określające wartości potencjalnych strat powodziowych oraz przedstawiające obiekty narażone na zalanie w przypadku wystąpienia powodzi o określonym prawdopodobieństwie wystąpienia.

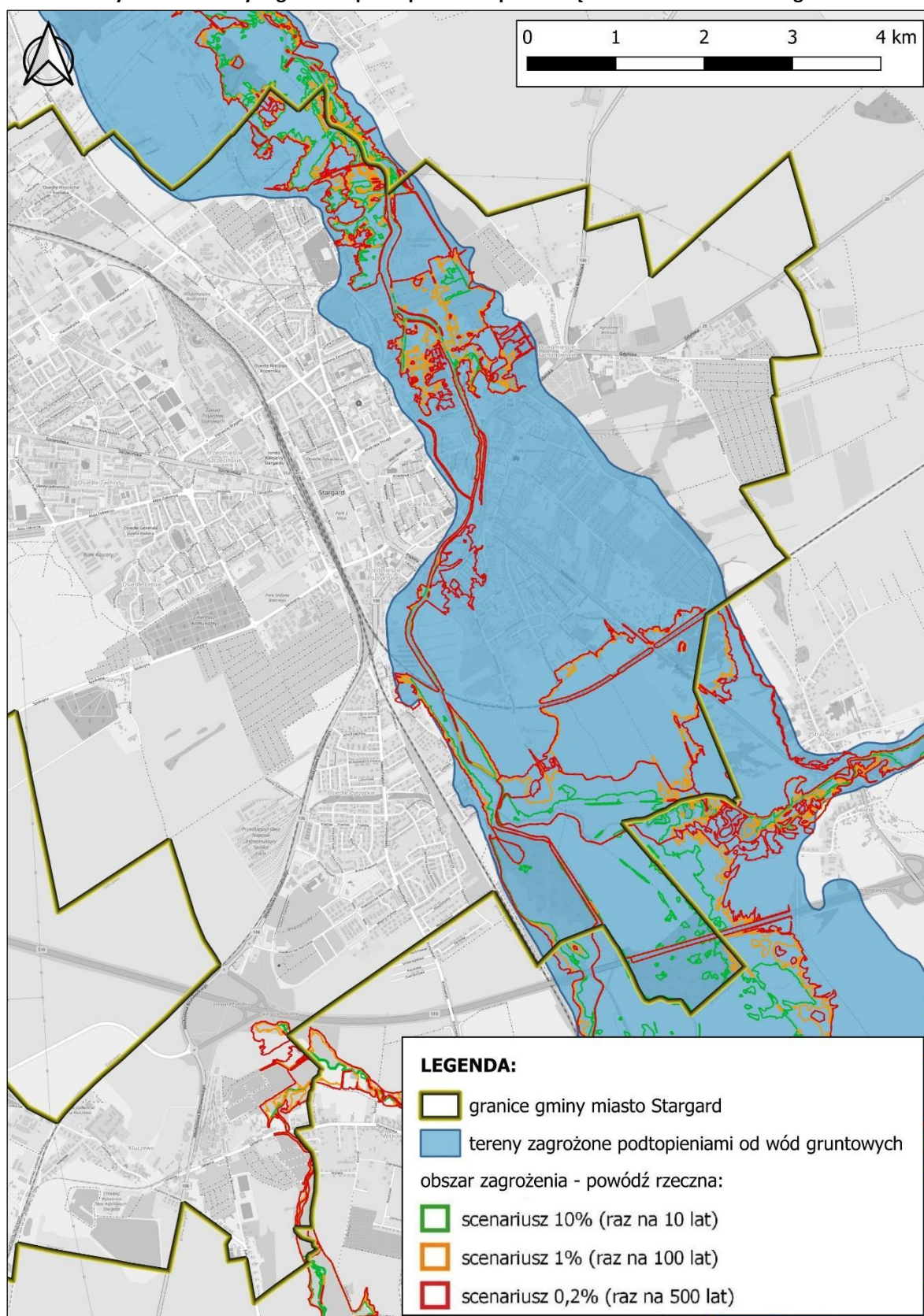
Zgodnie z art. 16 pkt 34 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – *Prawo wodne* (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 960 ze zm.) przez obszary szczególnego zagrożenia powodzią rozumie się:

- a) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (scenariusz Q 1%),
- b) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% (scenariusz Q 10 %),
- c) obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne,
- d) pas techniczny.

Obszar objęty projektem POG we wschodniej części miasta znajduje się na terenach szczególnego zagrożenia powodzią, związanego głównie ze zjawiskiem powodzi od rzek: Ina i jej dopływów Mała Ina i Krąpiel. Wzdłuż rzeki Ina – w dolinie rzecznej – ciągnie się pas terenów zagrożonych podtopieniami od wód gruntowych.

Uwarunkowania związane z wodami powodziowymi na terenie miasta Stargard na podstawie danych z Hydroportalu ISOK przedstawiono na rycinie nr 5.

Ryc. nr 5. Tereny zagrożenia podtopieniami i powodzią na obszarze miasta Stargard.

Źródło: opracowanie własne

3.9. Rośliny i bioróżnorodność – ogólna charakterystyka na terenie gminy

Roślinność miasta opisano w wielu materiałach źródłowych, w tym w opracowaniu pt. *„Waloryzacja przyrodnicza Miasta Stargard Szczeciński”* (Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie, Szczecin, 1999) oraz w późniejszych dokumentach przygotowywanych na potrzeby zagospodarowania przestrzennego miasta (2019, 2020), jak również w opracowaniu pt. *„Zróżnicowanie flory naczyniowej miasta Stargard (Pomorze Zachodnie) – studium fitogeograficzne”* (Bordiuk A., Łysko A., Popiela A. 2022. Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Rozprawy i Studia T. (MCCCXXI) 1257, Szczecin).

System zieleni miejskiej

Stargard, z ekologicznego punktu widzenia, można traktować jak specyficzne środowisko przyrodnicze, w obrębie którego zachodzi wiele procesów. Postępująca urbanizacja – zabudowa, ocieplanie i osuszanie warunków siedliskowych, silne przekształcenie gleb zasobnych w azot, a niekiedy gleb zasolonych, emisja zanieczyszczeń przez zakłady przemysłowe oraz ruch komunikacyjny, wpływają na zmniejszenie się środowiska przyrodniczego (Kornaś, Medwecka-Kornaś, 2002; Wysocki, 2008). Stargard jest jednym z dwóch najstarszych miast w regionie – w przeszłości był ważnym węzłem handlowym i komunikacyjnym. W czasie drugiej wojny światowej doznał poważnych zniszczeń, jednak już wkrótce po zakończeniu wojny zaczęła się tu osiedlać ludność napływająca z terenów wschodniej Polski.

Układ zieleni miejskiej ma układ pierścieniowy, jego obwód to około 2,5 km i szerokość do 200 m. Zieleń wysoka o charakterze alejowo-promenadowym otacza i izoluje Stare Miasto od pozostałych części zurbanizowanych. Szczególne miejsca zajmują parki miejskie oraz cmentarze, założone na przełomie XIX i XX wieku na obwarowaniach ziemnych. Poza tym układem są: park 3 Maja, park Stefana Batorego, cmentarz komunalny oraz założenie parkowe w Parku Panorama (Sarosiek, 1973). Wśród kategorii zieleni miejskiej powierzchnia parków spacerowo-wypoczynkowych (6 obiektów) w Stargardzie wynosi około 33,99 ha, zieleńce (29 obiektów) zajmują powierzchnię 10,1 ha, zieleń uliczna to powierzchnia 56,3 ha, natomiast żywopłoty nieformowane i formowane to 2285 m.b. Cmentarze (3 obiekty) mają powierzchnię 46,01 ha.

Pierwotny, pierścieniowy układ terenów zieleni utworzony wokół murów miasta, został rozbudowany w procesie postępującej urbanizacji terenów i rozwoju tkanki miejskiej o tereny przyległe do fortyfikacji. Obecnie tereny zieleni miejskiej (parki, place, skwery) są w znacznym stopniu rozproszone i całościowo nie tworzą powiązanej funkcjonalnie i przestrzennie struktury. Największe skupienie urządzonych terenów zieleni miejskiej znajduje się w otoczeniu historycznego jądra urbanistycznego Stargardu. Pierścień zieleni miejskiej, okalający zabytkowe mury, wspomagany jest przez zlokalizowane dookoła niego, w obrębie XIX-wiecznych granic miasta, tereny urządzone o dużej dostępności dla mieszkańców. Układu terenów zieleni Stargardu nie można rozpatrywać bez uwzględnienia terenów położonych wzdłuż rzeki Iny.

Tereny przylegające do cieków wodnych tworzą naturalny korytarz ekologiczny (użytek ekologiczny „Niebieski korytarz ekologiczny rzeki Iny i jej dopływów – III”), przebiegający przez historyczne centrum miasta i spajający obszary zieleni skoncentrowane wokół dawnych murów miejskich.

Jednym z elementów systemu zieleni miejskiej Stargardu są cmentarze komunalne, które pokrywają powierzchnię niemal 31 ha. Położenie cmentarzy po zachodniej stronie miasta predysponuje je do odgrywania istotnej roli w przewietrzaniu miasta oraz zwiększaniu dostępności migracyjnej fauny. Ważnym elementem systemu zieleni miejskiej Stargardu są ogrody działkowe, które pokrywają niemal

200 ha powierzchni miasta (ok. 4,16% powierzchni w granicach administracyjnych miasta). Zieleń ogrodów działkowych istotnie wpływa na kształtowanie warunków klimatycznych w mieście oraz zaspokaja rekreacyjne potrzeby mieszkańców. Ogrody działkowe skupione są głównie po wschodniej stronie Iny, tworząc bufor pomiędzy zabudową śródmiejską a terenami rolniczymi i otwartymi.

Nieocenioną rolę dla systemu zieleni miejskiej mają obszary osiedli mieszkaniowych, na których zaprojektowano ogólnodostępną zielenią urządzonej. Tereny, tzw. zieleni międzyblokowej, obsługują i zaspokajają podstawowe potrzeby rekreacyjne mieszkańców budynków wielorodzinnych, są ponadto istotne w kształtowaniu klimatu miasta, m.in. przez korzystny wpływ na dynamikę wymiany powietrza oraz retencjonowanie wód opadowych.

W obrębie granic administracyjnych Stargardu nielicznie występują zwarte kompleksy leśne, z których najistotniejszym jest „Las w Kluczewie” maskujący dawną infrastrukturę wojskową.

Na obrzeżach miasta zlokalizowane są tereny o charakterze parków podworskich – Burzykowo, Kluczewo, Giżynek.

System terenów zieleni uzupełniany jest przez zielenią towarzyszącą ciągom komunikacyjnym, która odgrywa nieocenioną rolę w kształtowaniu percepcji miasta, wpływa na poprawę mikroklimatu, zwiększa dostępność migracyjną fauny [Zielone miasto z klimatem – plan operacyjny standardy utrzymania, ochrony i rozwoju terenów zieleni w Stargardzie część 1 (Kubus, Markowska, Szewczyk, Łysko, Borkowski, Nowak, Suchocka, Polskie Towarzystwo Dendrologiczne 2023)].

Roślinność miasta

Zgodnie z mapą roślinności potencjalnej (Matuszkiewicz, 2008) Stargard znajduje się, w przeważającej części, na obszarze grądu subatlantyckiego (*Stellario holostea-Carpinetum betuli*). Gatunki lasów liściastych, charakterystycznych przede wszystkim dla wyższych syntaksonów z klasy *Querc-Fagetea* oraz gatunki grądów i łęgów zachowały się wzdłuż rzek i cieków wodnych oraz w parkach i na cmentarzach, głównie we wschodniej części miasta.

Zagęszczenia gatunków wodnych i szuwarowych występują w zbliżonych pod względem przestrzennym miejscach w mieście. Jakkolwiek rozmieszczenie tych grup taksonów jest związane z występowaniem naturalnych zbiorników i cieków wodnych, a także stawów, rowów odwadniających i innych urządzeń hydrologicznych, to największa różnorodność widoczna jest w jednostkach kartogramu pokrywających się z występowaniem rzek i cieków wodnych, czyli we wschodniej (rzeki: Ina, Krąpiel, Mała Ina oraz Rzepliński Kanał) i południowo-zachodniej części miasta (rzeka Gowienica Miedwiańska). Rozpatrywane gatunki to pospolite rośliny wodne i szuwarowe, charakteryzujące się odpornością na zanieczyszczenia środowiska, co zapewne przyczyniło się do tego, że nie widać wyraźnych różnic w rozmieszczeniu zbiorczym pomiędzy rzekami o czystych wodach (Ina, Krąpiel), a silnie zanieczyszczonymi (Gowienica Miedwiańska).

Analiza gatunków siedlisk nieleśnych – muraw kserotermicznych i napiaskowych wykazała, że koncentracja ich stanowisk występuje w północno-zachodnim rejonie miasta. Zgodnie z mapą roślinności potencjalnej Matuszkiewicza (1988) w tej części miasta znajduje się, na stosunkowo niewielkim obszarze, potencjalne siedlisko zespołu pomorskiego kwaśnego lasu bukowo-dębowego *Fago-Quercetum petraeae* rozwijającego się na glebach lekkich. Wydaje się zatem, że koncentracja stanowisk gatunków muraw kserotermicznych i napiaskowych może mieć związek z antropogenicznymi przemianami tego siedliska. Procesy naturalne, np. pożary czy wiatrołomy, odsłaniały piaski, które następnie zasiedlane były przez gatunki już obecne w terenie, choć w innych

układach przestrzennych. Obszar, na którym skoncentrowały się obie omawiane grupy gatunków, znajduje się na terenie poligonu (intensywnie eksploatowanego przez wojsko używające ciężkiego sprzętu).

Roślinność o cechach naturalnych spotkać można w dolinach rzek Ina, Mała Ina i Krąpiel oraz w zbiornikach stagnacyjnych (zbiorniki przeciwpożarowe, oczka śródpolne i śródleśne, odstożniki ścieków Cukrowni Kluczewo, odstożniki miejskiej oczyszczalni ścieków w okolicy Słotnicy). Pospolite w skali kraju zbiorowiska z klas *Potametea* (np. *Potametum natantis*), *Phragmitetea* (np. *Phragmitetum*, *Typhetum latifoliae*) i *Lemnetea* są częste na tych siedliskach. W dużym stopniu naturalny charakter mają towarzyszące rzekom zbiorowiska zioła rośli z klasy *Galio-Urticetea*.

W północnej części miasta oraz po zachodniej stronie ścisłego centrum znajdują się tereny zalesione (las mieszany i liściasty na terenie poligonu wojskowego). Tutaj także, na obszarze wyłączonym z użytku miejskiego, usytuowany jest obszar cenny przyrodniczo Oz Giżynek.

Nad rzeką Młynówką znajduje się fragment lasu (wraz z przylegającą do niego łąką) o charakterze łęgu. Kolejnym obszarem o cechach naturalnych jest mały las liściasty w południowo-zachodniej części miasta, w okolicy osiedla w Kluczewie, znajdujący się w zagłębieniu terenowym, o łęgowym charakterze. Na granicy administracyjnej miasta, od strony Kluczewa nad rzeką Gowienicą Miedwiańską, na terenach bazy i lotniska dawnych wojsk radzieckich, usytuowany jest las o charakterze łęgowym wraz z przyległymi do niego łożowiskami i łąkami. Podobny fragment o charakterze lasu łęgowego zlokalizowany jest na terenie Parku Panorama.

W dolinie Iny na południowym wschodzie znajduje się jedno z większych skupisk lasu liściastego i mieszanego. Są to dwa oddziały leśne należące do nadleśnictwa Dobrzany, o łącznej powierzchni 53,66 ha, należące do lasów wodochronnych. Według Wołejki (1993) analiza materiałów kartograficznych, wskazuje, że powstały w okresie przedwojennym na obszarach ówczesnych użytków zielonych. Układ przestrzenny dróg wewnątrz tego oddziału sugeruje, że w tym miejscu mógł znajdować się park, na co wskazują gatunki ozdobne drzew i krzewów obcego pochodzenia. Pod względem siedliskowym dominuje łęg, związany z madami rzecznyymi, natomiast w obszarze starego koryta przeważają siedliska bagienne (Wołejko, 1993). Na obrzeżach miasta dominują zbiorowiska łąkowe oraz uprawy zbożowe i okopowe.

Flora synantropijna Stargardu liczy 869 taksonów w randze gatunku i podgatunku, w tym 753 gatunki rodzime i zdomowione (nie wliczono 31 gatunków rodz. *Taraxacum*). Gatunki obcego pochodzenia w badanej florze stanowią 34,0%, w tym 29,7% to niezdomowione (diafity). W Stargardzie występuje ok. 60% rodzin gatunków rodzimych i trwale zdomowionych znanych na terenie kraju.

Wśród spontaneofitów dominują taksony łąkowe z klasy *Molinio-Arrhenatheretea*, taksony mezofilnych lasów liściastych z klasy *Quercu-Fagetea* oraz gatunki szuwarowe z klasy *Phragmitetea*. Świadczy to o tym, że gatunki rodzime zasiedlające miasto odnajdują odpowiednie dla siebie siedliska w murawach, a także w miejscach zalesionych (np. zadrzewienia, parki, cmentarze) oraz obfitujących w wodę (mokradła, cieki i zbiorniki wodne). Na terenie Stargardu są dogodne siedliska dla tego typu gatunków i stanowią bazę do ich przetrwania. Tworzy to ciekawy obraz flory synantropijnej średniej wielkości miasta z enklawami roślinności naturalnej lub prawie naturalnej, związanej ze stałą lub okresową obecnością wody. Zachowanie w mieście jak największej liczby tego typu enklaw będzie pozytywnie wpływać na utrzymanie bioróżnorodności rodzimej flory naczyniowej.

We florze miasta nie stwierdzono taksonów górskich.

W Stargardzie stwierdzono ponad dwadzieścia gatunków na siedliskach wyłącznie antropogenicznych. Kilka z nich zasiedla mury, pozostałe – różne typy siedlisk ruderalnych i segetalnych (przydroża, rumowiska, pobocza torów kolejowych, trawniki, uprawy zbożowe i okopowe). Najprawdopodobniej gatunki te były w większości składnikami rodzimej flory terenu, na którym znajduje się miasto. Straciły jednak swoje siedliska naturalne przez antropogeniczne przemiany szaty roślinnej lub, co też możliwe, nie zostały na takich odnalezione.

Antropofity (gatunki zawleczone) w Stargardzie stanowią ponad 34% całej flory roślin naczyniowych. Najwięcej jest archeofitów (gatunki zawleczone do 1500 roku), które stanowią ponad 12% całej flory i 14% flory rodzimej i zdomowionej. Kenofity (gatunki zawleczone po 1500 roku), w całej florze Stargardu tworzą 13% całej flory i 14% flory rodzimej i zdomowionej. We florze miasta Stargard występują również 43 gatunki inwazyjne. Lista ergazjofitów (gatunki uprawne obcego pochodzenia, które przejściowo dziczeją) może ulec zmianie. Należy bowiem wziąć pod uwagę nie tylko nowe gatunki uprawowe, ale także zdomowienie się na siedliskach ruderalnych gatunków klasyfikowanych w obecnej florze jako niezdomowione, a w Polsce wykazujące już trwałą obecność we florze synantropijnej. Dotyczy to np. takich taksonów jak *Dianthus barbatus*, *Cornus alba*, *Ornithogalum nutans*, *Quercus cerris*. Powyższe wyniki wskazują, że Stargard jest jednym z centrów rozprzestrzeniania się gatunków obcych na Pomorzu Zachodnim.

We florze miasta Stargard odnotowano 14 gatunków roślin naczyniowych ustawowo chronionych, co stanowi 1,6% flory rodzimej badanego terenu. We florze naczyniowej Stargardu stwierdzone jest też 59 gatunków roślin naczyniowych, które na terenie naszego kraju uznane zostały za rzadkie i zagrożone, co stanowi 6,7% flory miasta.

Jedyny gatunek objęty całkowitą ochroną prawną na badanym terenie to kokorycz drobna *Corydalis pumila*, występujący na terenie miasta na pięciu stanowiskach, natomiast 13 gatunków podlega ochronie częściowej. Wśród roślin objętych ochroną częściową, jeden gatunek należy do grupy bardzo rzadkich – rukiew wodna *Nasturtium officinale*. Ponad połowę notowanych gatunków chronionych zalicza się do kategorii rzadkich (43,0%) i sporadycznych (36,0%).

Gatunki prawnie chronione we florze Stargardu występują głównie w zbiorowiskach łąkowych i leśnych (po trzy gatunki) oraz w murawach kserotermicznych i ruderalnych (po dwa gatunki).

Analiza grup siedliskowych roślinności miasta wykazała zróżnicowanie w rozmieszczeniu poszczególnych grup gatunków, co jest wynikiem zarówno obecnego występowania różnego typu siedlisk, roślinności potencjalnej, jak i bardzo dużych zmian w użytkowaniu tego terenu przez człowieka na przestrzeni dziejów. Stosunki fitogeograficzne flory Stargardu są typowe dla miast na Pomorzu Zachodnim.

3.10. Zwierzęta i bioróżnorodność – ogólna charakterystyka na terenie gminy

Świat zwierzęcy miasta Stargard omawiano w różnorodnych materiałach źródłowych, w tym w szczególności w opracowaniu pt. „*Waloryzacja przyrodnicza Miasta Stargard Szczeciński*” (Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie, Szczecin, 1999) oraz w późniejszych dokumentach przygotowywanych na potrzeby zagospodarowania przestrzennego miasta (2019, 2020).

Bezkregowce

Obszarami, które stwarzają dogodne miejsca do występowania niektórych grup bezkręgowców, takich jak cenne i chronione motyle czy biegacze, należą:

- obszar ujścia Małej Iny i Krąpieli do Iny,
- teren łąk leżących na północ od oczyszczalni ścieków,
- zadrzewienia położone na zachód od lotniska w Kluczewie.

Ponadto na całym obszarze miasta obserwowane są pospolite w naszym kraju, ale podlegające ochronie gatunkowej trzmiele – trzmiel ziemny i kamiennik.

Płazy i gady

Na terenie miasta stwierdzono występowanie:

- 5 gatunków płazów: kumaka nizinnego, ropuchy szarej, żaby jeziorkowej, trawnej i moczarowej,
- 3 gatunki gadów: jaszczurki zwinki, padalca zwyczajnego i zaskrońca zwyczajnego.

Główne obszary występowania herpetofauny to przede wszystkim teren ujścia Małej Iny do Iny, stawy (osadniki) w Kluczewie oraz zadrzewienia położone na zachód od lotniska w Kluczewie. Należy przypuszczać, iż są to również potencjalne miejsca rozrodu i regularnego przebywania płazów i gadów.

Wszystkie występujące na terenie Stargardu płazy i gady podlegają ochronie gatunkowej.

Ptaki

Ptaki wykorzystują wszystkie dostępne nisze ekologiczne w mieście, gniazdują i przebywają zarówno na terenach oddalonych od miasta jak i w centrum, w parkach, cmentarzach, ogródkach działkowych i terenach położonych wzdłuż przepływających przez miasto cieków wodnych.

Łącznie na terenie Stargardu w ciągu ostatnich kilkudziesięciu lat w literaturze podawane jest występowanie ok. 126 gatunków ptaków. Wśród stwierdzonych gatunków:

- 79 to ptaki lęgowe i prawdopodobnie lęgowe,
- 116 to gatunki objęte ochroną na podstawie rozporządzenia o ochronie gatunkowej zwierząt,
- 76 to gatunki ściśle chronione w Europie na podstawie Konwencji Berneńskiej,
- 4 umieszczono w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt,
- 51 umieszczono na Regionalnej Liście Zwierząt Zagrożonych,
- 10 to gatunki łowne.

Bardzo istotną rolę dla ptaków w granicach miasta odgrywają odstojniki cukrowni w Kluczewie oraz teren lasu, położonego na terenie miasta, między Małą Iną i Iną. Zwierzęta znajdują tu dogodne warunki żerowania i gniazdowania.

Teren miasta Stargard podzielono, w zależności od struktury gruntów, na 3 typy obszarów cechujących się zmienną strukturą gatunkową.

1. Obszary zabudowy miejskiej, zieleń urządzona i parki miejskie.

W przedmiotowym typie terenu dominują gatunki związane z zabudową oraz wykorzystujące sztuczne konstrukcje antropogeniczne jako zastępcze siedliska lęgowe. Są to ptaki towarzyszące osiedlom

mieszkalnym tj. jerzyk, wróbel, kopciuszek, gołąb miejski, grzywacz, pustułka, bogatka, mazurek, kawka, gawron, sroka czy modraszka. Pomimo typowych siedlisk przekształconych i sztucznych, obszary zabudowy pełnią ważną rolę dla ptaków. Najliczniejsze w Stargardzie populacje gatunków ptaków, obecnie związanych z człowiekiem, dotyczą osiedli: Letniego, Zachodniego oraz wybranych obiektów w centrum miasta czy parków miejskich, szczególnie Parku Batorego, Parku 3-go Maja, Parku Chrobrego. Wysokie budynki, np. wieża Kolegiaty w Stargardzie, są miejscem rozrodu m.in. pustulek i jerzyków.

2. Obszary wodno-błotne.

W obszarze gminy miasta Stargard na wyróżnienie (w kontekście znaczenia dla ptaków) zasługują siedliska związane z wodą, przede wszystkim sztuczne zbiorniki (odstojniki) Cukrowni Kluczewo. Obszar ten jest miejscem bytowania szerokiego spektrum gatunków ptaków wodno-błotnych, zalatujących w okresie migracji jak i przystępujących do rozrodu. Obszar odstojników jest cennym, sztucznie powstałym siedliskiem i najważniejszą ostoją ptaków na terenie miasta. Poza ww. obszarem gatunki związane z wodami bytują w dolinach rzek, tj. rejonie ujścia Małej Iny i Krąpieli do Iny oraz dolinie samej rzeki Ina.

3. Lasy, zadrzewienia, tereny otwarte, grunty ruderalne.

W zakresie przedmiotowego typu gruntów najcenniejsze tereny w obszarze gminy to: łąki z niewielkim olsem nad Młynówką, lasek przy lotnisku Kluczewo oraz lasek między Małą Iną a Iną. Ważnym aspektem warunkującym różnorodność gatunkową ptaków są również grunty ruderalne jak np. obiekty przy lotnisku Kluczewo, nasypy kolejowe.

Ssaki

Zebrane dane o ssakach nie są kompletne. Zebrane materiały pozwalają na przedstawienie listy gatunków, których występowanie na terenie Stargardu zostało potwierdzone i jest znane z literatury.

Tab. nr 3. Wykaz drobnych ssaków (w tym nietoperzy) występujących na terenie miasta.

Lp.	Gatunek	Występowanie
1.	Kret	nieliczny
2.	Ryjówka malutka	nieliczny
3.	Ryjówka aksamitna	bardzo liczny
4.	Nornik zwyczajny	bardzo liczny
5.	Nornik bury	bardzo nieliczny
6.	Nornik północny	bardzo nieliczny
7.	Karczownik ziemnowodny	bardzo nieliczny
8.	Mysz domowa	bardzo liczny
9.	Mysz polna	bardzo liczny
10.	Mysz leśna	nieliczny
11.	Badylarka	liczny
12.	Szczur wędrowny	liczny
13.	Jeż zachodni	dane literaturowe, nie potwierdzony
14.	Rzęsorek rzeczek	dane literaturowe, nie potwierdzony

Lp.	Gatunek	Występowanie
15.	Nornica ruda	dane literaturowe, nie potwierdzony
16.	Łasica łąska	dane literaturowe, nie potwierdzony
Nietoperze		
17.	Karlik malutki	obecny na terenie miasta
18.	Mroczek późny	obecny na terenie miasta

Ponadto na terenie miasta obserwowano jeża i nornicę. W Inie i Małej Inie występuje piżmak, a w okolicach łąk koło oczyszczalni i na lotnisku w Kluczewie jenot, zając, lis, kuna domowa i norka amerykańska. Również w rejonie lotniska w Kluczewie obserwowano pojawiające się tam dziki i sarny.

Wśród przynajmniej 28 gatunków ssaków stwierdzonych na terenie Stargardu, 6 jest chronionych na podstawie rozporządzenia o ochronie gatunkowej zwierząt, 2 znalazły się na regionalnej Czerwonej Liście Zwierząt, a 7 to gatunki łowne.

3.11. Istniejące i projektowane formy ochrony przyrody

Istniejący użytek ekologiczny

Na obszarze miasta na chwilę obecną wyznaczono jeden obszar chroniony prawnie ze względów przyrodniczych i jest to użytek ekologiczny o nazwie „Niebieski korytarz ekologiczny koryta rzeki Iny i jej dopływów – III”, ustanowiony uchwałą Nr XXIII/238/2016 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 25 października 2016 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego pn. „Niebieski korytarz ekologiczny koryta rzeki Iny i jej dopływów – III” (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2016 r., poz. 4556).

W granicach miasta znajduje się tylko część ww. użytku ekologicznego. Użytek zajmuje obszar o łącznej powierzchni 22,9751 ha i obejmuje działki ewidencyjne rzeki Iny i jej dopływów, sklasyfikowane jako teren wód płynących Wp. Wartość przyrodnicza użytku to zachowanie bioróżnorodności oraz ostoja i miejsce sezonowego przebywania ichtiofauny. Szczególnym celem ochrony użytku jest zachowanie w odpowiednim stanie wód płynących, jako korytarza ekologicznego, stanowiącego ważny szlak wędrówek i rozrodu ryb łososiowatych. Większość terenu, przez który płynie Ina wraz z dopływami to tereny niezabudowane, narażone na niebezpieczeństwo powodzi. W części centralnej Ina przepływa przez tereny zurbanizowane od czasów wczesnego średniowiecza – przez Stare Miasto, będące pomnikiem historii chronionym ze względu na wybitne wartości kulturowe. Tereny te są objęte aktualnymi planami miejscowymi, spełniającymi wymogi ochrony środowiska.

Zgodnie z § 2 ust. 1 powyższej uchwały w stosunku do użytku ekologicznego „Niebieski korytarz ekologiczny koryta rzeki Iny i jej dopływów – III” obowiązują następujące zakazy:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;

- 4) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką.

Niniejsze zakazy zgodnie z § 2 ust. 2 uchwały nie dotyczą:

- 1) prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody po uzgodnieniu z Radą Miejską w Stargardzie;
- 2) realizacji inwestycji celu publicznego po uzgodnieniu z Radą Miejską w Stargardzie;
- 3) zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa;
- 4) likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych.

Istniejące pomniki przyrody

Na terenie miasta znajduje się obecnie 10 pojedynczych drzew oraz grupa 11 platanów klonolistnych, będących pomnikami przyrody. Wszystkie zostały ustanowione na mocy zarządzenia Nr 17/86 Wojewody Szczecińskiego z dnia 10 czerwca 1986 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Szcz. z 1986 r. Nr 6, poz. 148) i utrzymane w mocy rozporządzeniem Nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r. w sprawie wykazu aktów prawa miejscowego wydanych przez Wojewodę Gorzowskiego, Wojewodę Koszalińskiego, Wojewodę Piłskiego, Wojewodę Słupskiego oraz Wojewodę Szczecińskiego obowiązujących na obszarze województwa zachodniopomorskiego (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2003 r. Nr 7, poz. 71 ze zm.).

Tab. nr 4. Wykaz pomników przyrody na terenie Stargardu.

Lp.	Nazwa	Położenie	Lokalizacja	
			Obręb	Działka
1	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Park Jagielloński – centralna część parku	0011	327/2
2	Grab pospolity (<i>Carpinus betulus</i>)	Park Zamkowy – północna część parku przy ścieżce nad Iną	0011	153/2
3	Grab pospolity (<i>Carpinus betulus</i>)	Park Zamkowy – północna część parku przy ścieżce nad Iną	0011	153/2
4	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Skrzyżowanie – ul. Niepodległości z ul. Powstańców Warszawy	0016	207/2
5	Wiąz szypułkowy (<i>Ulmus laevis</i>)	Park 3 Maja – w pobliżu Starostwa Powiatowego	0010	440/54
6	Klon jawor (<i>Acer pseudoplatanus</i>)	Park 3 Maja północny narożnik parku – na terenie ogrodu Zespołu Szkół Nr 1	0010	437/2
7	Klon jawor (<i>Acer pseudoplatanus</i>)	Park 3 Maja – centralna część parku	0010	440/54
8	Platan klonolistny (<i>Platanus acerifolia</i>) grupa 11 drzew	Park Popiela – południowa część parku wzdłuż ulicy Strażniczej	0011	318/2
9	Topola geldryjska (<i>Populus xcanadensis „Gelrica”</i>)	Park 3 Maja – północny narożnik parku	0010	440/53
10	Wiąz szypułkowy (<i>Ulmus laevis</i>)	ul. Skarbowa	0010	440/12
11	Klon zwyczajny (<i>Acer platanoides L.</i>)	Park 3 Maja – południowa część parku	0010	440/54

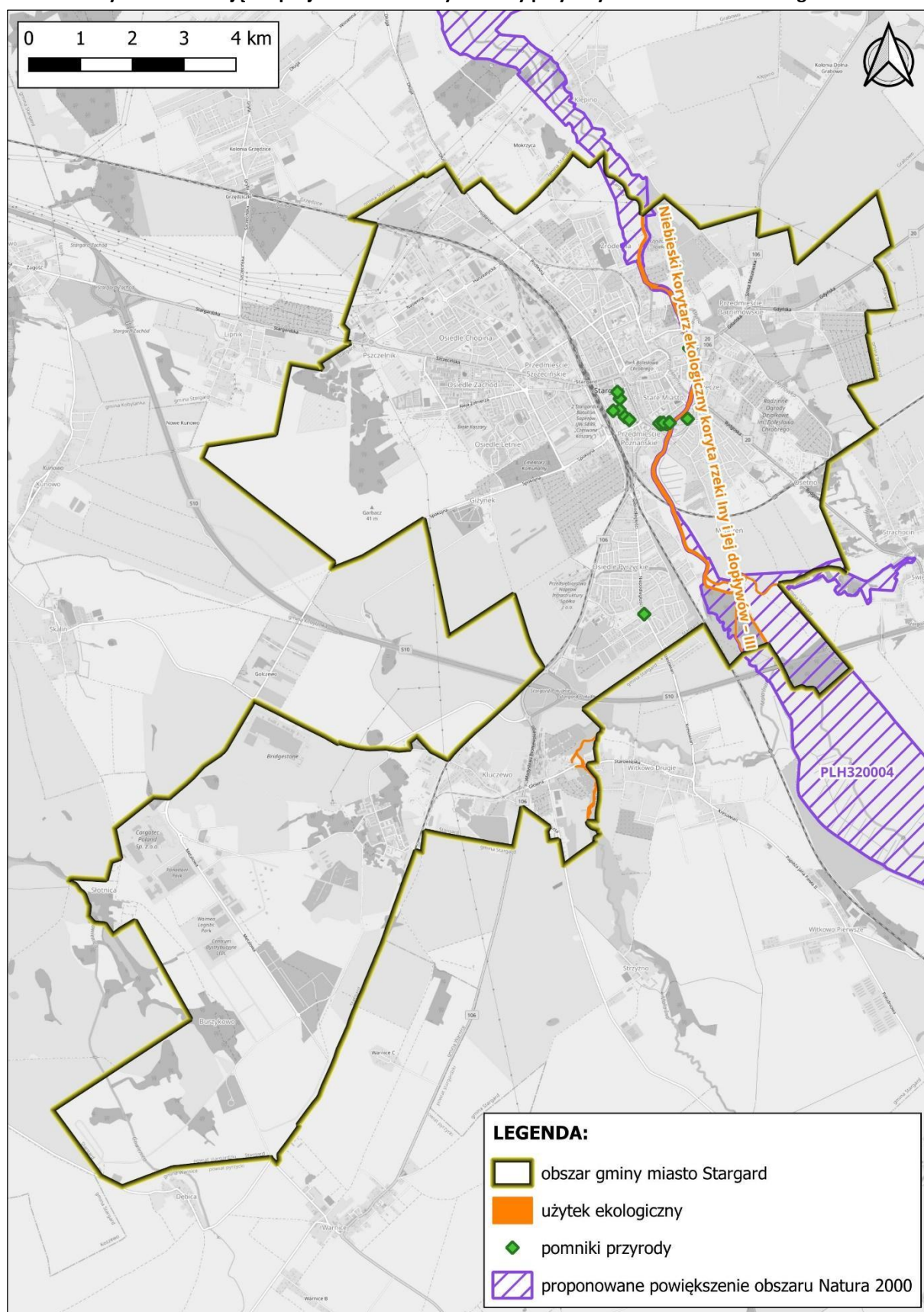
Propozycja powiększenia obszaru Natura 2000

W załączniku do uchwały nr 7 Rady Ministrów z dnia 24 stycznia 2025 r. w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie Komisji Europejskiej dokumentu „Lista zmian w sieci obszarów Natura 2000” (M.P. z 2005 r., poz. 87) przedstawiono listę proponowanych zmian w sieci obszarów Natura 2000, na której znajduje się m.in. powiększenie obszaru siedliskowego Dolina Iny PLH320004. Projektowana zmiana dotyczy powiększenia obszaru PLH320004 i zmianę jego nazwy – aktualnie funkcjonuje on jako Dolina Iny koło Recza PLH320004. Obecnie obszar PLH320004 nie leży na terenie gminy miasto Stargard, jednakże przewidywane powiększenie obejmuje tereny znajdujące się w granicach administracyjnych Stargardu – w dolinie rzeki Iny na całości jej biegu przez miasto.

Jak wskazano w piśmie Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska z dnia 31 stycznia 2025 r. w sprawie listy zmian granic obszarów Natura 2000, zgodnie z obowiązującym prawodawstwem propozycje powiększeń istniejących obszarów Natura 2000 są chronione na podstawie art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.) i powinny być brane pod uwagę m. in. w trakcie autoryzacji planów i przedsięwzięć.

Umiejscowienie istniejących i projektowanych form ochrony przyrody na terenie miasta Stargard przedstawia rycina nr 6.

Ryc. nr 6. Istniejące i projektowane formy ochrony przyrody na terenie miasta Stargard.

Źródło: opracowanie własne

3.12. Obszary i obiekty proponowane do ochrony wg waloryzacji przyrodniczej

W „Waloryzacji przyrodniczej Miasta Stargard Szczeciński” (1999 r.) i „Waloryzacji przyrodniczej województwa zachodniopomorskiego” (2010 r.) zaproponowano obszary i obiekty wskazane do objęcia ochroną z uwagi na ich cenne walory przyrodnicze.

W waloryzacji przyrodniczej miasta z 1999 r. wskazano do utworzenia cztery proponowane użytki ekologiczne i są to:

1. UE-1 – „Dolina Trzech Rzek”.
Fragment doliny Iny, Krąpieli i Małej Iny na południowym wschodzie miasta, obejmujący półnaturalne ekosystemy wodne, bagienne, łąkowe i murawowe ze stanowiskami roślin chronionych, wielu gatunków zwierząt i dużych walorach krajobrazowych. Postulowany zakaz zmiany sposobu użytkowania, zabudowy, grodzenia, prowadzenia robót ziemnych, zmiany stosunków wodnych i melioracji, niszczenia roślinności nabrzeżnej, drzew i krzewów. Dolina rzeki Krąpieli poza granicami miasta proponowana jest do ochrony w formie rezerwatu, a w szerszych granicach także jako zespół przyrodniczo-krajobrazowy w waloryzacji gminy wiejskiej Stargard.
2. UE-2 – „Młynówka”.
Niewielki obszar przy wschodniej granicy miasta, nad rzeką Młynówką. Obszar leśny o charakterze łągu wraz z przylegającą łąką, stanowiska chronionych gatunków roślin i zwierząt, o dużych walorach krajobrazowych. Postulowany zakaz zmiany sposobu zagospodarowania, zabudowy, grodzenia, prowadzenia robót ziemnych, zmiany stosunków wodnych i melioracji, niszczenia roślinności nabrzeżnej, drzew i krzewów.
3. UE-3 – „Gowienica”.
Fragment doliny Gowienicy. Jedynie niewielki jej fragment znajduje się w granicach administracyjnych miasta (Kluczewo). Kompleks zadrzewień śródpolnych wraz z łąkami i łozami jest obszarem występowania chronionych gatunków roślin i zwierząt, o walorach krajobrazowych. Postulowany zakaz zmiany sposobu zagospodarowania, zabudowy, grodzenia, prowadzenia robót ziemnych, zmiany stosunków wodnych i melioracji, niszczenia roślinności nabrzeżnej, drzew i krzewów.
4. UE-4 – „Kluczewo”.
Niewielkie zagłębienie terenu w sąsiedztwie osiedla Lotnisko, z drzewostanem o charakterze łągowym, ze stanowiskami roślin chronionych, o walorach rekreacyjnych, dydaktycznych i krajobrazowych. Postulowany zakaz zmiany sposobu zagospodarowania (w tym użytkowania rolniczego), zabudowy, grodzenia, prowadzenia robót ziemnych, zmiany stosunków wodnych i melioracji, niszczenia roślinności nabrzeżnej, drzew i krzewów.

Z upływem lat część z powyższych obszarów utraciło swoje walory wskutek różnorodnych przemian, zarówno antropogenicznych, jak i tych pochodzenia środowiskowego (np. obniżający się poziom wód gruntowych i naturalne zmiany siedliskowe typu sukcesja roślinna) w związku z czym w późniejszym opracowaniu aktualizującym informacje o zasobach przyrodniczych, tj. w „Waloryzacji przyrodniczej województwa zachodniopomorskiego” z roku 2010 do objęcia ochroną zaproponowano dwa spośród wyżej opisanych użytków ekologicznych, a mianowicie:

1. Proponowany użytek ekologiczny „Młynówka”.

Opis obszaru: łąg z dominacją olszy czarnej wzdłuż cieku Młynówki, okresowo zalewany przez wody strumienia. Cel ochrony: obszar leśny o charakterze łągu przysturmykowego wraz z przylegającą do niego łąką, stanowiska chronionych gatunków roślin.

2. Proponowany użytek ekologiczny „Gowienica”.

Opis obszaru: kompleks zadrzewień śródpolnych wraz z przylegającymi do niego łąkami i łązowiskami, stanowiska chronionych gatunków roślin np.: kalina koralowa. Cel ochrony: umiarkowanie podmokły obszar porośnięty lasem, w którym dominuje jesion.

W tejże waloryzacji wojewódzkiej z roku 2010 został też wskazany proponowany obszar chronionego krajobrazu „Dolina Iny”, który swoim skrajem obejmuje niewielki fragment miasta Stargard przy jego południowo-wschodniej granicy. Opis obszaru: obszar obejmuje dolinę rzeki Iny wraz z jej stokami. Obszar o znaczeniu krajobrazowym i jako korytarz ekologiczny. Cel ochrony: cenny krajobrazowo i przyrodniczo teren obejmujący zespół powiązanych ekosystemów we wspólnym układzie hydrologicznym rzeki Gowienicy.

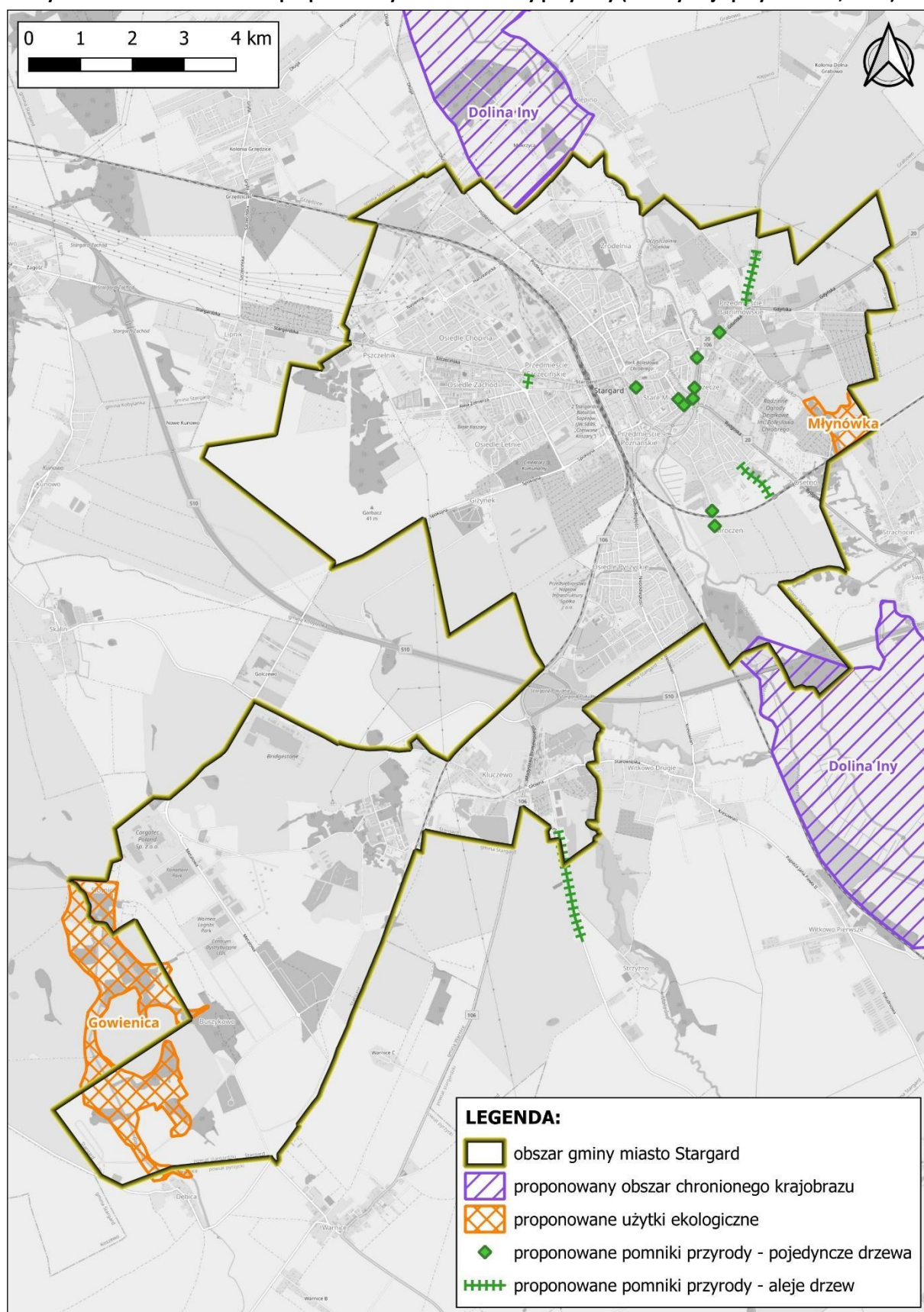
Teren proponowanego obszaru chronionego krajobrazu „Dolina Iny” w granicach miasta aktualnie utracił już swoje walory przyrodniczo-krajobrazowe i znacząco zmienił się tu charakter użytkowania, ponieważ w tym rejonie przebiega obecnie droga ekspresowa S10 jako obwodnica Stargardu. Jest też możliwe, że taki przebieg terytorialnego zasięgu obszaru stanowi błąd wynikający z generalizacji granic bądź z małej szczegółowości i słabej dokładności starszych map waloryzacyjnych.

Prócz ww. obszarów na terenie miasta wskazano proponowane pomniki przyrody – pojedyncze drzewa i aleje drzew.

Usytuowanie obszaru miasta Stargard względem form ochrony przyrody proponowanych do objęcia ochroną w „*Waloryzacji przyrodniczej województwa zachodniopomorskiego*” (2010) przedstawiono na rycinie nr 7.

Mając na uwadze, że waloryzacje przyrodnicze zostały opracowane w dość odległym czasie i upłynął znaczny okres od wskazania proponowanych form ochrony przyrody, sugerowane obszary i obiekty należałoby objąć aktualnymi badaniami w celu weryfikacji ich faktycznych wartości przyrodniczych i sporządzić fachowe ekspertyzy, które byłyby rzetelną podstawą i punktem wyjścia ku ewentualnemu formalnemu objęciu ich ochroną.

Ryc. nr 7. Obszar POG na tle proponowanych form ochrony przyrody (waloryzacja przyrodnicza, 2010).

Źródło: opracowanie własne

3.13. Inne obszary cenne przyrodniczo

W waloryzacji przyrodniczej miasta (1999 r.) i w późniejszym opracowaniu badającym walory przyrodnicze gminy na potrzeby planowania przestrzennego (2020 r.) opisano obiekty przestrzenne o kategorii „obszar cenny” (OC) – cenne przyrodniczo ze względu na szatę roślinną, siedliska oraz miejsca bytowania licznych zwierząt. Zgodnie z opracowaniem pt. „*Opracowanie szaty roślinnej i awifauny do zmian w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy miasta Stargard*” (Pracownia Przyrodnicza Urszula Banaś-Stankiewicz, Szczecin, 2020 r.) są to:

1. OC 1 – Łąki nad Iną – północ.

Fragment doliny rzeki Ina w północnej części gminy miasta Stargard. Koryto rzeki długości ok. 1,5 km wraz z przyległymi łąkami w granicach gminy miasta Stargard. Część korytarza ekologicznego rzeki Ina. Łąki pocięte licznymi rowami odwadniającymi. Ostoja bioróżnorodności. Roślinność: Kompleks przesuszonych łąk wyczyńcowych i innych. W obniżeniach i wzdłuż rowów melioracyjnych występują enklawy zarośli wierzbowych *Salicetum pentandro-cinereae* oraz *Salicetum triandro-viminalis*, młodych olszyn i ziołorośli. Na obrzeżach koryta rzeki Ina występują niewielkie enklawy szuwaru trzcinowego z pokrzywą *Urtico-Phragmitetum*, szuwaru pałkowego *Typha sp.*, taratranku *Acoretum calami*. W wodzie niewielkie powierzchnie z grążelem żółtym *Nuphar lutea*.

2. OC 2 – Łąki nad Iną – południe.

Fragment doliny rzeki Ina w południowej części gminy miasta Stargard, od ujścia rzeki Krąpiel do zwartej zabudowy miasta. Koryto rzeki długości ok. 1,66 km wraz z przyległymi łąkami. Część korytarza ekologicznego rzeki Ina. Łąki pocięte licznymi rowami odwadniającymi w północnej części proponowanego OC, na terenie miejskiego ujęcia wody. Miejsce bytowania i schronienia zwierząt, w tym szczególnie małych ssaków, ptaków, bezkręgowców. Ostoja bioróżnorodności. Teren jest przedłużeniem proponowanego użytku ekologicznego UE-1. Roślinność: Na terenie miejskiego ujęcia wody występuje kompleks łąk rajgrasowych na przesuszonych glebach torfowych. Na obrzeżach koryta rzeki Iny stwierdzono niewielkie enklawy szuwaru trzcinowego z pokrzywą *Urtico-Phragmitetum*, szuwaru mozgowego *Phalaridetum arundinaceae*, mанны mielec *Glycerietum maximae*. W wodzie nieliczne i niewielkie powierzchnie z grążelem żółtym *Nuphar lutea*.

3. OC 3 – Odstojniki w Kluczewie i dolina Małej Iny.

Trzy kompleksy stawów rybnych i odstojników Cukrowni Kluczewo oraz fragment doliny rzeki Mała Ina długości ok. 1,61 km, w granicach gminy miasta Stargard. Część korytarza ekologicznego dorzecza rzeki Ina. Ostoja bioróżnorodności. Obszar stanowi istotny element środowiska dla płazów i ptaków, jednak nie może być objęty ochroną prawną ze względu na swoją pierwotną funkcję gospodarczą.

4. OC 4 – Oz Giżynek.

Jedna z najlepiej zachowanych form geomorfologicznych pochodzenia polodowcowego w regionie. Obszar nieodstępny, ogrodzony. Położony na użytkowanym poligonie wojskowym. Roślinność prawdopodobnie ciepłolubna. Oz stanowi część kompleksu lasów, zakrzewień i traworośli i innych zbiorowisk roślin zielnych występujących na poligonie. Stanowi część kompleksu będącego schronieniem i miejscem bytowania zwierząt, w tym: ssaków, ptaków, bezkręgowców. Ostoja bioróżnorodności.

5. OC 5 – Słotnica.

Teren dawnego parku przy ruinach zabudowań wsi Słotnica. W rozproszeniu ruiny dawnej infrastruktury wojskowej. Teren stanowi część kompleksu ekosystemu rzeki Gowienicy. Młody

drzewostan liściasty z bogato rozwiniętą warstwą krzewów i runa. Okazy drzew o wymiarach pomnikowych. Obiekt jest istotnym elementem środowiska dla zwierząt, w tym dużych i małych ssaków, ptaków, bezkręgowców w dominującym krajobrazie rolniczym tej części gminy miasta Stargard. Ostoja bioróżnorodności. Roślinność: Drzewostan liściasty. Silnie rozwinięta warstwa krzewów i runa. Zbiorowisko nawiązuje do grądu *Stellario-Carpinetum*, czyli potencjalnej roślinności tego terenu. Drzewostan tworzy głównie klon zwyczajny *Acer platanoides*, klon jawor *Acer pseudoplatanus*, dąb szypułkowy *Quercus robur*. W warstwie krzewów stwierdzono oba gatunki klonów, wiąz *Ulmus sp.*, jesion *Fraxinus excelsior*, głóg jednoszyjkowy *Crataegus monogyna*, bez czarny *Sambucus nigra*. W warstwie zielnej liczne siewki ww. gatunków drzew oraz podagrycznik pospolity *Aegopodium podagraria* i in. Na obrzeżach obiektu, od strony wschodniej enklawy zakrzewień o charakterze ciepłolubnych czyżni, z różą dziką, śliwą tarniną, głogiem. Wzdłuż zachodniej strony parku stwierdzono enklawy zielnej roślinności nadrzecznej będącej częścią kompleksu doliny rzeki Gowienia, znajdującej się w bezpośrednim sąsiedztwie zachodniej strony parku. Drzewa o wymiarach pomnikowych:

- buk zwyczajny odm. czerwonolistna *Fagus sylvatica var. atropurpurea* – obwód ok. 5 m na wysokości 1,3 m,
- platan klonolistny *Platanus acerifolia* – obwód ok. 4,5 m na wysokości 1,3 m.

6. OC 6 – Burzykowo.

Teren dawnego parku przy ruinach zabudowań wsi Burzykowo. W rozproszeniu ruiny dawnej infrastruktury wojskowej. Teren położony jest w bezpośrednim sąsiedztwie doliny rzeki Gowienicy. Drzewostan liściasty z bogato rozwiniętą warstwą krzewów i runa. Szpaler lipy drobnolistnej *Tilia cordata*, o obwodach do 2,5m, na wysokości pnia 1,3m. Obiekt jest istotnym elementem środowiska dla zwierząt w dominującym krajobrazie rolniczym tej części gminy miasta Stargard. Ostoja bioróżnorodności. Roślinność: Drzewostan liściasty. Silnie rozwinięta warstwa krzewów i runa. Zbiorowisko nawiązuje do grądu *Stellario-Carpinetum*, czyli potencjalnej roślinności tego terenu. Drzewostan tworzy głównie klon zwyczajny *Acer platanoides*, klon jawor *Acer pseudoplatanus*, dąb szypułkowy *Quercus robur*, lipa *Tilia sp.*, jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*. W warstwie krzewów stwierdzono oba gatunki klonów, wiąz *Ulmus sp.*, jesion *Fraxinus excelsior*, głóg jednoszyjkowy *Crataegus monogyna*, bez czarny *Sambucus nigra*. W warstwie zielnej liczne siewki ww. gatunków drzew oraz kopytnik *Asarum europaeum*, bluszcz pospolity *Hedera helix*, pokrzywa *Urtica dioica*, kuklik *Geum urbanum* i in.

7. OC 7 – Śródpolne zalesienie – Kluczewo.

Śródpolne zadrzewienie. Wewnątrz oczko wodne z zaroślami wierzbowymi. Bagienny-wodny ekosystem niewielkiego jeziora okolony jest lasem liściastym nawiązującym do grądu *Stellario holostaeae-Carpinetum Stellario holostaeae- Carpinetum betuli*. Starodrzew dębowy i grabowy. Obiekt jest istotnym elementem środowiska dla zwierząt w dominującym krajobrazie rolniczym tej części gminy miasta Stargard. Ostoja bioróżnorodności. Roślinność: drzewostan liściasty. Silnie rozwinięta warstwa krzewów i runa. Wnętrze obiektu zajmuje oczko wodne zarośnięte zaroślami wierzbowymi *Salicetum pentandro-cinereae*. Dookoła oczka występuje las o charakterze grądu *Stellario holostaeae-Carpinetum betuli* z dorodnymi okazami buka *Fagus sylvatica*, dębu szypułkowego *Quercus robur* i grabu *Carpinus betulus*. Drzewostan tworzą również: jesion *Fraxinus excelsior*, topola *Populus sp.* W dobrze rozwiniętej warstwie krzewów stwierdzono licznie grab oraz wiąz *Ulmus sp.*, głóg *Crataegus monogyna*, różę *Rosa canina*, bez czarny *Sambucus nigra*. W warstwie runa stwierdzono licznie młody

jesion, graby oraz głóg i in.

3.14. Korytarze ekologiczne

Korytarze ekologiczne stanowią istotne z punktu widzenia funkcjonowania środowiska, elementy przestrzeni, które gwarantują (poprzez zachowanie warunków migracji organizmów) utrzymanie możliwości wymiany i istnienia określonej puli genetycznej, liczebności osobników i gatunków, a w konsekwencji zachowanie różnorodności biologicznej środowiska. Pełnią funkcję przewodząco-łącznikową (generująco-zbierającą). Korytarze ekologiczne stanowią przestrzennie ciągły, nieprzerwany infrastrukturą techniczną fragment środowiska przyrodniczego, z zachowanymi cechami naturalnymi i funkcjonalnymi, które umożliwiają przemieszczanie się materii i energii w środowisku oraz migrację organizmów żywych (np. pas lasu, dolina rzeczna).

Zgodnie z serwisem „Mapa korytarzy ekologicznych w Polsce” (<https://mapa.korytarze.pl/>) obszar miasta Stargard leży poza zasięgiem krajowych korytarzy ekologicznych (wg Instytutu Biologii Ssaków PAN, 2012 r.). Najbliższy krajowy korytarz ekologiczny to „Dolina Płoni i Miedwie” o kodzie KPn-29B, zlokalizowany na wschód, południowy wschód i południe od Stargardu – w odległości minimum ok. 1,6 km.

Lokalizację gminy miasto Stargard na tle sieci korytarzy ekologicznych (wg Instytutu Biologii Ssaków PAN, 2012 r.) przedstawiono na rycinie nr 8.

Miasto Stargard położone jest w otoczeniu terenów rolnych z rozproszoną siecią osadniczą. W związku z dużym stopniem urbanizacji, obszar gminy jest bardzo słabo zalesiony (zaledwie ok. 60,60 ha, co daje lesistość na poziomie 1,2%). W obrębie miasta zlokalizowane są dwa główne kompleksy leśne:

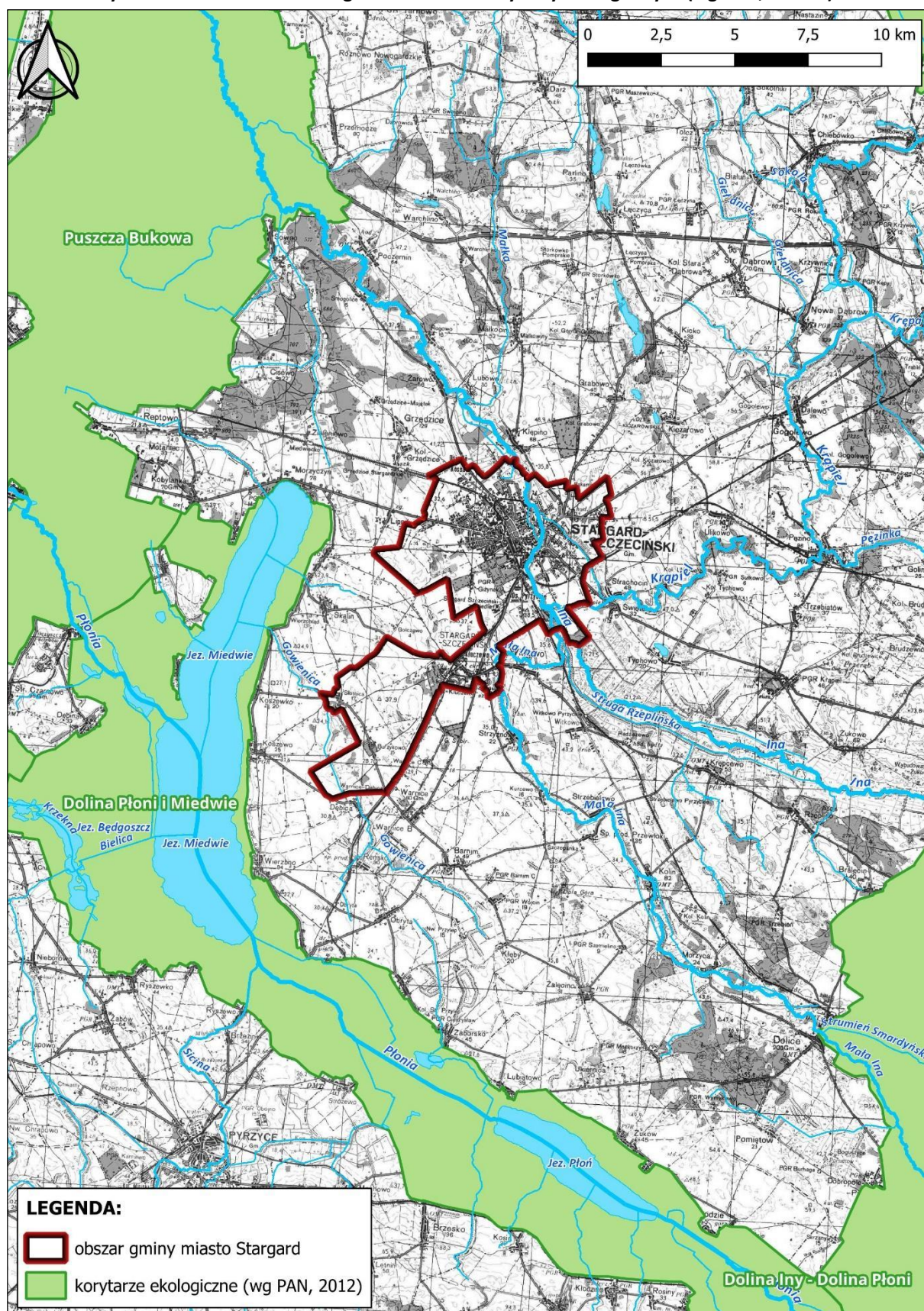
- las wodochronny w dolinie Iny – obszar leśny położony na południe od centrum miasta, w dolinie rzeki Iny,
- lasy łąkowe – lasy zlokalizowane w południowo-wschodniej części miasta.

W okolicach terenów zabudowanych miasta dominuje krajobraz rolniczy, o niewielkiej bioróżnorodności, a spośród elementów cennych przyrodniczo w skali lokalnej, wymienić należy niewielkie enklawy drzew związane z oczkami wytopiskowymi i starorzeczami. Na tym tle wyróżniają się tereny dolin Iny, Małej Iny, Krąpieli, Młynówki i Gowienicy, ze względu na kompleks cennych biotopów, obecność stanowisk roślin i zwierząt rzadkich i chronionych oraz pełnioną rolę korytarzy ekologicznych.

Główny korytarz ekologiczny na terenie miasta stanowi dolina Iny, wraz z jej podstawowymi dopływami (Mała Ina, Krąpiel, Młynówka). Jest to korytarz ważny także w skali całego regionu, z racji przepływu Iny na większych obszarach poza granicami miasta. Fragment rozległej doliny Iny przebiega z północy na południe obszaru administracyjnego miasta. Tereny przylegające do powyższych cieków tworzą naturalny korytarz ekologiczny (użytek ekologiczny „Niebieski korytarz ekologiczny rzeki Iny i jej dopływów – III” oraz projektowany obszar Natura 2000 Dolina Iny PLH320004), przebiegający przez historyczne centrum miasta i spajający obszary zieleni skoncentrowane wokół dawnych murów miejskich. Szczególnym celem ochrony w użytku ekologicznym jest zachowanie w odpowiednim stanie wód płynących jako korytarza ekologicznego, stanowiącego ważny szlak wędrówek i rozrodu ryb łososiowatych. Dolina Gowienicy przebiega przez południową część lotniska Kluczewo, odprowadzając

wody powierzchniowe z lotniska do jeziora Miedwie. Walory przyrodniczo-krajobrazowe Gowienicy nie są wybitne, lecz jej rola jako korytarza ekologicznego jest cenna w ujęciu lokalnym i ponadlokalnym.

Ryc. nr 8. Obszar miasta Stargard na tle sieci korytarzy ekologicznych (wg PAN, 2012 r.).

Źródło: opracowanie własne

3.15. Krajobraz

Miasto to przestrzeń, w której żyją ludzie jako jednostki i jako różnie konstytuujące się grupy społeczne. Przestrzeń ta, stanowiąca środowisko życia ludzi, jest rozmaicie skomponowaną mieszkanką składników naturalnych i kulturowych. Oglądamy ją na co dzień jako krajobraz. Tam, gdzie przeważają dzieła przyrody, mówimy o krajobrazie naturalnym, tam gdzie dominują dzieła człowieka - o krajobrazie kulturowym. Zarówno środowisko przyrodnicze, jak i kulturowe reprezentuje pewne wartości, które są dobrem publicznym i jako takie powinny być chronione (Pawłowska, Swaryczewska, 2002 Kraków UJ).

Obszar objęty projektem POG niewątpliwie należy zaliczyć do krajobrazu o charakterze miejskim.

Zgodnie z wykładnią Europejskiej Konwencji Krajobrazowej, podobnie jak tą ustawową, krajobraz jest obszarem postrzeganym przez ludzi, ukształtowanym w wyniku działania i interakcji czynników naturalnych i kulturowych. Krajobraz odzwierciedla relacje zachodzące między człowiekiem a środowiskiem, w którym żyje. Krajobraz miejski jest szczególną odmianą krajobrazu, którego cechą charakterystyczną jest przenikanie się zależności między przyrodniczą i kulturową strukturą przestrzenną, ich użytkowaniem a zapisaną tam symboliką i treścią. Miasto jest też najbardziej złożonym fizjonomicznie i funkcjonalnie oraz skomplikowanym symbolicznie typem krajobrazu, bogatym zasobem wartości wizualno-estetycznych i źródłem wielowiekowego dziedzictwa cywilizacyjnego swoich mieszkańców.

Krajobraz miejski jako całościowy przestrzenny zapis skomplikowanych uwarunkowań i relacji przyrodniczych i kulturowych: historycznych, społecznych i ekonomicznych stanowi doskonały wyraz gospodarki człowieka (Sochacka-Sutkowska – Biuletyn KPZK, 2016).

Krajobraz obszaru miasta Stargard jest bardzo zróżnicowany – od półnaturalnych zespołów przyrodniczych przełomu Małej Iny i doliny Krąpieci na południu, poprzez rolniczy obszar na zachodzie, do silnie zurbanizowanego krajobrazu miejskiego. W tak zróżnicowanym i silnie przekształconym krajobrazie walory kulturowe przeważają nad przyrodniczymi. Jednak miasto w czasie długiej, kilkusetletniej historii dostosowywało swój kształt do warunków przyrodzonych (fizjograficznych) miejsca. Poprawność rozwoju miasta pod względem zachowania walorów przyrodniczych oceniamy raczej ze względu na jakość środowiska zamieszkania, a nie bogactwo przyrody. Na szczęście zdolność samoregulacji procesów przyrodniczych i dostosowywanie się organizmów do zmienionych warunków miasta pozwala ludziom na komfort życia w kontakcie z naturą.

Obszar miasta można podzielić pod względem środowiska przyrodniczego na kilka stref.

Zachodnia część miasta położona jest na łagodnie pofalowanej wysoczyźnie morenowej, zakończonej wyraźną krawędzią doliny Iny. W pobliżu tej krawędzi znajduje się teren Starego Miasta. Otaczają go koncentrycznie zespoły mieszkaniowe i obiekty przemysłowe, które przechodzą stopniowo w ogrody działkowe i pola. Ta część miasta ma dobre warunki topoklimatyczne dla stałego przebywania ludzi, równocześnie jest ona generatorem zanieczyszczeń powietrza i hałasu, które stwarzają dużą uciążliwość dla miejsc zamieszkania. Obszarami biologicznie czynnymi w tej części miasta są przede wszystkim ogrody przydomowe i niewielkie tereny rolne, a w centrum parki i stary cmentarz. Niedobór terenów zieleni w centrum miasta jest bardzo odczuwalny. Ze względów krajoznawczych i turystycznych jest to najciekawsza część miasta, tutaj znajdują się cenne i ciekawe obiekty zabytkowe. Układ Starego Miasta jest bardzo czytelny od zewnątrz, natomiast wewnątrz układu zabudowa blokowa oraz rozległy teren niezabudowanych kwartałów przyrynkowych kompletnie dezintegrują przestrzeń.

Na południu obszaru opracowania znajduje się wieś Kluczewo wraz z obiektami cukrowni, osiedla „wojskowego”, olbrzymim terenem lotniska zmienionym w strefy przemysłowe, na którym obecnie dominuje układ dróg i zakłady przemysłowo-usługowe oraz magazyny z pozostałościami wsi Słotnica i Burzykowo.

Rozległa dolina Iny przebiega z południa na północ obszaru administracyjnego miasta. Jest ona głównym korytarzem ekologicznym, stwarzając szczególne warunki dla zainwestowania miejskiego. Warunki topoklimatyczne są w dolinie mało korzystne dla człowieka, jest to teren zalewowy, w którym koncentrują się zanieczyszczenia powietrza. Teren ten jest tylko w części zabudowany, na północy znajduje się miejska oczyszczalnia ścieków, na południu komunalne ujęcie wody. Jest to ciekawy krajobrazowo teren. Charakter rzeki zmienia się od przypominającego naturalny przy ujściu Krąpieli na południu do cywilizacyjnego w centrum miasta. Wydaje się, że zbyt mało uwagi miasto przykładą do sposobu zagospodarowania Iny, do jej niepowtarzalnych walorów. Po wschodniej stronie doliny Iny krawędź wysoczyzny morenowej jest bardziej stroma. Ponad nią rozciągają się tereny o użytkowaniu rolniczym z małymi enklawami zabudowy mieszkaniowej. Jest to teren, który może stanowić rezerwę rozwojową miasta.

Na terenie miasta istnieją również układy komponowanej zieleni miejskiej:

- pierścień zieleni miejskiej, okalający zabytkowe mury, wspomagany jest przez zlokalizowane dookoła niego, w obrębie XIX-wiecznych granic miasta, tereny urządzone o dużej dostępności dla mieszkańców,
- teren dawnego Cmentarza Żydowskiego,
- cmentarze komunalne,
- Park Batorego,
- Park 3-go Maja,
- założenie parkowe przy ul. Gdyńskiej,
- zespół zieleni parkowej przy Domu Bractwa Strzeleckiego,
- założenie parkowe przy ul. Szczecińskiej,
- zespół zieleni wysokiej przy Krzyżu Pokutnym,
- park podworski w Kluczewie,
- nasadzenia ulic i placów,
- ogrody działkowe i obszary osiedli mieszkaniowych.

Układu terenów zieleni Stargardu nie można rozpatrywać bez uwzględnienia terenów położonych wzdłuż rzeki Iny. Tereny przylegające do cieków wodnych tworzą naturalny korytarz ekologiczny (użytek ekologiczny „Niebieski korytarz ekologiczny rzeki Iny i jej dopływów – III”), przebiegający przez historyczne centrum miasta i spajający obszary zieleni skoncentrowane wokół dawnych murów miejskich (Biuro Konserwacji Przyrody, 1999 r., Szczecin).

Na terenie miasta znajduje się wiele cennych obiektów zabytkowych, najcenniejszy z nich to uznany za Pomnik Historii „Stargard – zespół kościoła pw. Najświętszej Marii Panny Królowej Świata oraz średniowieczne mury obronne miasta”, w tym: kościół, budynki plebanii; zespół obwarowań miejskich, na który składają się: odcinki murów, Brama Młyńska (Portowa), Brama Wałowa, Brama Pyrzycka,

Baszta Białogłówka, Baszta Jeńców, Baszta Tkaczy (Lodowa), Baszta Morze Czerwone i trzy basteje). Jednocześnie w rejestrze zabytków prowadzonym przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (WKZ) wpisano następujące obiekty zabytkowe zlokalizowane na terenie miasta Stargard:

- 2 zabytki archeologiczne,
- 6 zabytków ruchomych,
- 37 zabytków nieruchomych.

Ponadto w gminnej ewidencji zabytków wpisanych jest 116 stanowisk archeologicznych oraz 780 zabytków nieruchomych, w tym: 37 obiektów (obszarów) wpisanych do rejestru zabytków, a 90 obiektów (obszarów) ujętych jest w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków.

Podstawowymi elementami składowymi krajobrazu kulturowego są obiekty sakralne oraz pozostałości wczesnośredniowiecznego grodu i podgrodzia, położone w rozwidleniu rzeki Iny – kanału Młynówki.

Zważywszy na opisane wyżej uwarunkowania krajobrazowe należy wskazać, że na terenie miasta Stargard na tle zróżnicowanego i silnie przekształconego krajobrazu walory kulturowe przeważają nad przyrodniczymi. Z tego również powodu ochrona krajobrazowa w rejonie miasta Stargard obejmuje głównie obiekty zabytkowe, brak jest tu obszarów posiadających przyrodnicze walory krajobrazowe, objęte ochroną na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody.

„Audyt krajobrazowy województwa zachodniopomorskiego”

Dla terenu województwa został przygotowany projekt „Audytu krajobrazowego województwa zachodniopomorskiego” (źródło: <http://audytkrajobrazowy-projekt.rbgp.pl/mapa-krajobrazy.html>). W dniu 13 sierpnia 2025 roku Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego podjął Uchwałę Nr 1416/25 w sprawie przyjęcia projektu Audytu krajobrazowego województwa zachodniopomorskiego i ponownego wyłożenia do publicznego wglądu.

W Audycie dokonano podziału powierzchni województwa na krajobrazy z uwzględnieniem:

- jednolitości tła krajobrazowego (rodzaju pokrycia i użytkowania terenu),
- typów rzeźby terenu, określonych zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia,
- zachowania powiązań funkcjonalnych lub widokowych między elementami krajobrazu,
- powtarzalności struktury przestrzennej i fizjonomii krajobrazu.

W wyniku prac związanych z identyfikacją i wydzieleniem krajobrazów całe województwo zostało podzielone na 2148 jednostek krajobrazowych: przyrodniczych, przyrodniczo-kulturowych i kulturowych. Spośród wszystkich krajobrazów 198 uznano za priorytetowe, czyli najcenniejsze dla regionu. Zajmują one ponad 14,3% powierzchni województwa, a ich wyjątkowa wartość wynika z cech przyrodniczych, kulturowych i estetyczno-widokowych.

Zgodnie z projektem „Audytu krajobrazowego województwa zachodniopomorskiego” (sierpień 2025 r.) na obszarze gminy miasto Stargard nie wyróżniono krajobrazów priorytetowych.

3.16. Zabytki i dziedzictwo kulturowe

Zgodnie z „Gminnym Programem Opieki nad Zabytkami Miasta Stargard na lata 2022-2025” na terenie miasta Stargard:

- rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 września 2010 r. za Pomnik Historii uznany został „Stargard – zespół kościoła pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny Królowej Świata oraz średniowieczne mury obronne”, w tym: kościół, budynki plebanii, zespół obwarowań miejskich, na który składają się: odcinki murów, Brama Młyńska (Portowa), Brama Wałowa, Brama Pyrzycka, Baszta Białogłówna, Baszta Jeńców, Baszta Tkaczy (Lodowa), Baszta Morze Czerwone i trzy basteje. Jest to trzeci obok osiedla katedralnego w Kamieniu Pomorskim i zespołu pocysterskiego w Kołbaczu Pomnik Historii na terenie województwa zachodniopomorskiego. Są to obiekty o największej wartości zabytkowej miasta Stargard;
- w rejestrze zabytków prowadzonym przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (WKZ) wpisano:
 - ✓ 2 zabytki archeologiczne:
 - stanowisko nr 1 /AZP: 32-10/165/ – nr rejestru 585 (decyzja WKZ nr KL.1.6801/37/68 z dnia 16.12.1968 r.),
 - stanowisko nr 11/AZP: 32-10/166/ – nr rejestru 594 (decyzja WKZ nr KL.1.6801/36/68 z dnia 16.12.1968 r.),
 - teren umocnień ziemnych (wały, fosy) wokół średniowiecznych murów obronnych po zewnętrznej stronie murów w granicach obszaru Starego Miasta wpisanego do rejestru zabytków (nieruchomych);
 - ✓ 6 zabytków ruchomych, z czego 5 wpisów jest indywidualnych i jeden wpis jest ogólny, dotyczący wyposażenia wnętrza pałacu przy ul. Portowej 3 (obecnie MDK). Do rejestru zabytków ruchomych wpisane jest wyposażenie kościołów pw.: Św. Jana (stelle i kielich), Ducha Świętego (ołtarz), kolegiata NMP Królowej Świata (polichromia zakrystii) oraz krzyż pokutny przy ul. Gdańskiej (otoczenie krzyża wpisane jest do rejestru zabytków nieruchomych);
 - ✓ 37 zabytków nieruchomych – przedstawionych w tabeli poniżej.

Tab. nr 5. Wykaz zabytków nieruchomych w rejestrze zabytków prowadzonym przez WKZ.

Lp.	Obiekt	Numer	Nr decyzji
1.	kamienica ob. hotel, ul. Kuśnierzy 5	5	DZ-4200/56/O/98/99
2.	kamienica, ul. Limanowskiego 26	592	DZ-4140/08-1/AR/2010
3.	linia kolejowa wąskotorowa	111	DZ-4200/25/O/2001/2002
4.	pałac (ob. dom kultury), ul. Portowa 3	8	DZ-4200/44/O/98/99
5.	pałac (Giżynek)	1482	Kl.III.5340/22/84
6.	kościół Ducha Św. /otoczenie/	347	DZ-4200/14/O/2008
7.	kościół Św. Krzyża (Kluczewo)	1458	Kl.V.-0/66/58
8.	młyn ob. hotel-restauracja, ul. Gdańska 5	180	DZ-4200/10/O/2004
9.	wodociągowa wieża ciśnień (komunalna), ul. Czarnieckiego	198	DZ-4200/61/O/04/2005
10.	budynek urzędu skarbowego, ul. Skarbowa 1	39	DZ-4200/19/O/2000
11.	kamienica, ul. Mieszka I 1	1477	Kl.3-5340/188/90
12.	teren ekspozycji krzyża pokutnego, ul. Gdańska/ul. Morska	1490	PSOZ/Sz-n/III/5340/82/93

Lp.	Obiekt	Numer	Nr decyzji
13.	kościół polskokatolicki p.w. Przemienienia Pańskiego przy ul. Nadbrzeżnej z działkami	1468	DZ-4200/36/O/96
14.	szkoła przy ul. Kazimierza Wielkiego 17	1472	DZ-4200/26/O/96
15.	stacja kolejowa wąsk.	111	DZ-4200/25/O/2001/2002
16.	willa ul. Czarnieckiego 34 /otoczenie/	10	DZ-4200/15/O/2002
17.	teren Starego Miasta	40	Kl.V.-0/19/55
18.	kamienica, Rynek Staromiejski 4	1470	Kl.3-5340/184/90
19.	d. dom bractwa strzeleckiego, ul. Ochronna 9 /otoczenie/	1492	Kl.3-5340/181/90
20.	kamienica, Rynek Staromiejski 3	1469	Kl.3-5340/170/90
21.	kościół NMP Królowej Świata	1467	Kl.V.-0/10/58
22.	drukarnia, ul. Śląska 1	1473	Kl.I.5340/4/77
23.	kamienica, ul. Kazimierza Wielkiego 13	1474	Kl.V.-0/12/59
24.	organistówka renesansowa, ul. Bolesława Krzywoustego 12	1526	Kl.20/2/66
25.	organistówka gotycka, ul. Bolesława Krzywoustego 12	1525	Kl.20/3/66
26.	arsenał ob. archiwum, ul. Basztowa 2	1478	Kl.V.-0/118/58
27.	spichlerz	1476	Kl.V.-0/13/59
28.	obwarowania miejskie	1594	Kl.V.-0/251/57
29.	ratusz, Rynek Staromiejski 1	1475	Kl.20/10/65
30.	cerkiew św. Apostołów Piotra i Pawła	1465	Kl.III.5340/32/87
31.	kościół św. Jana	1466	Kl.V.-1/8/53
32.	willa z ogrodem i parcelą, z zespołu "Kluczewo"	1418	DZ.5130.17.2015.IW
33.	młyn z zespołu "Kluczewo"	1425	DZ.5130.21.2015.IW
34.	cmentarz żydowski	1811	DZ.5130.04.2019.AR
35.	odwach, Rynek Staromiejski 2	1469	Kl.3-5340/169/90
36.	zespół dawnych koszar Grenadierów, ob. Jednostka Wojskowa	1824	DZ.5130.09.2019.AR
37.	dawny budynek kaszarni	1771	Dz.5130.18.2018.AR

Ponadto:

- zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2010 roku w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem Wojewódzki Konserwator w Szczecinie przygotował w 2010 r. „wykaz zabytków nieruchomych z terenu Miasta Stargard ujętych w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków”. Obiekty ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków (WEZ) zostały obligatoryjnie wskazane do gminnej ewidencji zabytków (GEZ) – po weryfikacji terenowej i merytorycznej. Aktualnie WEZ Miasta Stargard liczy około 100 obiektów. W ostatnim okresie wyłączono z WEZ (a tym samym z GEZ) 8 budynków dawnej rzeźni przy ul. Rzeźniczej oraz wpisano (przeniesiono) do rejestru zabytków zespół i 7 budynków dawnych koszar Grenadierów. Wśród obiektów ujętych w WEZ dominuje

zabudowa mieszkalna (kamienice, domy wielorodzinne, domy i wille) oraz budynki związane z przemysłem i techniką (cukrownia, warsztaty kolejowe, młyny i spichlerze);

- 116 stanowisk archeologicznych ujętych jest w WEZ i GEZ oraz dwa, wyżej opisane w rejestrze zabytków. Są to ślady materialnej działalności ludzkiej w przeszłości. Każde stanowisko stanowi zwarty, oddzielony od innych podobnych wycinek przestrzeni, w obrębie którego występują źródła archeologiczne wraz z otaczającym je kontekstem. Dla ochrony stanowisk wyznaczono wokół każdego z nich strefę ochrony archeologiczno-konserwatorskiej „W.II” lub „W.III”;
- GEZ Miasta Stargard liczy aktualnie 780 zabytków nieruchomych, w tym: 37 obiektów (obszarów) wpisanych do rejestru zabytków a 90 obiektów (obszarów) ujętych jest w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków.

Charakterystyka zasobów i analiza stanu dziedzictwa i krajobrazu kulturowego

Zabytkami o największym znaczeniu są: Zespół kościoła pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny Królowej Świata oraz średniowieczne mury obronne położone w Stargardzie uznane za Pomnik Historii.

Obszar pomnika historii „Stargard – zespół kościoła pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny Królowej Świata oraz średniowieczne mury obronne” obejmuje kościół pw. Najświętszej Marii Panny Królowej Świata, budynki plebanii oraz zespół obwarowań miejskich, na który składają się odcinki murów oraz Brama Młyńska (Portowa), Brama Wałowa, Brama Pyrzycka, Baszta Białogłówka, Baszta Jeńców, Baszta Tkaczy (Łodowa), Baszta Morze Czerwone i trzy basteje.

Krajobraz kulturowy

Podstawowymi elementami składowymi krajobrazu kulturowego miasta Stargard jest dziedzictwo archeologiczne zapoczątkowane jeszcze przez badaczy niemieckich i trwające do dziś, i wymagające ochrony potencjalnych reliktów osadniczych przed zniszczeniem (znaleziska nie posiadają wartości materialnej, stanowią zaś nieocenione źródło do badań i oceny prahistorii oraz układ przestrzenny miasta który pozostawał niemal niezmieniony od końca XV wieku, do pierwszej połowy XIX wieku. W roku 1945 nastąpiło ogromne zniszczenia miasta, szacuje się, że 50% całej zabudowy miasta leżało w gruzach, przemysł ucierpiał w 80%, a dzielnica staromiejska w 90%. Historycznie ukształtowany średniowieczny układ urbanistyczny Stargardu pozostaje jednak nadal czytelny.

Archeologia

Stargard – pozostałości wczesnośredniowiecznego grodu i podgrodzia, położone są w rozwidleniu rzeki Iny – kanału Młynówki. Najlepiej zachowany północny wał widoczny poza linią murów miejskich między ul. Spichrzową i Młyńską. Pozostała część zniszczona przez późniejszą – średniowieczną i nowożytną zabudowę. Zabytki pochodzące z wykopalisk archeologicznych prowadzonych na terenie starego miasta są wyeksponowane na wystawach w Muzeum Archeologiczno-Historycznego oraz w publikacjach wydawanych przez Muzeum.

Historia – dziedzictwo kulturowe

Rzeka Ina ze swoimi dopływami była jednym z ważniejszych czynników rozwoju leżących w jej dorzeczu terenów. Połączenie z Bałtykiem przez Odrę sprawiło, że stanowiła szlak żeglugowy, dzięki któremu w XIII w. rozwinęły się miejskie ośrodki (m.in. Stargard) z portami. Obecnie cywilizacyjną rolę rzeki dokumentuje zespół staromiejski miasta, nabrzeże z XVIII-wiecznymi spichlerzem.

Założenia staromiejskie w Stargardzie wpisane jest do rejestru zabytków, a zespół średniowiecznych umocnień wraz z kościołem Mariackim stanowi Pomnik Historii.

Walory krajobrazowo-przyrodnicze

Obszar o zróżnicowanej rzeźbie i krajobrazach: w górnym biegu rzeki malowniczy krajobraz wysoczyzny morenowej przecinanej dolinami rzek, wąwozami i jarami, łagodnie pofalowane równiny z otwartymi widokami w środkowym biegu (Suchań - Stargard), lasy Puszczy Goleniowskiej i równinna dolina przecinana rowami melioracyjnymi na zachód od Goleniowa.

Najważniejsze wartości niematerialne

Do najistotniejszych historyczno-kulturowych wartości niematerialnych należą:

- słowiańska nazwa Stargard która w zasadzie nie zmieniała się od początku jej powstania. Wyraz Stargard w całej Słowiańszczyźnie oznaczał Stary Gród. Pierwszy człon nazwy w pomorsko-słowiańskim brzmieniu „star” lub „stari” oznacza w języku polskim „dawny”, czy też „stary”. Drugi człon nazwy w pomorskiej postaci „-gard” oznacza w ogólnopolskim nazewnictwie „gród”;
- herb miasta, ewoluujący na przestrzeni wieków. Pierwsze XIII-wieczne wyobrażenie (na pieczęci miejskiej) zawierało widok murów obronnych z basztami oraz gryfa nad tarczą. Od XIV wieku było to wyobrażenie Bramy Młyńskiej z gryfem. W 1913 roku opracowany został nowy herb miasta (wg projektu berlińskiego heraldyka Hildebrandta); zachowano główne elementy: Bramę Młyńską z dwoma kartuszami poniżej z wyobrażeniem Gryfa i symbolu rzeki Iny. Od 1961 roku (po odbudowie ratusza) w herbie Stargardu umieszczono czerwonego gryfa na dwóch łapach, a w drugim polu błękitną wstęgę Iny.

3.17. Charakterystyka potencjalnych zmian środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń zawartych w projektowanym dokumencie

Przedmiotem analizowanego projektu planu ogólnego miasta Stargard jest ustalenie podstawowych zasad i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla całej gminy. Dokument ten ma na celu zapewnienie zrównoważonego rozwoju, eliminację chaotycznej zabudowy oraz harmonijne kształtowanie przestrzeni. Plan ogólny, jako nowy akt planistyczny, ma zastąpić dotychczasowe „*Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard*”. Na terenie gminy miasto Stargard obowiązuje studium przyjęte uchwałą Nr IX/107/2011 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 30 sierpnia 2011 r., wraz ze zmianami wniesionymi i uchwalonymi w kolejnych latach – ostatnia zmiana została przyjęta w roku 2023 uchwałą Nr LVII/559/2023 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 28 listopada 2023 r. Plan ogólny, w odróżnieniu od studium, będzie aktem prawa miejscowego. Jako akt prawa miejscowego, plan ogólny będzie miał wiążącą moc prawną przy uchwalaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, co podkreśla jego kluczową rolę w kształtowaniu polityki przestrzennej gminy.

Poprzez brak realizacji ustaleń planu ogólnego rozumie się sytuację pozostawienia obszaru w dotychczasowym stanie planistycznym. Stan planistyczny w obszarze gminy obecnie to ok. 48,52% powierzchni miasta pokryte obowiązującymi planami miejscowymi. Ponadto plany obecnie opracowywane obejmują ok. 7,80% powierzchni miasta, co łącznie po uchwaleniu planów aktualnie opracowywanych, da ok. 56,32% powierzchni miasta objętej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

Brak udziału człowieka i nieumiejętne kształtowanie właściwych procesów ekologicznych w dłuższej perspektywie czasowej może doprowadzić na danym terenie do postępującej degradacji zarówno środowiska przyrodniczego, jak i krajobrazu, w tym kulturowego. Niemniej jednak wprowadzenie funkcji, które będą wpływać na środowisko przyrodnicze i intensyfikować korzystnie z niego przez mieszkańców i inwestorów, również może powodować skutki negatywne dla środowiska.

Określone w studium funkcje rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy realizują zasadę zrównoważonego rozwoju jako generalny kierunek działań, uwzględniając istniejące uwarunkowania ekofizjograficzne, społeczne i ekonomiczne. Realizacja celów rozwoju gminy wiąże się

z przekształceniem jakościowym i ilościowym istniejącego zagospodarowania terenów, a sam rozwój przestrzenny gminy wyraża się w następujących zasadach wykorzystania przestrzeni:

- racjonalnego wykorzystania zasobów poprzez niedopuszczenie do chaotycznego, rozproszonego zainwestowania na rzecz intensyfikacji oraz podnoszenia standardu ładu przestrzennego istniejących struktur osadniczych,
- kształtowania zagospodarowania rozwoju gminy o wysokiej jakości i standardzie zagospodarowania oraz przeciwdziałania powstawaniu obszarów „rozlewającej się zabudowy”,
- zachowania, ochrony i wyeksponowania tych elementów zagospodarowania, które służą utrzymaniu atrakcyjności środowiska przyrodniczo-kulturowego oraz świadczą o tożsamości gminy i ich lokalnej odrębności.

Formułując założenia dla projektowanego planu uwzględniono w szczególności występujące na terenie gminy uwarunkowania, wynikające w szczególności z:

- dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu,
- stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony,
- stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego,
- stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia,
- zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia,
- potrzeb i możliwości rozwoju gminy,
- stanu prawnego gruntów,
- występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych,
- występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych,
- występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych,
- występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych,
- stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami,
- zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

Przyjęcie planu ogólnego zapewni harmonijne użytkowanie obszaru gminy, zgodnie z obowiązującymi normami i obostrzeniami prawa ogólnokrajowego i lokalnego, z zachowaniem ładu i estetyki oraz z dotrzymaniem zasad optymalnego wykorzystania terenu i zabezpieczenia elementów środowiska przed niekorzystnym oddziaływaniem, a także w poszanowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.

Zapisy planu ogólnego uwzględniane będą przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Ponadto plan ogólny stanowić będzie podstawę prawną decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (tj. decyzji o warunkach zabudowy i decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego). Dzięki wprowadzeniu takiego rozwiązania gmina będzie posiadała

większy wpływ na delimitację i określanie terenów podlegających rozwojowi, uwzględniając lokalne uwarunkowania oraz względy ekonomiczne, z adekwatnym dostosowaniem do zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej, procesów demograficznych i zamierzeń inwestycyjnych. Jest to rozwiązanie niezbędne, aby zapobiegać chaosowi planistycznemu, a w szczególności niekontrolowanemu rozlewaniu się zabudowy. Zgodnie ze znowelizowaną ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 1688 ze zm.) ustawodawca wyznaczył termin na uchwalenie planów ogólnych do 30 czerwca 2026 r. Od 1 lipca 2026 r. brak planu ogólnego będzie oznaczać brak możliwości wydania decyzji o warunkach zabudowy i uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Mając na uwadze powyższe, skutkiem nieuchwalenia planu ogólnego gminy w wyznaczonym terminie będzie brak możliwości podjęcia nowych procedur planistycznych oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy. Doprowadzenie do takiej sytuacji może spowodować zatrzymanie ruchu inwestycyjnego i ograniczenie rozwoju gminy.

4. CHARAKTERYSTYKA STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Określone w omawianym planie ogólnym funkcje i kierunki rozwoju stanowią zrównoważoną kontynuację i rozwinięcie (po weryfikacji wynikającej z rezultatów bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę) dotychczasowej polityki przestrzennej gminy, przy uwzględnieniu aktualnych uwarunkowań, ustaleń dokumentów strategicznych, inwestycji infrastrukturalnych i potrzeb gminy w zakresie podnoszenia jakości życia i atrakcyjności przestrzeni i dotyczą głównie:

- kształtowania właściwej struktury funkcjonalnej z dostosowaniem do stanu zainwestowania i planowanych kierunków rozwoju (przy uwzględnieniu ustaleń planów miejscowych i wydanych decyzji inwestycyjnych),
- przekształceń jakościowych w ramach wykształconych już struktur funkcjonalno-przestrzennych,
- parametrów i wskaźników zagospodarowania terenu i zabudowy,
- kształtowania przestrzeni publicznych, w tym terenów przywodnych,
- realizacji inwestycji celu publicznego, w tym inwestycji komunikacyjnych i infrastrukturalnych,
- potrzeby uwzględniania uwarunkowań wynikających z przepisów odrębnych, w tym w szczególności zagrożeń naturalnych, ochrony obszarów przyrodniczych, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków.

Podstawową zasadą polityki przestrzennej gminy i zrównoważonego kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej będzie racjonalne i optymalne wykorzystanie terenów istniejącego zainwestowania, terenów wypełniających obecne struktury jednostek osadniczych, terenów inwestycyjnych lub terenów w ich bezpośrednim sąsiedztwie z dostępem do infrastruktury technicznej i komunikacyjnej lub wymagających nieznacznej jej rozbudowy.

Plan ogólny wyznacza jedynie ogólne ramy i zasady kształtowania przestrzeni, które będą realizowane w szczegółowych dokumentach planistycznych. Ze względu na specyficzny i ogólny zakres omawianego dokumentu planistycznego trudno jest na obecnym etapie precyzyjnie wskazać obszary, mogące być objęte przewidywanym znaczącym oddziaływaniem. Z całą pewnością trzeba przyjąć, iż w efekcie

przyszłego zainwestowania na terenach obecnie wolnych od zabudowy i przekształceń antropogenicznych, w niektórych ze stref planistycznych będą realizowane pewne przedsięwzięcia i zamierzenia inwestycyjne, należące do katalogu przedsięwzięć mogących potencjalnie lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, jakie wymienia się w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Z 2019 r., poz. 1839). W chwili obecnej nie jest jednakże możliwe wskazanie tych miejsc, w których zostaną zrealizowane przedsięwzięcia określone w ww. rozporządzeniu, z uwagi na fakt, iż plan ogólny wyznacza jedynie granice stref planistycznych, w obrębie których będzie możliwa lokalizacja inwestycji z dozwolonego wachlarza, dopuszczonego w danej strefie funkcjonalno-przestrzennej. Co do zasady, w obszarze opracowania teoretycznie prawdopodobna jest realizacja inwestycji z katalogu przedsięwzięć ujętych w powyższym rozporządzeniu i wymagających tym samym wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach – o największym prawdopodobieństwie na obszarach stref gospodarczych (SP), stref handlu wielkopowierzchniowego (SH) i stref usługowych (SU) w związku z profilem prowadzonej działalności, na obszarze strefy górnictwa (SG) w razie rozwoju infrastruktury do eksploatacji złoża wód termalnych, w obszarze stref otwartych (SO) w przypadku określenia dodatkowego profilu funkcjonalnego terenów na cele elektrowni słonecznej, na obszarze stref komunikacyjnych (SK) i stref infrastrukturalnych (SI) w przypadku realizacji wybranych inwestycji ujętych w ww. rozporządzeniu, ale również na obszarach stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową (SJ, SW) w przypadku realizacji przedsięwzięć przekraczających progi powierzchniowe określone w ww. rozporządzeniu. Należy w tym miejscu nadmienić, iż w planie ogólnym nie przewiduje się stref dla lokalizacji inwestycji z zakresu elektrowni wiatrowych.

Doprecyzowanie rodzaju, skali i usytuowania przedsięwzięć nastąpi bądź w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, bądź w decyzjach lokalizacyjnych wydawanych w trybie przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a następnie w pozwoleniach na budowę. Oszacowanie, czy dane zamierzenie inwestycyjne będzie wymagało uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i czy oddziaływanie ze strony danego zainwestowania będzie nosiło znamiona znaczącego dla środowiska będzie zatem możliwe i realne dopiero na późniejszych etapach inwestycyjnego planowania – w stosownych procedurach na późniejszych etapach formalno-prawnych. Przy czym w wyniku przeprowadzanych w przyszłości ocen oddziaływania na środowisko, czy to dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, czy też dla zamierzeń inwestycyjnych, może się okazać, iż żaden z uchwalanych planów ani żadne z realizowanych przedsięwzięć nie będzie źródłem znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.

Podobnie sytuacja wygląda w przypadku odrębnej procedury oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszary Natura 2000 (w tym te dopiero planowane do ustanowienia), która jest specyficznym postępowaniem administracyjnym, dotyczącym zamierzeń spoza katalogu inwestycji ujętych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 ze zm.). W wyniku ewentualnie przeprowadzanych w przyszłości ocen oddziaływania na przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000 dla zamierzeń inwestycyjnych lub nie inwestycyjnych może się okazać, iż żadne z planowanych do realizacji przedsięwzięć nie będzie źródłem znaczącego oddziaływania na obszar Natura 2000.

Przyjęcie planu ogólnego zapewni racjonalne użytkowanie przedmiotowego obszaru, zgodnie z obowiązującymi normami i obostrzeniami prawa ogólnokrajowego i lokalnego, z zachowaniem ładu i estetyki oraz z dotrzymaniem zasad optymalnego wykorzystania terenu i zabezpieczenia elementów

środowiska przed niekorzystnym oddziaływaniem, a także w poszanowaniu zasad zrównoważonego rozwoju. Projekt planu uwzględnia różnorakie uwarunkowania wynikające z charakteru oraz usytuowania obszaru gminy i jednocześnie wprowadza strefy funkcjonalne i wskaźniki urbanistyczne służące ochronie zasobów środowiska.

Realizacja ustaleń omawianego projektu planu ogólnego nie powinna spowodować znaczących negatywnych oddziaływań dla środowiska i dla obszarów Natura 2000. Za charakterystykę stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym oddziaływaniem ze strony ustaleń projektowanego dokumentu przyjmuje się charakterystykę przedstawioną w rozdziale 3 niniejszej prognozy.

5. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY

Obszar objęty projektem POG podlega stałym antropopresjom związanym z funkcjonowaniem sieci osadniczej, a w szczególności:

- działalnością gospodarczą człowieka (mieszkalnictwo, przemysł, usługi, handel, rekreacja, turystyka, rolnictwo, itd.),
- penetracją terenów niezabudowanych (mieszkańcy wykorzystują obszary niezabudowane jako miejsca rekreacji i sportu),
- oddziaływaniami ze strony ruchu komunikacyjnego (kolej i układ dróg),
- ciągłym rozwojem obszarów zabudowanych.

Zważywszy na duży stopień zurbanizowania (zabudowa mieszkaniowa, zabudowa usługowa, zabudowa przemysłowa, zabudowa magazynowa, szlaki komunikacji, obiekty infrastrukturalne) o jakości środowiska w analizowanym obszarze decyduje głównie człowiek i jego działalność, powodująca szereg emisji i oddziaływań.

Zgodnie z „Programem Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Stargard na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025” stan jakości środowiska na omawianym terenie kształtuje się następująco.

Powietrze

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 10 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza, miasto Stargard znajduje się w strefie zachodniopomorskiej o kodzie PL3203. Oceny jakości powietrza w strefie dokonuje Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, na podstawie art. 87 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska. Podstawę klasyfikacji stref zgodnie z art. 89 ww. ustawy stanowią dopuszczalne poziomy substancji w powietrzu oraz poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji z dozwolonymi przypadkami przekroczeń, poziomy docelowe oraz poziomy celów długoterminowych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ochronę roślin, określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu. Dla wszystkich substancji podlegających ocenie, strefę zachodniopomorską zaliczono do jednej z poniższych klas:

- klasa A – jeżeli stężenia zanieczyszczenia na jej terenie nie przekraczały odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych, poziomów celów długoterminowych,
- klasa C – jeżeli stężenia zanieczyszczenia na jej terenie przekraczały poziomy dopuszczalny lub docelowy powiększony o margines tolerancji, w przypadku gdy ten margines jest określony,
- klasa D1 – jeżeli stężenia ozonu w powietrzu na jej terenie nie przekraczały poziomu celu długoterminowego,
- klasa D2 – jeżeli stężenia ozonu na jej terenie przekraczały poziom celu długoterminowego.

Roczna ocena jakości powietrza za 2022 rok w strefach województwa zachodniopomorskiego przeprowadzona przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie) została wykonana zgodnie z obowiązującymi w roku 2022 kryteriami dla poszczególnych substancji – ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin. Ocenę wraz z klasyfikacją stref wykonano w oparciu o funkcjonujący w 2022 roku system oceny jakości powietrza, na który składały się przede wszystkim pomiary jakości powietrza wykonywane metodami referencyjnymi lub równoważnymi, a w dalszej kolejności matematyczne modelowanie transportu i przemian substancji w powietrzu. W ocenie wykorzystano również metody obiektywnego szacowania oparte o wyniki modelowania matematycznego i metody szacowania oparte o wyniki pomiarów uzyskane w innych strefach województwa.

Strefa zachodniopomorska w ocenie pod kątem ochrony zdrowia za rok 2022 otrzymała klasę A dla: dwutlenku siarki (SO_2), dwutlenku azotu (NO_2), pyłu zawieszonego PM_{10} , pyłu zawieszonego $\text{PM}_{2,5}$ (klasa A1), benzenu (C_6H_6), tlenku węgla (CO), ozonu (O_3) – poziom docelowy, a także benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM_{10} oraz metali ciężkich oznaczanych w pyłe zawieszonym PM_{10} , tj. arsenu, kadmu, niklu i ołowiu.

Przekroczony został natomiast poziom celu długoterminowego ozonu (O_3), określony ze względu na ochronę zdrowia ludzi (klasa D2). Przekroczenie tego kryterium oznacza wystąpienie wartości powyżej $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$ przez maksymalne dobowe stężenia 8-godzinne kroczące w danym roku kalendarzowym.

W strefie zachodniopomorskiej wyodrębniono obszary przekroczeń o łącznej powierzchni $20\,977,6 \text{ km}^2$ oraz 1 089 559 mieszkańców strefy, jako liczbę ludności narażonej (ok. 95 % całkowitej liczby ludności strefy).

Strefa zachodniopomorska podlegała ocenie jakości powietrza ze względu na ochronę roślin i dotyczyła dwutlenku siarki (SO_2), tlenków azotu (NO_x) i ozonu (O_3). W 2022 roku w strefie tej nie zostały przekroczone dopuszczalne poziomy zanieczyszczeń powietrza, zarówno przez średnioroczne stężenie NO_x i SO_2 , jak i przez średnie stężenie SO_2 z okresu zimowego (październik-marzec). Nie została także przekroczona wartość wskaźnika AOT40 uśrednionego dla 5 lat (2018-2022), obowiązująca dla poziomu docelowego ozonu. Ze względu na ochronę roślin strefa zachodniopomorska została przyporządkowana do klasy A dla wszystkich tych trzech zanieczyszczeń.

W strefie zachodniopomorskiej wystąpiło natomiast przekroczenie obowiązującego dla ozonu dodatkowego kryterium poziomu celu długoterminowego ze względu na ochronę roślin (klasa D2). Wartość AOT40 zmierzona na stanowisku pomiarowym w Widuchowej wyniosła $14\,491 \mu\text{g}/\text{m}^3\cdot\text{h}$, przy dozwolonej wartości AOT40 wynoszącej $6\,000 \mu\text{g}/\text{m}^3\cdot\text{h}$. Na podstawie metod szacowania w oparciu o wyniki modelowania wskazano obszar przekroczeń o powierzchni $19\,471,4 \text{ km}^2$, co stanowi 87%

powierzchni całkowitej strefy zachodniopomorskiej. Natomiast obszar ekosystemów objętych przekroczeniem wyniósł 18 740,6 km².

Podsumowując, w ocenie jakości powietrza za rok 2022 stan powietrza w strefie zachodniopomorskiej jest lepszy aniżeli w roku 2021. Nie wystąpiły przekroczenia poziomów dopuszczalnych dla pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz pyłu zawieszonego PM_{2,5}, nie wystąpiły również przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀. Jest to pierwsza ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim, która wykazała całkowity brak przekroczeń poziomów dopuszczalnych i docelowych badanych substancji w powietrzu. Zarejestrowano jedynie przekroczenia poziomów określonych dla celu długoterminowego dotyczących ozonu (źródło: *„Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim – raport wojewódzki za rok 2022”*, Szczecin, kwiecień 2023 r., raport opracowany w Regionalnym Wydziale Monitoringu Środowiska w Szczecinie Departamentu Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska).

Zagrożenia dla jakości powietrza w dużej mierze wynikają z:

- wykorzystywania przestarzałych urządzeń grzewczych,
- niskokalorycznych i zawierających dużą zawartość siarki paliw stałych,
- nieprawidłowych praktyk związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi (spalanie odpadów w piecach).

Hałas

Hałas definiuje się jako wszystkie niepożądane, nieprzyjemne, dokuczliwe lub szkodliwe drgania mechaniczne ośrodka sprężystego oddziałujące na organizm ludzki. Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. – *Prawo ochrony środowiska*, podstawowe pojęcia z zakresu ochrony przed hałasem są następujące:

- emisja – wprowadzane bezpośrednio lub pośrednio energie do powietrza, wody lub ziemi, związane z działalnością człowieka (takie jak hałas czy wibracje), hałas to dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16.000 Hz,
- poziom hałasu – równoważny poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB).

Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, zgodnie z art. 117 ustawy – *Prawo ochrony środowiska*. W rozumieniu ustawy ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie, oraz zmniejszeniu poziomu hałasu, co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

W związku ze stwierdzoną uciążliwością akustyczną hałasów komunikacyjnych Państwowy Zakład Higieny opracował skalę subiektywnej uciążliwości zewnętrznych tego rodzaju hałasów. Zgodnie z dokonaną klasyfikacją uciążliwość hałasów komunikacyjnych zależy od wartości poziomu równoważnego LAeq i wynosi odpowiednio:

- mała uciążliwość LAeq < 52 dB,
- średnia uciążliwość 52 dB < LAeq < 62 dB,
- duża uciążliwość 63 dB < LAeq < 70 dB,
- bardzo duża uciążliwość LAeq > 70 dB.

W obszarze miasta Stargard hałas o średniej, dużej i bardzo dużej uciążliwości generowany jest przez trzy podstawowe źródła:

- szlaki drogowe (w tym drogi krajowe nr 10 i 20),
- linie kolejowe wraz z węzłem kolejowym,
- źródła przemysłowe.

Na terenie Gminy Miasto Stargard największe zakłady przemysłowe są zlokalizowane w Stargardzkim Parku Przemysłowym oraz w Parku Przemysłowym Nowoczesnych Technologii, a więc w obszarach poza koncentryczną zabudową mieszkaniową, co skutecznie ogranicza uciążliwości związane z hałasem generowanym przez źródła przemysłowe.

Na terenie miasta Stargard największym zagrożeniem w zakresie nadmiernego hałasu jest ruch kolejowy oraz ruch samochodowy. Ruch samochodowy w obrębie miasta charakteryzuje się znaczącym

natężeniem, w szczególności na drodze krajowej DK20, która przebiega przez jego centralną część o dużym zagęszczeniu zabudowy mieszkaniowej.

Wody powierzchniowe

Najważniejszym elementem sieci wód powierzchniowych na terenie miasta Stargard jest rzeka Ina, która stanowi największy dopływ Odry na terenie województwa zachodniopomorskiego. Do pozostałych najważniejszych elementów sieci wód powierzchniowych na terenie Gminy Miasto Stargard zalicza się rzeka Mała Ina, rzeka Krąpiel, rzeka Gowienica Miedwiańska, kanał Młynówka, kanał Jagielloński i kanał wzdłuż ul. Bydgoskiej. Stan ogólny tych wód jest zły.

Rzeka Ina wraz z jej dopływami i przyległymi terenami tworzą naturalny korytarz ekologiczny, na którym wyznaczono użytek ekologiczny „Niebieski korytarz ekologiczny rzeki Iny i jej dopływów – III”. Planowane jest też powiększenie obszaru siedliskowego Dolina Iny PLH320004. Projektowana zmiana dotyczy powiększenia obszaru PLH320004 i zmianę jego nazwy – aktualnie funkcjonuje on jako Dolina Iny koło Recza PLH320004. Obecnie obszar PLH320004 nie leży na terenie gminy miasto Stargard, jednakże przewidywane powiększenie obejmuje tereny znajdujące się w granicach administracyjnych Stargardu – w dolinie rzeki Iny na całości jej biegu przez miasto.

Zagrożenia dla stanu wód powierzchniowych: nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe) oraz źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe), dopływ zasolonych ścieków z Geotermii Stargard, budownictwo wodne, niewłaściwy rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, górnictwo, nielegalne zrzuty zakazanych substancji, rolnictwo, leśnictwo, odcieki ze składowisk.

Wody podziemne

Teren miasta Stargard charakteryzuje się wysokimi zasobami wód podziemnych, gromadzącymi się w strukturze hydrogeologicznej doliny Iny. Stan ogólny tych wód jest dobry.

Zagrożenia dla jakości wód podziemnych to presje chemiczne związane z rolnictwem, gospodarką komunalną i przemysłem.

Gleby

Na obrzeżach miasta, od strony zachodniej i południowej, rozciąga się obszar dawnego plejstocńskiego zastoiska wodnego. Gleby wytworzone z jego osadów, tzw. czarne ziemie pyrzyckie, należą do najżyźniejszych gleb Pomorza Zachodniego. Obecnie część z nich jest zalesiona. Pokrywa glebowa terenów położonych w pobliżu zabudowy miasta uległa znacznemu przekształceniu, m.in. w wyniku rozwoju obszarów zabudowanych.

Zgodnie z ustawą z dnia 19 grudnia 2008 r. *o zmianie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych*, grunty rolne na obszarze miasta nie podlegają ochronie (przepisów ustawy nie stosuje się do gruntów rolnych stanowiących użytki rolne położonych w granicach administracyjnych miast).

Zagrożenia dla gleb to: niewłaściwa gospodarka nawozowa, zaburzenie profilu glebowego, zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej.

Fauna i flora

Na terenie Stargardu realizowane są typowe funkcje miasta średniej wielkości – stanowi ono miejsce pracy, zamieszkania i wypoczynku. Duża i wielostronna antropopresja powoduje, że w centralnych rejonach miasta występują głównie siedliska roślinności synantropijnej.

W otoczeniu miasta obserwuje się tendencję do wycofywania z uprawy najstabszych gleb orných (okolice), podczas gdy uprawa gleb najżyźniejszych ulega intensyfikacji (np. teren byłego lotniska

w Kluczewie). Ograniczanie użytkowania ma dwojake skutki, do pozytywnych należy zaliczyć zmniejszenie obciążenia chemicznego środowiska i mniejszą penetrację obszarów wartościowych przyrodniczo – ogólne „dziczenie” krajobrazu. Skutki negatywne to uruchomienie sukcesji na obszarach półnaturalnych, wartościowych biotopów, ukształtowanych pod wpływem wielowiekowej gospodarki człowieka. Brak środków materialnych, w związku z bezrobociem wśród ludności wiejskiej, stanowi motyw rabunkowego pozyskania łatwo dostępnych zasobów, np. wycinanie zadrzewień na opał, kłusownictwo ryb i zwierzyny leśnej.

Bezpośrednim zagrożeniem dla walorów przyrodniczych miasta jest nieuporządkowana gospodarka odpadami komunalnymi i przemysłowymi. Stwarza ona zagrożenie zarówno dla roślinności, w tym gatunków chronionych, jak i gleby oraz wód. Praktycznie wszystkie dawne wyrobiska poeksploatacyjne na obrzeżach miasta wypełniane są odpadami.

Zagrożeniem dla przyrody, jak też wielkim utrudnieniem dla turystyki, jest jakość wód powierzchniowych. Dotyczy to głównie wód rzeki Iny, Małej Iny i Krąpieli. Na ich stan wpływają zanieczyszczenia pochodzące z intensywnego rolnictwa, z zakładów przemysłowych oraz spoza terenu gminy. Dodatkowym zagrożeniem jest potencjalne skażenie wód powierzchniowych przez substancje toksyczne z terenu byłej bazy lotniczej Armii Radzieckiej w Kluczewie. Zagadnienie to jest szczególnie istotne, gdyż część terenu miasta znajduje się w strefie ochronnej ujęcia wody pitnej dla Szczecina z jeziora Miedwie.

Podstawowe czynniki mające wpływ na życie dzikich zwierząt:

1. Urbanizacja – w związku ze szczególnie silną, wynikającą z oczywistych względów, presją inwestycyjną na terenach miejskich, sukcesywnie zmniejszają się lub ulegają degradacji te obszary miasta, które stwarzają warunki sprzyjające dla dziko żyjących zwierząt. Wyraźne jest zwiększenie zapotrzebowania na tereny pod budownictwo jednorodzinne, wynikiem czego jest szybsze osiągnięcie nasycenia zabudową poszczególnych, przeznaczonych do tego celu części miasta, co z kolei będzie się wiązało z presją w kierunku powiększania granic administracyjnych miasta.
2. Bardzo duże penetrowanie terenu przez ludzi – ze względu na sąsiedztwo miasta nie tylko jego centrum, ale i najbliższe okolice narażone są na o wiele częstsze wizyty niż ma to miejsce z dala od miast. Powoduje to nieobecność pewnych, najbardziej płochliwych jak i wymagających odpowiednich siedlisk, gatunków zwierząt. Obszary miejskie, na których żyją dzikie zwierzęta dużo bardziej narażone są na nieprzewidywalne zmiany, takie jak np. pożar, zatrucie gleby lub wody, kłusownictwo, niszczenie miejsc lęgowych itp.
3. Zwiększone natężenie ruchu kołowego – również i ten czynnik ma duży, negatywny wpływ na faunę. Wielość ruchliwych ulic, stanowiących dla wielu małych zwierząt barierę nie do przebycia, praktycznie eliminuje je z centrów miast, mimo że praktycznie mogłyby tam występować. Należy też wspomnieć tutaj o sporym procencie zwierząt ginących pod kołami samochodów. Spośród gatunków występujących na terenie Stargardu szczególnie częstymi ofiarami samochodów są jeże i drobne ptaki śpiewające.
4. Porządkowanie miasta – wszystkie prace związane z uprzątnięciem liści, przycinaniem krzewów w parkach i przydomowych ogródkach, usuwaniem pojawiających się gdzieś spontanicznych zakrzaceń, generalnie są niekorzystne dla zwierząt. Zmniejszają liczbę schronień, potencjalnych miejsc na założenie gniazda itp., zubażają źródło pokarmu poprzez

utrudnianie zasiedlenia terenu przez drobne zwierzęta bezkręgowce, stanowiące z kolei pokarm większych gatunków.

5. Zanieczyszczenia – największe znaczenie dla fauny ma zanieczyszczenie wód, bezpośrednio wpływające na żyjące w niej organizmy, a pośród nich, na terenach miejskich mające miejsce częściej niż gdzie indziej, wylewy produktów ropopochodnych i detergentów.

Tereny mieszkaniowe i o uzupełniającej funkcji mieszkalnej, skupione są głównie wokół historycznego centrum oraz w kierunku zachodnim, gdzie w latach ubiegłych lokalizowano zabudowę wielorodzinną z tzw. wielkiej płyty. Obecnie rozwój funkcji mieszkaniowej dokonuje się kosztem terenów rolnych (głównie budownictwo jednorodzinne o ograniczonej intensywności). Największe powierzchnie na funkcję mieszkaniową przeznaczono w uchwalanych w ostatnich latach planach zagospodarowania przestrzennego (część na etapie zaawansowanej realizacji) na terenach położonych na południe od centrum, w kierunku wsi Witkowo (Osiedle Pyrzyckie), na zachodnim brzegu doliny Iny.

Tereny przemysłowe skupione są w północno-zachodnim rejonie miasta, gdzie oprócz restrukturyzowanych obszarów zajmowanych m.in. przez Zakłady Naprawcze Taboru Kolejowego, zakłady przemysłu dziewiarskiego i fabrykę prefabrykatów betonowych, wyznaczono w planach miejscowych tereny pod lokalizację funkcji przemysłowych i składowych (Stargardzki Park Przemysłowy – SPP). Drugim miejscem koncentracji terenów produkcyjnych w Stargardzie Szczecińskim jest Kluczewo, gdzie zlokalizowana jest cukrownia (Kluczewo S.A.) – zakład o sezonowej uciążliwości dla terenów mieszkaniowych, młyn, a na terenach rolnych przyległych do dawnego lotniska wojskowego największa inwestycja przemysłowa w Stargardzie – fabryka opon. Do zagospodarowania na cele przemysłowe i składowe przeznaczono także tereny kompleksu byłego radzieckiego lotniska wojskowego w Kluczewie, w dużym stopniu wykorzystywane rolniczo, także ze względu na trudności w trwałym zagospodarowaniu terenów z pozostałościami infrastruktury powojennej.

Uzupełnieniem funkcji mieszkalnych i przemysłowych jest sieć komunikacji drogowej i kolejowej.

Użytki rolne na obszarze miasta są w większości użytkowane rolniczo, ze względu na dobrą jakość gleb. Jednak to głównie właśnie kosztem zmniejszania areału gruntów rolnych następuje rozwój pozostałych funkcji miejskich. Nieznaczny jest udział w powierzchni miasta lasów i zadrzewień, które ograniczają się właściwie do parków i skwerów, głównie w centrum miasta, cmentarza komunalnego i pozostałości dawnych cmentarzy, a ponadto zarośli nad Iną i terenów zadrzewionych na terenach lotniska Kluczewo.

Kwestia braku większych kompleksów zieleni wysokiej w otoczeniu miasta, będąca konsekwencją dobrej jakości występujących tam gleb, wykorzystywanych rolniczo od czasów historycznych, został wskazana jako jeden z głównych problemów w „*Waloryzacji przyrodniczej Miasta Stargard Szczeciński*” (1999), w której zalecono stworzenie „zielonego pasa” wokół miasta, co poprawiłoby mikroklimat terenów miejskich, rozgraniczyło tereny zabudowane od otwartego krajobrazu rolniczego oraz umożliwiło stworzenie pełnowartościowych terenów rekreacyjnych.

Jak wcześniej opisano, obszar objęty opracowaniem nie stanowi środowiska naturalnego zdolnego dla samoregulacji procesów w nim zachodzących, jako że jest to obszar intensywnie zabudowany, przekształcony i użytkowany przez człowieka. W związku z tym ocenia się, że stan środowiska jest typowy dla środowisk przekształconych kulturowo oraz poprzez intensywną działalność człowieka i stanowi on wypadkową jego działalności w tym obszarze.

Problemy i zagrożenia dla tego rodzaju środowisk wiążą się głównie z nadmierną eksploatacją terenu, zarówno w kontekście zajętości jak i użytkowania. Z tego powodu ograniczanie możliwych oddziaływań jest konieczne do uwzględniania nie tylko podczas użytkowania terenu, ale również na każdym etapie planowania zagospodarowania przestrzennego. Możliwość ograniczania zagrożeń dla środowiska w przedmiotowym przypadku będzie związana z prowadzeniem i planowaniem takiego rozwoju gminy, który uwzględni podstawowe problemy środowiskowe miasta Stargard związane z: ochroną atmosfery (przeciwdziałanie efektowi cieplarnianemu, zanikaniu warstwy ozonowej, kwaśnym deszczom), bezpieczną gospodarką wodno-ściekową, zrównoważonym gospodarowaniem gruntami rolnymi, ochroną i zagospodarowaniem zasobów wód (w tym ochroną ekosystemów rzecznych), ochroną przed degradacją gleb, zachowaniem różnorodności biologicznej czy obniżeniem nadmiernych emisji, małym udziałem terenów zieleni miejskiej oraz co szczególnie istotne w omawianym przypadku – ochroną obiektów zabytkowych.

Teren miasta jako obszar o silnym stopniu zurbanizowania i dużej antropopresji jest w zasadzie w całości przekształcony. W związku z tym fauna zamieszkująca na jego terenie podlegała i podlega również silnym wpływom człowieka. Należy ją traktować bardzo szczególnie i dołożyć wszelkich starań, aby pozwolić jej przetrwać w nielicznych pozostałych enklawach przyrodniczych. Podobne presje dotyczą ogólnie pojętej szaty roślinnej, w tym zieleni wysokiej, szczególnie cennej w układzie zurbanizowanej tkanki miejskiej. Podobnie jak w przypadku fauny, należy dokładać wszelkich starań, by chronić i utrzymywać układy biocenotyczne w mieście. Najcenniejsze warunki dla bytowania zwierząt i utrzymania istotnych siedlisk znajdują się na terenach związanych z biegiem rzeki Iny i jej dopływów, gdzie ustanowiono użytek ekologiczny „Niebieski korytarz ekologiczny koryta rzeki Iny i jej dopływów – III”. Aktualnie na terenie miasta brak jest obszarów Natura 2000, jednakże planowane jest wyznaczenie obszaru siedliskowego Dolina Iny PLH320004. Projektowana zmiana dotyczy powiększenia obszaru PLH320004 m.in. o tereny znajdujące się w granicach administracyjnych Stargardu – w dolinie rzeki Iny na całości jej biegu przez miasto (zgodnie z „*Listą zmian w sieci obszarów Natura 2000*”). Powołanie obszaru Natura 2000 nie leży w gestii organów gminy, lecz kompetentnego organu ochrony przyrody. Obszary Natura 2000 są wyznaczane przez ministra właściwego do spraw środowiska w drodze rozporządzenia. Nadzór nad nimi sprawuje Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, a za zarządzanie poszczególnymi obszarami odpowiadają regionalni dyrektorzy ochrony środowiska, dyrektorzy parków narodowych lub dyrektorzy urzędów morskich, w zależności od lokalizacji obszaru.

6. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLE MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSOBY W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Projekt planu ogólnego został opracowany zgodnie z przepisami dotyczącymi ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym.

Plan osiągnięcia zrównoważonego rozwoju cywilizacyjnego wdrażany jest przez rządy państw, które podpisały i ratyfikowały tzw. Deklarację z Rio podczas Konferencji Narodów Zjednoczonych „Środowisko i Rozwój” w 1992 r., zawierającą dokumenty poświęcone różnorodnym zagadnieniom dotyczącym najpoważniejszych globalnych zagrożeń przyszłości życia na Ziemi i określających działania jakie należy podjąć, aby oddalić te niebezpieczeństwa w celu zrównoważenia szans dostępu do

środowiska naturalnego poszczególnych społeczeństw i ich obywateli - zarówno tych współczesnych jak i przyszłych pokoleń.

Zrównoważony rozwój cywilizacyjny to taki proces łączenia działań politycznych, gospodarczych, społecznych i indywidualnych, który następuje z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych. Polityka zrównoważonego rozwoju UE skupia się m.in. na następujących elementach:

- budowaniu bardziej konkurencyjnej gospodarki niskoemisyjnej, która będzie korzystać z zasobów w sposób racjonalny i oszczędny,
- ochronie środowiska naturalnego, ograniczeniu emisji gazów cieplarnianych i zapobieganiu utracie bioróżnorodności,
- wykorzystaniu pierwszoplanowej pozycji Europy do opracowania nowych, przyjaznych dla środowiska technologii i metod produkcji,
- wprowadzeniu efektywnych, inteligentnych sieci energetycznych,
- wykorzystaniu sieci obejmujących całą UE do zapewnienia dodatkowej przewagi rynkowej firmom europejskim (zwłaszcza małym przedsiębiorstwom produkcyjnym),
- poprawianiu warunków do rozwoju przedsiębiorczości, szczególnie w odniesieniu do mikro, małych i średnich przedsiębiorstw,
- pomaganiu konsumentom w podejmowaniu świadomych wyborów.

Cele polityki UE w dziedzinie środowiska naturalnego zostały określone w art. 191 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) w sposób następujący:

- zachowanie, ochrona i poprawa jakości środowiska naturalnego,
- ochrona zdrowia człowieka,
- ostrożne i racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych,
- promowanie na płaszczyźnie międzynarodowej środków zmierzających do rozwiązywania regionalnych lub światowych problemów środowiska naturalnego, w szczególności zwalczania zmian klimatu.

Z kolei ust. 2 w art. 191 TFUE określa następujące zasady, na jakich opiera się polityka UE w dziedzinie środowiska:

- zasada wysokiego poziomu ochrony,
- zasada przezorności (ostrożności),
- zasada stosowania działań zapobiegawczych (zasada prewencji),
- zasada naprawiania szkód przede wszystkim u źródła,
- zasada „zanieczyszczający płaci”.

Zgodnie z art. 191 ust. 2 TFUE, polityka Unii w dziedzinie środowiska naturalnego stawia sobie za cel wysoki poziom ochrony, z uwzględnieniem różnorodności sytuacji w różnych regionach Unii. Podobnie art. 114 TFUE, który stanowi podstawę prawną dla przyjmowania regulacji harmonizujących rynek wewnętrzny, zobowiązuje Komisję do zapewnienia w przedkładanych projektach aktów prawnych dotyczących ochrony środowiska wysokiego poziomu ochrony. Większość prawodawstwa UE w ochronie środowiska ma charakter sektorowy (dotyczy poszczególnych działów środowiska lub

rodzaju uciążliwości). Wśród regulacji sektorowych można wyróżnić następujące obszary tematyczne: powietrze, woda, przyroda i bioróżnorodność, odpady, chemikalia, ochrona ludności, emisje przemysłowe, hałas, GMO. Prócz sektorowych istnieją również regulacje horyzontalne, obejmujące środowisko jako całość. Dotyczą one takich kwestii jak dostęp do informacji, ocena oddziaływania na środowisko, udział społeczeństwa, zarządzanie środowiskowe oraz tworzenie sieci informacji. Wprowadza się również dyrektywy ramowe służące harmonizacji ustawodawstwa sektorowego. Kraje członkowskie zobowiązane są do implementacji przyjętych regulacji wspólnotowych w wyznaczonych ramach czasowych.

„Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – Strategia Rozwoju w Obszarze Środowiska i Gospodarki Wodnej” (PEP2030) jest dokumentem strategicznym w obszarze środowiska. Rolą PEP2030 jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski oraz wysokiej jakości życia dla wszystkich mieszkańców. Cele szczegółowe PEP2030 dotyczą zdrowia, gospodarki i klimatu. Realizacja celów środowiskowych będzie wspierana przez cele horyzontalne, dotyczące edukacji ekologicznej oraz efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska (rozdz. Cele PEP2030). Cele szczegółowe będą monitorowane za pomocą zestawu wskaźników oraz realizowane poprzez kierunki, tj.:

1. Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód.
2. Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania.
3. Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb.
4. Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej.
5. Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu.
6. Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym.
7. Zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa.
8. Wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT.
9. Przeciwdziałanie zmianom klimatu.
10. Adaptacja do zmian klimatu oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych.
11. Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji.
12. Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.

Najważniejsze cele powyższych dokumentów zostały uwzględnione w omawianym projekcie planu ogólnego, a mianowicie:

- zachowanie zgodności charakteru i struktury zagospodarowania przestrzennego z cechami i walorami środowiska przyrodniczego,
- zachowanie zgodności poziomu i intensywności zagospodarowania z naturalną chłonnością środowiska oraz jego odporności na degradację,
- likwidacja zanieczyszczeń u źródła, ograniczenie emisji pyłowej, gazowej i gazów cieplarnianych do wielkości wynikających z przepisów i zobowiązań międzynarodowych oraz wprowadzanie norm emisyjnych i produktowych w gospodarce,

- ochrona przyrody i krajobrazu,
- uwzględnienie elementów ochrony zasobów środowiska i ochrony różnorodności biologicznej,
- przestrzeganie prawa ekologicznego krajowego i międzynarodowego przez wszystkie podmioty.

Projekt planu ogólnego miasta Stargard stwarza instrumenty prawne umożliwiające prowadzenie racjonalnego użytkowania terenu na potrzeby rozwoju gminy, co zapewni harmonijne zagospodarowanie przedmiotowego obszaru zgodnie z obowiązującymi normami i obostrzeniami prawa międzynarodowego i ogólnokrajowego, z zachowaniem ładu i estetyki oraz z dotrzymaniem zasad optymalnego wykorzystania terenu i zabezpieczenia elementów środowiska przed niekorzystnym oddziaływaniem, a także w poszanowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.

7. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA CELE, PRZEDMIOT OCHRONY I INTEGRALNOŚĆ OBSZARÓW NATURA 2000 ORAZ NA ŚRODOWISKO

Plan ogólny gminy wyznacza ogólne ramy i zasady kształtowania przestrzeni, które następnie będą realizowane w szczegółowych dokumentach i decyzjach planistycznych, dlatego też z tego tytułu prognoza oddziaływania na środowisko opracowywana dla jego projektu z założenia nie może być dokumentacją zbyt szczegółową, ponieważ jej głównym celem jest odniesienie zasadniczej zawartości projektowanego dokumentu do polityki ekologicznej oraz zasad zrównoważonego rozwoju, a także określenie trendu całościowej polityki ochrony środowiska danego obszaru z punktu widzenia potrzeby jej realizacji. Przyjęto założenie, aby prognoza w dość ogólny i strategiczny sposób rozważyła korzyści oraz zagrożenia wynikające z realizacji projektu planu ogólnego miasta Stargard.

Podstawową zasadą polityki przestrzennej gminy i zrównoważonego kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej będzie racjonalne i optymalne wykorzystanie terenów istniejącego zainwestowania, terenów wypełniających obecne struktury jednostek osadniczych, terenów inwestycyjnych lub terenów w ich bezpośrednim sąsiedztwie z dostępem do infrastruktury technicznej i komunikacyjnej lub wymagających nieznacznej jej rozbudowy.

W POG utrzymuje się zasadniczo dotychczasową strukturę funkcjonalno-przestrzenną miasta Stargard, dookreślając jej zasadnicze elementy i wymagane korekty, w tym w zakresie zasięgu stref rozwoju zainwestowania i zabudowy w celu zapobieżenia rozlewania się zabudowy – poprzez wyznaczenie stref planistycznych o określonych profilach funkcjonalnych. Wykształcona w procesie historycznego rozwoju struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy jest w znacznym stopniu zdeterminowana stałymi i niezmiennymi w czasie uwarunkowaniami środowiskowymi.

Nie istnieje odpowiednia weryfikowalna metoda, która pozwoliłaby na pełną, mierzalną analizę i precyzyjną ocenę wpływu założeń POG na środowisko, z racji tego, iż wyznacza on jedynie strefy planistyczne, w obrębie których dopuszczalne będzie dana kategoria zainwestowania, czyli profil funkcjonalny podstawowy i profil funkcjonalny dodatkowy. Ilość, skala i dokładna lokalizacja tych zamierzeń, czasowy horyzont ich realizacji, jak również wynikające z tego aspekty środowiskowe będą mogły zostać przeanalizowane i oszacowane dopiero na późniejszych etapach inwestycyjnych. Strefy planistyczne w POG wyznacza się również m.in. po to, by zapobiec niekontrolowanej ekspansji zabudowy i zainwestowania terenów w rejonach, które należy pozostawić wolne od infrastrukturalnego zagospodarowania.

W niniejszym rozdziale przeanalizowano wszelkie oddziaływania na środowisko i na sieć Natura 2000, wynikające z realizacji ustaleń projektu POG, uwzględniając wpływ bezpośredni, pośredni, wtórny i skumulowany, krótkoterminowy, średnioterminowy i długoterminowy, stały i chwilowy oraz pozytywny i negatywny. Z racji ogólnego charakteru ustaleń dokumentu oraz istniejących uwarunkowań przyrodniczych i środowiskowych nie przewiduje się wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska, a w szczególności na cel i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000.

Ze względu na brak definicji prawnych w zakresie pojęć oddziaływań: bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, krótkoterminowych, średnioterminowych, długoterminowych, chwilowych, pozytywnych i negatywnych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.), jak i w innych przepisach, analiza w zakresie możliwych oddziaływań została przeprowadzona z założeniem, że określenia:

- bezpośrednie, pośrednie, wtórne – odnoszą się do rodzaju oddziaływań,
- krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe, chwilowe – odnoszą się do czasu trwania tych oddziaływań,
- pozytywne i negatywne – odnoszą się do oceny oddziaływania na podstawie faktycznego rezultatu w środowisku i jego powszechnego postrzegania przez pryzmat naukowy i społeczny.

7.1. Cel, przedmiot ochrony i integralność obszarów sieci Natura 2000

Obecnie na terenie miasta brak jest obszarów Natura 2000. W załączniku do uchwały nr 7 Rady Ministrów z dnia 24 stycznia 2025 r. *w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie Komisji Europejskiej dokumentu „Lista zmian w sieci obszarów Natura 2000”* (M.P. z 2005 r., poz. 87) przedstawiono listę proponowanych zmian w sieci obszarów Natura 2000, na której znajduje się m.in. powiększenie obszaru siedliskowego Dolina Iny PLH320004. Projektowana zmiana dotyczy powiększenia obszaru PLH320004 i zmianę jego nazwy – aktualnie funkcjonuje on jako Dolina Iny koło Recza PLH320004. Obecnie obszar PLH320004 nie leży na terenie gminy miasto Stargard, jednakże przewidywane powiększenie obejmuje tereny znajdujące się w granicach administracyjnych Stargardu – w dolinie rzeki Iny na całości jej biegu przez miasto.

Jak wskazano w piśmie Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska z dnia 31 stycznia 2025 r. w sprawie listy zmian granic obszarów Natura 2000, zgodnie z obowiązującym prawodawstwem propozycje powiększeń istniejących obszarów Natura 2000 są chronione na podstawie art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.) i powinny być brane pod uwagę m. in. w trakcie autoryzacji planów i przedsięwzięć.

Celem identyfikacji potencjalnie znaczących oddziaływań na przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000 ze strony późniejszej realizacji ustaleń planu ogólnego należy dokonać analizy istotności oddziaływań w odniesieniu do:

- utraty powierzchni siedlisk oraz spadku liczby i liczebności gatunków,
- fragmentacji, czyli podziału siedlisk na mniejsze, izolowane płaty,
- przerwania ciągłości korytarzy ekologicznych łączących siedliska, zapewniających wymianę osobników i przepływ genów,

- zakłóceń o charakterze emisji i imisji fizycznych oraz chemicznych w zasięgu występowania siedlisk i gatunków,
- zmian w kluczowych elementach (biotycznych i abiotycznych) obszaru Natura 2000 decydujących o występowaniu siedlisk i gatunków.

Identyfikacja potencjalnych znaczących oddziaływań odnosi się ponadto do wpływu na integralność ostoi Natura 2000 poprzez analizę:

- ingerencji ustaleń planu w kluczowe zależności kształtujące strukturę obszaru Natura 2000 – dotyczącej przede wszystkim zachowania warunków przestrzennych związanych z przebiegiem granic ostoi oraz rozmieszczeniem siedlisk i gatunków,
- ingerencji planowanej zabudowy rekreacyjnej w kluczowe zależności kształtujące funkcję obszaru – dotyczącej przede wszystkim zachowania procesów ekologicznych w ramach ostoi oraz zachowania znaczenia ekologicznego obszaru w sieci Natura 2000.

Podczas sporządzania projektu planu ogólnego przeanalizowano i uwzględniono planowane powiększenie obszaru Natura 2000 PLH320004 Dolina Iny w jego zasięgu na terenie miasta, zgodnie z uchwałą nr 7 Rady Ministrów z dnia 24 stycznia 2025 r. w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie Komisji Europejskiej dokumentu „Lista zmian w sieci obszarów Natura 2000” (M.P. z 2005 r., poz. 87). Obszar powiększenia PLH320004 obejmuje tereny doliny Iny na całym przebiegu w granicach miasta Stargard. W planie ogólnym obszar ten obejmuje w znamienitej większości strefy otwarte (SO) oraz dwie niewielkie strefy zieleni i rekreacji (23SN i 109SN), strefę infrastrukturalną z terenem ujęcia wody podziemnej (63SI) i fragment pasa drogowego drogi ekspresowej S10 jako strefę komunikacyjną (6SK). Są to strefy z wyłączeniem lub znaczącym ograniczeniem przekształceń.

Szczegółowe ustalenia w zakresie ochrony obszaru będą wynikały z planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 i będą uwzględniane na kolejnych etapach inwestycyjnego planowania w stosownych procedurach administracyjnych. Na etapie obecnie omawianego dokumentu planistycznego wyznaczenie stosownych stref planistycznych na terenach położonych w granicach projektowanego obszaru Natura 2000 jest jedynym możliwym i jednocześnie wystarczającym środkiem minimalizującym potencjalny negatywny wpływ ustaleń POG na przedmioty i cele ochrony w obszarach sieci Natura 2000.

Podsumowując, w efekcie przeprowadzonej oceny oddziaływania na cel i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 stwierdzono, iż przyjęcie planu ogólnego miasta Stargard nie wywrze negatywnego wpływu na cel i przedmiot ochrony w projektowanym obszarze Dolina Iny PLH320004, ani na spójność i integralność Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000, gdyż nie spowoduje:

1. ubytku powierzchni, zniszczenia lub zaniku siedlisk, dla których ochrony zostały wyznaczone obszary Natura 2000,
2. fragmentacji siedlisk, dla których ochrony zostały wyznaczone obszary Natura 2000,
3. powstawania i rozprzestrzeniania się oddziaływań antropogenicznych zakłócających przebieg naturalnych procesów ekologicznych w granicach siedlisk, dla których ochrony zostały wyznaczone obszary Natura 2000,
4. zniszczenia siedlisk warunkujących istnienie gatunków zwierząt, dla których ochrony zostały wyznaczone obszary Natura 2000,
5. zakłócenia integralności i suwerenności obszarów Natura 2000,

6. naruszenia przepisów art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, który zabrania podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszarów Natura 2000, w tym w szczególności:
- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszary Natura 2000,
 - wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony zostały wyznaczone obszary Natura 2000,
 - pogorszyć integralność obszarów Natura 2000 lub ich powiązań z innymi obszarami.

7.2. Inne istniejące obszary i obiekty ochrony przyrody

Na obszarze miasta Stargard znajduje się 1 użytek ekologiczny o nazwie „Niebieski korytarz ekologiczny koryta rzeki Iny i jej dopływów – III”, ustanowiony uchwałą Nr XXIII/238/2016 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 25 października 2016 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego pn. „Niebieski korytarz ekologiczny koryta rzeki Iny i jej dopływów – III” (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2016 r., poz. 4556).

W granicach miasta znajduje się tylko część użytku ekologicznego. Użytek obejmuje działki ewidencyjne rzeki Iny i jej dopływów (Krąpieli i Małej Iny), sklasyfikowane ewidencyjnie jako teren wód płynących – Wp. Szczególnym celem ochrony użytku jest zachowanie w odpowiednim stanie wód płynących, jako korytarza ekologicznego, stanowiącego ważny szlak wędrówek i rozrodu ryb łososiowatych. Większość terenu, przez który płynie Ina wraz z dopływami to tereny niezabudowane, narażone na niebezpieczeństwo powodzi. W części centralnej Ina przepływa przez tereny zurbanizowane od czasów wczesnego średniowiecza – przez Stare Miasto.

W planie ogólnym ochrona użytku ekologicznego realizowana jest poprzez ustalenie dla obszaru jego położenia strefy otwartej z zakazem zabudowy (30SO i 47SO).

W związku z powyższym, przyjęte ustalenia funkcjonalne projektu POG nie naruszają zakazów w stosunku do użytku ekologicznego, ujętych w § 2 ust. 1 powyższej uchwały, tj.:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 4) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką.

Założenia projektu POG nie modyfikują przeznaczenia gruntów w granicach użytku ekologicznego „Niebieski korytarz ekologiczny koryta rzeki Iny i jej dopływów – III” ani nie wyznaczają na jego obszarze stref planistycznych mogących być źródłem negatywnego wpływu na stan warunków siedliskowych w użytku. Ustalenia POG nie wpłyną w sposób szkodliwy na cele ochrony tej formy ochrony przyrody. Wyznaczone w zasięgu jej granic strefy otwarte SO adekwatnie do roli planu ogólnego w pełni zabezpieczają walory i cele ochronne użytku ekologicznego.

Na terenie miasta Stargard ustanowiono łącznie 11 pomników przyrody, w tym 10 pojedynczych drzew i grupę 11 platanów klonolistnych. Pomniki przyrody stanowią punktową lokalizację obiektów objętych ochroną na podstawie przepisów odrębnych. Mogą one stanowić samodzielne obiekty lub część większego kompleksu zieleni. W pierwszym przypadku zawsze będą włączone do strefy planistycznej wyznaczonej dla danego obszaru, fragmentu miasta. W drugim przypadku mogą być ujęte w ramach stref planistycznych o profilu, w którym dominuje lub istotną funkcję ma zieleń – strefie zieleni i rekreacji – SN (obejmuje większość terenów parkowych i innych z zielenią urządzoną), strefie otwartej – SO lub strefie cmentarzy – SC.

Z punktu widzenia strategicznego charakteru omawianego dokumentu planistycznego ustalenia w nim zawarte zapewniają ochronę użytku ekologicznego i pomników przyrody w aspekcie kierunków rozwoju gminy i związanych z tym przekształceń – w stosunku do tych obiektów POG ujmuje je w strefach planistycznych zapewniających im należytą ochronę, stosownie do rangi i możliwości dokumentu. Szczegółowe działania ochronne i pielęgnacyjno-konserwacyjne leżą natomiast po stronie organów pełniących nadzór nad danym obszarem czy obiektem.

7.3. Proponowane obszary i obiekty ochrony przyrody

W „Waloryzacji przyrodniczej Miasta Stargard Szczeciński” (1999 r.) i „Waloryzacji przyrodniczej województwa zachodniopomorskiego” (2010 r.) zaproponowano obszary i obiekty wskazane do objęcia ochroną z uwagi na ich cenne walory przyrodnicze:

1. W waloryzacji przyrodniczej miasta z 1999 r. wskazano do utworzenia cztery użytki ekologiczne:
 - proponowany UE-1 – „Dolina Trzech Rzek”,
 - proponowany UE-2 – „Młynówka”,
 - proponowany UE-3 – „Gowienica”,
 - proponowany UE-4 – „Kluczewo”;
2. W wojewódzkiej waloryzacji przyrodniczej z roku 2010 do objęcia ochroną zaproponowano następujące obszary do ochrony:
 - proponowany użytek ekologiczny „Młynówka”,
 - proponowany użytek ekologiczny „Gowienica”,
 - proponowany obszar chronionego krajobrazu „Dolina Iny”.

Proponowany obszar chronionego krajobrazu „Dolina Iny” obejmuje niewielki fragment miasta Stargard przy jego południowo-wschodniej granicy. Aktualnie utracił on tu już swoje walory przyrodniczo-krajobrazowe i znacząco zmienił się tu charakter użytkowania, ponieważ w tym rejonie biegnie obecnie układ drogowy drogi ekspresowej S10 jako obwodnica Stargardu. Jest też możliwe, że taki przebieg terytorialnego zasięgu obszaru stanowi błąd wynikający z generalizacji granic bądź z małej szczegółowości i słabej dokładności starszych map waloryzacyjnych.

Prócz ww. obszarów w waloryzacjach przyrodniczych na terenie miasta wskazano też proponowane pomniki przyrody – pojedyncze drzewa i aleje drzew.

W planie ogólnym uwzględniono ochronę obszarów obejmujących ww. proponowane formy ochrony przyrody wskazane w „Waloryzacji przyrodniczej Miasta Stargard Szczeciński” (1999 r.), czyli wszystkie

4 użytki ekologiczne. Obszary te włączono do stref planistycznych SO (strefa otwarta), ograniczając w ten sposób możliwość niepożądanych przekształceń.

Z upływem lat część z obszarów dawniej proponowanych do ochrony utraciła swoje walory w części bądź w całości wskutek różnorodnych przemian, zarówno antropogenicznych, jak i tych pochodzenia środowiskowego, jednakże to w gestii organów ochrony przyrody, kompetentnych do powoływania wymienionych form ochrony przyrody, jak również w inicjatywie właścicieli gruntów, leży dalszy los tych obszarów. Niemalą rolę mogą tu odgrywać władze gminy (Rada Miejska w Stargardzie), które są upoważnione do ustanawiania zespołów użytków ekologicznych i pomników przyrody.

Z punktu widzenia roli, jaką może odegrać plan ogólny gminy w odniesieniu do potencjalnych obiektów i obszarów wartościowych przyrodniczo i krajobrazowo, wskazanych do objęcia ochroną prawną, wystarczającym działaniem profilaktycznym, zmierzającym do podkreślenia rangi tych form oraz zachowania ich w niezmienionym stanie, jest zachowanie w niezmienionym użytkowaniu terenów proponowanych form ochrony przyrody dzięki objęciu strefami planistycznymi o stosownych profilach funkcjonalnych.

7.4. Flora, fauna i bioróżnorodność

Projekt POG wyznacza przestrzenne granice stref planistycznych w celu niedopuszczenia do zlewania się jednostek osadniczych i zajmowania terenów predestynowanych do pełnienia funkcji przyrodniczych – co ważne, z jednoczesnym zachowaniem korytarzy ekologicznych i terenów otwartych.

W celu ochrony wartości przyrodniczych, krajobrazowych i środowiskowych oraz zabezpieczenia przed procesami rozlewania się zabudowy do terenów wyłączonych spod zabudowy zaliczono tereny otwarte (strefy otwarte SO – 56 stref o łącznej powierzchni ok. 992,6 ha), takie jak:

- tereny przyrodniczych obszarów prawnie chronionych wyłączonych z zabudowy na podstawie przepisów odrębnych;
- tereny użytków ekologicznych i innych obszarów cennych przyrodniczo, projektowanych i proponowanych do ustanowienia jako powierzchniowe formy ochrony przyrody (w tym projektowany obszar Natura 2000 Dolina Iny PLH320004);
- doliny rzek i cieków (z wyłączeniem wybranych stref funkcjonalnych);
- tereny użytków zielonych i gruntów ornych (z wyłączeniem zabudowy służącej prowadzeniu gospodarstw rolnych);
- tereny lasów (wyłączenie z zabudowy nie dotyczy zagospodarowania zgodnego z planami urządzenia lasów i zabudowy na potrzeby prowadzenia gospodarki leśnej).

Dla zachowania bioróżnorodności lokalnej fauny i flory niezwykle istotne jest właśnie skuteczne wyłączenie z zabudowy najcenniejszych przyrodniczo elementów struktury przyrodniczo-krajobrazowej i korytarzy ekologicznych, czemu wprost sprzyja precyzyjne określenie dopuszczalnych granic obszarów funkcjonalnych o profilach zgodnych z daną strefą planistyczną. Dzięki takiemu podejściu w poszanowaniu wartości przyrodniczych realizacja ustaleń omawianego POG nie wpłynie na zubożenie zasobów świata roślinnego i zwierzęcego na terenie gminy ani nie spowoduje zmniejszenia lokalnej bioróżnorodności.

Analizowany plan ogólny wyznacza strefy planistyczne, warunkujące charakter przyszłego zagospodarowania, określając przy tym – w ramach przyjętych gminnych standardów urbanistycznych – udział powierzchni możliwej do przekształceń, a także koniecznej do zachowania jako powierzchnie biologicznie czynne. Przy precyzyjnym formułowaniu skali i formy zainwestowania na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz projektów czy koncepcji zagospodarowania terenu dla planowanych w przyszłości inwestycji możliwe będzie takie rozmieszczenie elementów danego zainwestowania, które umożliwi zachowanie ewentualnie zinwentaryzowanych stanowisk chronionych roślin, zwierząt i siedlisk przyrodniczych, bądź ich przeniesienie w bezpieczne miejsce lub zaproponowanie odpowiednich rozwiązań kompensacyjnych. Na etapie opracowywania profili funkcjonalnych i standardów urbanistycznych dla przyszłego zagospodarowania w tak ogólnym dokumencie strategicznego rozwoju, jakim jest plan ogólny gminy, nie jest możliwe wprowadzenia takich ustaleń, które w sposób praktyczny i wykonalny zapewniłyby utrzymanie konkretnych stanowisk chronionej fauny i flory. Do czasu realizacji planowanego zagospodarowania może się też zdarzyć, że dane stanowisko zaniknie bądź pojawią się nowe, w zupełnie innych lokalizacjach. Zachowanie stanowisk chronionych roślin i zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych będzie zatem możliwe wyłącznie dzięki aktualizacji danych o ich rozmieszczeniu, wykonywanej w ramach prac inwentaryzacyjno-przyrodniczych przed rozpoczęciem procesów inwestycyjnych na danym obszarze lokalizacji przedsięwzięcia.

Realizacja założeń projektu planu ogólnego miasta Stargard nie wpłynie negatywnie na faunę, roślinność i bioróżnorodność gatunkową obszaru objętego terytorialnym zasięgiem przedmiotowego dokumentu planistycznego, bowiem zabezpiecza obszary o stwierdzonych wartościach przyrodniczych i nie wprowadza zmian w sposobie wykorzystania terenów cennych pod względem przyrodniczym. Celem wskazania terenów wyłączonych z zabudowy jest ochrona przed zabudową przede wszystkim istniejącego potencjału przyrodniczego oraz powstrzymanie urbanizacji na różnego typu terenach zieleni.

7.5. Korytarze ekologiczne

Główny korytarz ekologiczny na terenie miasta stanowi dolina Iny, wraz z jej podstawowymi dopływami (Mała Ina, Krąpiel, Młynówka). Jest to korytarz ważny także w skali całego regionu, z racji przepływu Iny na większych obszarach poza granicami miasta. Tereny przylegające do powyższych cieków tworzą naturalny korytarz ekologiczny (użytek ekologiczny „Niebieski korytarz ekologiczny rzeki Iny i jej dopływów – III” oraz projektowany obszar Natura 2000 Dolina Iny PLH320004), przebiegający przez historyczne centrum miasta i spajający obszary zieleni skoncentrowane wokół dawnych murów miejskich. Dolina Gowienicy, przebiegająca przez południową część lotniska Kluczewo, również pełni cenną rolę jako korytarz ekologiczny w ujęciu lokalnym i ponadlokalnym. Stargard leży natomiast poza zasięgiem krajowych korytarzy ekologicznych (zgodnie z serwisem „Mapa korytarzy ekologicznych w Polsce”).

W projekcie POG zabudowa została zaplanowana w taki sposób, aby nie wpływać negatywnie na różnorodność przyrodniczą obszaru miasta oraz aby nie przerywać ciągłości i drożności korytarzy ekologicznych. Wyznaczone strefy otwarte z zakazem zabudowy (SO) obejmują w szczególności niezainwestowane, nieprzekształcone obszary gruntów leśnych, gruntów rolnych, w szczególności użytków zielonych, zieleni nieurządzonej, w tym wysokiej, które z uwagi na ich rolę w zachowaniu równowagi w środowisku, ciągłości korytarzy ekologicznych powinny być chronione przed zabudową

i pozostać w obecnej formie i sposobie użytkowania. Obszary te stanowią ważny element osnowy ekologicznej miasta i jego otoczenia. Do stref otwartych włączone zostały również rzeki przepływające przez Stargard – Ina, Mała Ina, Krąpiel, Młynówka, Gowienica.

Kluczowym elementem ochrony środowiska przyrodniczego w gminie jest utrzymanie ciągłości ekologicznej poprzez wyznaczenie stref otwartych, takich jak tereny rolne, leśne, obszary zieleni naturalnej oraz wody powierzchniowe. Strefy te pełnią ważną funkcję w ochronie lokalnych ekosystemów, zapewniając migrację gatunków oraz ograniczając negatywne skutki urbanizacji. Na przedmiotowych terenach plan ogólny wprowadza szereg ograniczeń, w tym zakaz zabudowy w strefach otwartych SO, co ma na celu utrzymanie drożności korytarzy ekologicznych oraz ochronę cennej roślinności i obszarów bytowania ważnej fauny.

Powyższym celom służy także utrzymanie powierzchni biologicznie czynnych w obrębie terenów zurbanizowanych poprzez zachowanie korytarzy zieleni, umożliwiających migrację fauny i funkcjonowanie ekosystemów, a także zabezpieczenie ciągłości systemów przyrodniczych obejmujących doliny rzeczne, parki, tereny rekreacyjne i rolne, co wpłynie na ochronę lokalnych korytarzy ekologicznych.

Omawiany projekt POG nie wdraża żadnych modyfikacji w odniesieniu do przebiegu kluczowych korytarzy ekologicznych na terenie miasta Stargard, zatem nie są możliwe jakiekolwiek negatywne oddziaływania w stosunku do tych struktur przyrodniczych. Nie istnieje realna możliwość, by realizacja planowanych ustaleń mogła w jakikolwiek szkodliwy sposób wpłynąć na drożność lokalnych korytarzy ekologicznych bądź zaburzyć ich struktury przyrodnicze. Wyznaczenie ścisłych granic stref planistycznych w sposób pozytywny wpłynie na utrzymanie powiązań ciągów ekologicznych i terenów otwartych, ważnych dla przemieszczania się zwierząt.

Jak wynika z powyższych rozważań, ustalenia planu ogólnego miasta Stargard gwarantują utrzymanie funkcjonalności i drożności korytarzy ekologicznych.

7.6. Krajobraz

Zgodnie z projektem „*Audyty krajobrazowego województwa zachodniopomorskiego*” na obszarze gminy miasto Stargard nie wyróżniono krajobrazów priorytetowych. Ponadto w granicach opracowania planu ogólnego nie występują krajobrazy obejmujące przestrzenne formy ochrony przyrody takie jak parki kulturowe, parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obiekty znajdujące się na listach Światowego Dziedzictwa UNESCO, obszary Sieci Rezerwatów Biosfery UNESCO) lub obszary i obiekty proponowane do umieszczenia na tych listach, dla których w audycie krajobrazowym wskazywane są rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazów.

Obszar POG charakteryzuje się krajobrazem o charakterze miejskim. Krajobraz miasta Stargard jest bardzo zróżnicowany – od półnaturalnych zespołów przyrodniczych przełomu Małej Iny i doliny Krąpieli na południu, poprzez rolniczy obszar na zachodzie, do silnie zurbanizowanego krajobrazu miejskiego. Na tle zróżnicowanego i silnie przekształconego krajobrazu walory kulturowe przeważają nad przyrodniczymi. Z tego również powodu ochrona krajobrazowa w rejonie Stargardu obejmuje głównie obiekty zabytkowe, brak jest tu obszarów posiadających przyrodnicze walory krajobrazowe, objęte ochroną na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody.

Dzięki wyznaczeniu optymalnych stref planistycznych, uwzględniających występujące walory

krajobrazowe, respektujących zasady kształtowania krajobrazu i wyznaczających stosowne standardy urbanistyczne, możliwe jest zachowanie walorów krajobrazowych gminy miasto Stargard w harmonii ze strefami planowanych przekształceń urbanistycznych. Przedmiotowy projekt POG określa także tereny wyłączone spod zabudowy, do których zaliczono strefy otwarte SO. Szereg wskazań służących ochronie walorów przyrodniczych i kulturowych – przedstawionych we wcześniejszych sekcjach – stanowi jednocześnie zasady ochrony wartości krajobrazowych na terenie gminy.

Przedmiotem POG nie jest umożliwienie realizacji dominant krajobrazowych w postaci turbin wiatrowych – żadna ze stref nie ujemnie wpływa na tereny elektrowni wiatrowych w swoich profilach funkcjonalnych.

W planie ogólnym przyjęto wytyczne służące harmonijnemu kształtowaniu krajobrazu. Dzięki wyznaczeniu optymalnych stref funkcjonalnych i granic obszarów zabudowy, respektujących zasady kształtowania krajobrazu, możliwe jest zachowanie walorów krajobrazowych gminy w harmonii ze strefami przekształceń. Obszary urbanizacji zamknięto granicami z zachowaniem terenów otwartych i korzyści ekologicznych.

Proponowane ustalenia planu ogólnego nie spowodują negatywnych oddziaływań względem lokalnego krajobrazu o charakterze kluczowym, rozumianego jako krajobraz szczególnie cenny dla społeczeństwa ze względu na swoje wartości przyrodnicze, kulturowe, historyczne, architektoniczne, urbanistyczne, ruralistyczne lub estetyczno-widokowe.

7.7. Zabytki i dobra materialne

Ochrona zabytków w planie ogólnym miasta Stargard w kilku przypadkach sprowadza się do wyodrębnienia obiektów ujętych w rejestrze (dla obiektów sakralnych) w strefach usługowych SU lub strefie cmentarza SC (obiekt w Kluczewie). Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.) w art. 13c wskazuje konkretne strefy planistyczne i nie ma wśród nich strefy dedykowanej obiektom sakralnym. Zawsze muszą one być przypisane do jednej ze stref, np. wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową wielorodzinną lub jednorodziną, wielofunkcyjnej z zabudową zagrodową czy strefy usługowej lub strefy cmentarza. Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. *w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów* (Dz.U. z 2023 r., poz. 2758 ze zm.) precyzuje profil funkcjonalny w danej strefie planistycznej, który obejmuje m.in. tereny usług w przypadku strefy SU i SC. Zgodnie z tymi przepisami obiekty sakralne należy zakwalifikować do terenów usług. Funkcja ta występuje w kilku typach stref, w tym w profilu podstawowym (SU), jak i dodatkowym (SC). W POG tereny kościołów, niezależnie czy zabytkowych czy pozostałych, ujęto w wyodrębnionych dla nich strefach usług – SU, a w przypadku obiektu w Kluczewie obejmujących również w swoich granicach cmentarz przykościelny, w strefie cmentarza – SC.

Zakres ustaleń planu ogólnego znacząco ogranicza możliwość ujęcia obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków w wyodrębnionych dla nich strefach planistycznych. Ochrona ich walorów i wartości historycznych będzie realizowana m.in. przy uwzględnieniu gminnego programu opieki nad zabytkami oraz ustaleniami planów miejscowych. Obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków, zgodnie z przepisami ustawy, są objęte lub będą sukcesywnie obejmowane ochroną ustaleniami planów miejscowych lub stosownych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu i innych decyzji przewidzianych prawem.

Omawiany plan ogólny określa adekwatne zasady gospodarowania na terenach objętych ochroną zabytków i dóbr kultury, co zapewnia ich zachowanie i stwarza stosowne warunki ochrony dla cennych kulturowo obiektów i obszarów oraz dziedzictwa historycznego.

7.8. Powietrze

Rozważając problematykę oddziaływania założeń projektu POG w aspekcie ich znaczenia dla ochrony powietrza, można uznać, że realizacja ustaleń analizowanego dokumentu planistycznego nie odnosi się w bezpośredni sposób do zmian jakości powietrza atmosferycznego i warunków aerosanitarnych w aspekcie skonkretyzowanych działań dla wybranego czynnika czy elementu zagospodarowania terenu. Dopiero ustalenia szczegółowe wyznaczane na kolejnych etapach planistycznych i inwestycyjnych mogą przyczynić się do poprawy jakości powietrza, np. promowanie wykorzystania niskoemisyjnych instalacji grzewczych i odnawialnych źródeł energii w zabudowie mieszkaniowej, usługowej, produkcyjnej, itd. czy warunki realizacji inwestycji infrastrukturalnych i przemysłowych odnoszące się do ograniczenia emisji pyłów i gazów do atmosfery.

Celem poprawy higieny powietrza z założeń POG nie wynika zatem wprost, że należy ograniczać emisję zanieczyszczeń. Elementy te zostaną uszczegółowione na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Tym niemniej, projekt planu ogólnego umożliwia natomiast realizację instalacji odnawialnych źródeł energii w 5 strefach otwartych poprzez przyjęcie dla nich dodatkowego profilu funkcjonalnego w postaci terenu elektrowni słonecznej, co pozwala na pozyskiwanie energii elektrycznej z alternatywnych źródeł (OZE), a więc docelowo przyczyni się do poprawy jakości powietrza dzięki ograniczeniu emisji gazów cieplarnianych ze spalania paliw konwencjonalnych. Przy czym w przypadku trzech stref są to tereny z już istniejącymi farmami fotowoltaicznymi (strefy 7SO, 8SO i 55SO), a w przypadku dwóch pozostałych inwestycje są planowane bądź w realizacji (strefy 16SO i 54SO).

7.9. Powierzchnia ziemi

W wyznaczonych strefach planistycznych, na terenach dotąd wolnych od zagospodarowania bądź terenach uzupełnienia czy modyfikacji zabudowy, dojdzie do pewnych nieodwracalnych przekształceń powierzchni ziemi wskutek przyszłego wprowadzania zainwestowania związanego z funkcjami danej strefy. Nie są to jednakże w przeważającej mierze przekształcenia będące stricte skutkiem realizacji ustaleń POG, lecz stanowiące przede wszystkim efekt wcześniejszego przeznaczenia i przekształcenia terenów w poszczególnych jednostkach funkcjonalno-przestrzennych (zgodnie z już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego i wydanymi decyzjami lokalizacyjnymi).

W POG ujęto standardy urbanistyczne i wskazania dla przyszłych planów zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji o warunkach zabudowy, mające na celu zapobieżenie nadmiernej dewastacji i eksploatacji powierzchni terenu w strefach planistycznych. Ustalono przede wszystkim zoptymalizowane maksymalne powierzchnie zabudowy, korzystne pod względem bilansu powierzchni biologicznie czynnych.

7.10. Złóża kopalin

Na terenie miasta znajduje się eksploatowane złóża wód termalnych oraz teren i obszar górniczy „Stargard”.

Z uwagi na typ kopaliny i sposób eksploatacji (głębokie odwierty) w planie ogólnym miasta Stargard wyznaczono jedynie strefę górnictwa (strefa 1SG), obejmującą zakład górniczy, na terenie którego prowadzi się eksploatację wód termalnych (lokalizacja zakładu górniczego Geotermii Stargard).

7.11. Wody powierzchniowe i podziemne

W projekcie POG miasta Stargard nie przewidziano ustaleń, które mogłyby spowodować trwałą i niekorzystną zmianę stosunków gruntowo-wodnych na terenie gminy bądź wpłynęły w jakikolwiek negatywny sposób na stan wód powierzchniowych i podziemnych. Nie przewiduje się lokalizacji żadnych nowych kierunków zagospodarowania dla niezainwestowanych obszarów ani zmian już przyjętego przeznaczenia terenów, obejmujących zagadnienia dotyczące możliwego negatywnego wpływu na środowisko wodne i gruntowo-wodne.

Plan ogólny uwzględnia wskaźniki i standardy zagospodarowania dotyczące ochrony wód powierzchniowych i podziemnych oraz środowiska gruntowo-wodnego przed zidentyfikowanymi głównymi zagrożeniami, przede wszystkim w zakresie uregulowania gospodarki wodno-ściekowej na terenie miasta.

Strefa ochrony bezpośredniej ujęcia wody podziemnej „Stargard – Południe” ujęta została w strefach planistycznych: infrastrukturalnej – SI (obszar ujęcia wraz z przyległym terenem lokalizacji studni), komunikacyjnej – SK (w granicach terenu linii kolejowej przecinającej strefę ochrony bezpośredniej ujęcia), otwartej – SO (obejmującej tereny niezagospodarowane na południe od linii kolejowej, odcinek Iry wraz jej brzegami). Strefa ochrony pośredniej ujęcia wody podziemnej „Stargard – Południe” obejmuje znacznie większy obszar miasta, w tym tereny istniejącego zagospodarowania i zabudowy. Nie ma zatem możliwości objęcia jej strefami planistycznymi z wyłączeniem lub znaczącym ograniczeniem zabudowy. Nie jest to też wymagane przepisami rozporządzenia, niezbędne jest natomiast przestrzeganie ograniczeń w nim wskazanych.

Strefa ochrony pośredniej ujęcia wody powierzchniowej z jeziora Miedwie została ujęta w strefach planistycznych: otwartej – 6SO i 7SO i w niewielkim zakresie w strefie zieleni i rekreacji – 5SN (tor motocrossowy położony przy zachodniej granicy miasta).

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią uwzględnia się w planie ogólnym w celu zapewnienia ochrony ludności i mienia przed powodzią w zakresie adekwatnym do zakresu ustaleń planu ogólnego. Plan ogólny miasta Stargard uwzględnia powyższe poprzez maksymalne ograniczenie ryzyka związanego z zagrożeniem powodzią, w szczególności możliwości lokalizacji zabudowy na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią. W POG uwzględniono ochronę przed skutkami powodzi, w szczególności przez ujęcie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią w strefach planistycznych co do zasady wyłączonych z zabudowy (strefa otwarta SO) lub w strefach o bardzo ograniczonych możliwościach w zakresie zabudowy (strefa zieleni i rekreacji SN).

7.12. Klimat

Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego miasta Stargard nie będzie miała negatywnego wpływu na klimat. Spowodowane będzie to przede wszystkim niewielką skalą zmian, które wprowadzone będą na stosunkowo małych obszarach. Przeciwdziałanie zmianom klimatu polega w POG m.in. na:

- skutecznym systemie planowania przestrzennego, zapewniającym właściwe i zrównoważone wykorzystanie terenów,

- projektowaniu sieci przesyłowych, w tym m.in. podziemnych oraz naziemnych z uwzględnieniem ekstremalnych sytuacji pogodowych,
- ochronie różnorodności biologicznej.

W aspekcie działań zmierzających do adaptacji do zmian klimatu, czyli dostosowania się do nowych warunków klimatycznych, należy w pierwszej kolejności wskazać na ustalenia POG wynikające z położenia części miasta w obrębie obszaru zagrożenia powodzią. Powódź jest jednym z mogących wystąpić w przyrodzie niekorzystnych zjawisk pogodowych, co przy świadomym podejmowaniu decyzji planistycznych wymaga określenia warunków użytkowania, gwarantujących odporność na to zjawisko. POG uwzględnia stosowne obostrzenia, wymagane w związku z zagrożeniem powodziowym.

Plan ogólny miasta Stargard uwzględnia wizję, cel strategiczny, kierunki i wytyczne „*Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu dla Miasta Stargard*”, wprowadzając rozwiązania zmniejszające podatność miasta na skutki ekstremalnych zjawisk pogodowych. Dzięki zachowaniu zielonych przestrzeni oraz ograniczeniu zabudowy w kluczowych obszarach, dokument wspiera lokalny klimat, redukuje ryzyko urbanistycznych wysp ciepła i poprawia retencję wód opadowych.

7.13. Ludzie

Przyjęcie omawianego planu ogólnego zapewni harmonijne użytkowanie obszaru gminy miasto Stargard, zgodnie z obowiązującymi normami i obostrzeniami prawa ogólnokrajowego i lokalnego, z zachowaniem ładu i estetyki oraz z dotrzymaniem zasad optymalnego wykorzystania terenu i zabezpieczenia elementów środowiska przed niekorzystnym oddziaływaniem, a także w poszanowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.

Jednym z kluczowych założeń POG jest ograniczenie niekontrolowanego rozprzestrzeniania się zabudowy, co pozwoli na bardziej zrównoważony rozwój przestrzeni miejskiej. Dzięki temu unika się mieszanina funkcji uciążliwych z zabudową mieszkaniową, co wpłynie pozytywnie na jakość życia w obszarach mieszkalnych. Ustalenia planu ogólnego opierają się na zasadach ochrony środowiska, racjonalnego zarządzania jego zasobami oraz kształtowania ładu przestrzennego. Te szeroko zakrojone założenia tworzą solidne podstawy dla rozwoju terenów inwestycyjnych, przy jednoczesnym poszanowaniu naturalnych walorów środowiskowych i zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.

Rozwój stref planistycznych – zgodnie z polityką przestrzenną miasta Stargard przyjętą w „*Strategii Rozwoju Gminy Miasta Stargard do 2030 roku*” (Strategia STARGARD 2030) – jest ukierunkowany na podniesienie standardu oraz komfortu życia mieszkańców gminy i realizację ich potrzeb społecznych, a także osób napływających tu z zewnątrz. Realizacja zamierzeń POG w sposób pozytywny, bezpośredni i długookresowy wpłynie na jakość życia osób zamieszkujących miasto Stargard, jak również odwiedzających je turystów, dzięki zoptymalizowaniu wskazań urbanistycznych do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i decyzji o warunkach zabudowy terenu, uwzględnieniu instrumentów rozwoju gospodarki stymulujących powstawanie nowych miejsc pracy, podtrzymaniu zachęty dla rozbudowy systemów infrastruktury technicznej oraz elementów rekreacji i wypoczynku, a także zachowaniu terenów zieleni, terenów otwartych i miejsc istotnych dla utrzymania w dobrym stanie środowiska przyrodniczego. Głównym celem Strategii STARGARD 2030 jest: „*Ciągłe wzmacnianie atrakcyjności Stargardu jako miejsca zamieszkania i realizacji celów życiowych i biznesowych, prowadzone zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, przez aktywny samorząd, w partnerstwie z mieszkańcami oraz partnerami społecznymi i gospodarczymi*”, a projekt planu

ogólnego jest spójny w tym zakresie ze strategią rozwoju gminy. Zgodnie z wizją rozwoju miasta, zawartą w Strategii STARGARD 2030: „Stargard to w 2030 roku miasto bardzo dobrych warunków życia. Szeroka oferta mieszkaniowa, przyjazne i zielone miasto, bezpieczne przestrzenie publiczne, zróżnicowana, stale rosnąca oferta spędzania czasu wolnego (sport i rekreacja, kultura, hobby, wolontariat) to czynniki aktywizujące wszystkie grupy mieszkańców oraz zachęcające nowych mieszkańców do osiedlania się”.

8. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Plan ogólny jest dokumentem planistycznym opracowywanym dla obszaru całej gminy, który jednakże – jak sama jego nazwa mówi – wyznacza jedynie ogólne ramy i podstawowe zasady kształtowania przestrzeni, które będą następnie realizowane w szczegółowych dokumentach planistycznych i decyzjach inwestycyjnych. Plan ogólny w dość szkicowy sposób wyznacza kierunki funkcji i rozwoju danych obszarów, ze szczególnym uwzględnieniem miejscowych uwarunkowań ekofizjograficznych oraz wymogów ochrony środowiska przyrodniczego, kulturowego i krajobrazu.

Założenia planu ogólnego w zakresie zasad kształtowania nowej zabudowy, jak i adaptacji oraz uzupełnienia istniejącej, mają na względzie potrzebę harmonijnego i spójnego krajobrazowo kształtowania przestrzeni. Na obszarze gminy wyodrębniono tereny o różnych typach podstawowego i dodatkowego profilu funkcjonalnego – w postaci stref planistycznych. Dla każdego z poszczególnych rodzajów tych stref określono warunki zagospodarowania w formie standardów i wskaźników urbanistycznych, które odnoszą się do kolejnych etapów inwestycyjnego planowania, czyli do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i decyzji lokalizacyjnych, w tym:

- maksymalną nadziemną intensywność zabudowy,
- maksymalną wysokość zabudowy,
- maksymalny udział powierzchni zabudowy,
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej.

Z racji charakteru, zakresu i roli POG, wynikającej z przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.), na etapie przedmiotowego dokumentu nie ma możliwości ustanowienia konkretnych działań oraz rozwiązań technicznych i technologicznych mitygujących wpływ na środowisko. Zostaną one ustalone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i decyzjach lokalizacyjnych, adekwatnie do konkretnych form zagospodarowania i charakteru przekształceń danego obszaru, a następnie uszczegółowione na etapie decyzji wykonawczych w postaci warunków realizacji danej inwestycji budowlanej. Wyznaczone w projekcie POG strefy planistyczne ustalają ramowe zasady przyszłego zagospodarowania terenów i tym samym zapewniają ograniczenie ewentualnego negatywnego oddziaływania na środowisko istniejących i projektowanych funkcji w skali adekwatnej do swojej rangi.

Najcenniejsze obszary przyrodniczo-ekologiczne na terenie miasta Stargard zostały objęte stosownymi strefami planistycznymi, takimi jak obszary: strefy otwartej SO, strefy zieleni i rekreacji SN czy strefy produkcji rolniczej SR. Projekt POG określając dla nich stosowne profile funkcjonalne, jednocześnie zapewnia niezbędne standardy możliwego zagospodarowania, wytyczne planistyczne i ograniczenia

lokalizacyjne służące zachowaniu zasobów przyrodniczych poprzez eliminację rozlewania się zabudowy w obszary o uznanych wartościach ekologicznych.

Ustalenia projektu planu ogólnego zostały dobrane i przyjęte z uwzględnieniem założeń służących zapobieganiu i ograniczaniu negatywnych oddziaływań na środowisko. Strefy planistyczne oraz wskaźniki urbanistyczne ustalono, mając na celu minimalizowanie negatywnych oddziaływań środowiskowych. Głównym aspektem decydującym o skali oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko jest prawidłowa lokalizacja przedsięwzięcia w odniesieniu do istniejącego zagospodarowania oraz właściwy dobór rozwiązań technicznych i technologicznych stosowanych w ramach danego przedsięwzięcia. Przy założeniu, że projektowana funkcja terenu oraz związane z nią zagospodarowanie będzie realizowane zgodnie z ustaleniami POG oraz obowiązującymi przepisami z dziedziny ochrony środowiska, możliwe negatywne oddziaływania na środowisko powinny być niezauważalne bądź pomijalne lub minimalne, nieistotne. Podsumowując, na obecnym etapie nie przewiduje się wystąpienia znaczącego negatywnego wpływu na środowisko w efekcie późniejszej realizacji ustaleń planu ogólnego.

Jak przedstawiono we wcześniejszych punktach niniejszej prognozy, nie przewiduje się, by realizacja ustaleń planu ogólnego miasta Stargard mogła być źródłem znacząco negatywnych oddziaływań na cele ochronne sieci obszarów Natura 2000 ani na inne cenne elementy środowiska przyrodniczego, dlatego też nie przewidziano w nim działań stricte kompensujących. Ewentualna konieczność przeprowadzenia kompensacji przyrodniczej może wynikać z późniejszych postępowań administracyjnych, nakazujących wykonanie analiz porealizacyjnych czy przeglądów ekologicznych, w szczególności dla określonych typów przedsięwzięć – jeżeli te postępowania wykażą taką potrzebę. Z mocy prawa podmioty realizujące każde przedsięwzięcie zobowiązane są do przestrzegania zapisów art. 33 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.), który na obszarach Natura 2000 zabrania podejmowania działań mogących w istotny sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a także w istotny sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony wyznaczono obszary Natura 2000.

Realizacja ustaleń planu ogólnego, przy kategoriycznym uwzględnieniu później podjętych szczegółowych ustaleń na dalszych etapach procesów planistycznych i inwestycyjnych, nie powinna prowadzić do pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego, zwłaszcza na obszarach objętych ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 ze zm.).

Jak pokazują powyższe ustalenia, projekt planu ogólnego miasta Stargard zabezpiecza i chroni walory środowiska biotycznego i abiotycznego gminy, dzięki swoim założeniom uwzględniającym obowiązujące normy ochrony środowiska oraz poprzez stworzenie bezpiecznych ram formalno-prawnych i ujęcie wskazań funkcjonalno-przestrzennych dla późniejszych, szczegółowych etapów planistycznych i inwestycyjnych.

Uchwalenie planu ogólnego ureguje rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne gminy oraz zasady zagospodarowania na jej obszarze, z uwzględnieniem walorów krajobrazowych, wymogów ładu przestrzennego i ochrony środowiska.

9. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE DOKUMENTU WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ

ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY

Ustalenia projektu planu ogólnego miasta Stargard są zgodne z ustawodawstwem odrębnym oraz dokumentami strategicznymi wyższego rzędu i tym samym wykorzystują instrumenty planistyczne służące do zrównoważonego rozwoju gminy.

Alternatywne warianty rozwiązań były szczegółowo rozpatrywane na etapie przygotowywania projektu POG, uwzględniając również analizę wniosków dotyczących zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy. Ostatecznie przyjęte rozwiązanie zostało uznane za optymalne. Projekt planu ogólnego opiera się na obowiązujących kierunkach rozwoju zawartych w „*Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard*” i w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz wydanych decyzjach planistycznych, jednocześnie stanowiąc ulepszoną alternatywę. Dokument ten uwzględnia zarówno postulaty władz gminy, instytucji, jak i mieszkańców, proponując kompleksowe i zrównoważone podejście do rozwoju przestrzennego.

Projekt POG przygotowano kierując się nadrzędną zasadą zrównoważonego rozwoju, co pozwoliło zoptymalizować cele rozwoju gminy i potrzeby mieszkańców gminy z uwzględnieniem wymogów ochrony cennych elementów środowiska przyrodniczego i krajobrazu. Dlatego też nie istnieje możliwość wskazania rozsądnych rozwiązań alternatywnych, gdyż wyznaczanie innych stref planistycznych o określonych profilach funkcjonalnych na obecnym etapie rozwoju gminy byłoby działaniem zmierzającym do nadmiernej presji inwestycyjnej i rozproszenia zabudowy. Strefy planistyczne i odpowiadające im profile funkcjonalne zostały wyznaczone w oparciu o charakterystykę stref planistycznych, ściśle określoną w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz.U. z 2023 r., poz. 2758 ze zm.).

Maksymalizacja powierzchni terenów zajętych przez jednostki funkcjonalne jest niezasadna z punktu widzenia ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu. Rozwiązaniem o wiele korzystniejszym jest oznaczenie w POG granic obszarów zabudowy o charakterze funkcyjnych stref zabudowy i zainwestowania – w celu niedopuszczenia do zlewania się jednostek planistycznych (z jednoczesnym zachowaniem korytarzy ekologicznych i terenów otwartych). Przyjęte kierunki rozwoju gminy są zgodne z lokalnymi uwarunkowaniami i oczekiwaniami mieszkańców, stanowią ponadto kontynuację już funkcjonujących kierunków przekształceń. Wyznaczenie granic obszarów urbanizacji zapobiegnie nadmiernej presji osadniczej i rozproszeniu zabudowy mieszkaniowej na terenach otwartych, co osiągnie się poprzez skoncentrowanie osadnictwa i presji budowlanej w granicach skoncentrowanej zabudowy.

Podczas sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko dla omawianego projektu planu ogólnego nie napotkano na znaczące trudności wynikające z niedostatków techniki oraz luk we współczesnej wiedzy. Środowisko obszaru gminy zostało rozpoznane na podstawie analizy różnorodnych materiałów źródłowych charakteryzujących gminę miasto Stargard oraz w oparciu o informacje z wizji terenowych, co pozwoliło na rzetelne przedstawienie niezbędnych informacji w niniejszym opracowaniu.

10. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Podstawą sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko był projekt planu ogólnego miasta Stargard, zainicjowany uchwałą Nr LV/550/2023 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 26 września 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard.

Sporządzając niniejszą prognozę uwzględniono wymagania art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.), który określa generalną zawartość opracowania, a także uzgodnienia kompetentnych organów wskazujące szczegółowy jej zakres.

Prognoza wykonana została w oparciu o publikowane dane literaturowe i pozyskane materiały charakteryzujące środowisko przedmiotowego terenu, przeprowadzone wizje terenowe, a także literaturę fachową omawiającą i oceniającą oddziaływania mogące być wynikiem proponowanych działań. Spis wykorzystanych materiałów źródłowych znajduje się w rozdziale 15 niniejszej prognozy.

Na podstawie pozyskanych danych przeprowadzono szczegółową analizę warunków środowiska przyrodniczego, abiotycznego i kulturowego, ze zwróceniem uwagi na środowisko życia ludzi oraz korzyści wynikające z realizacji dokumentu, a następnie przeanalizowano sposób uwzględnienia w projekcie planu zagadnień związanych z ochroną środowiska, jego powiązania z dokumentami lokalnymi i strategicznymi oraz zwrócono uwagę na ustalenia, które łączą się z przyszłymi planami rozwojowymi gminy miasto Stargard. Charakterystyka aspektów środowiskowych oraz opis jakości i zagrożeń środowiska pozwoliły na wyłonienie kluczowych problemów oraz zidentyfikowanie obszarów czy też elementów problemowych, istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu.

11. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA

Organem administracji odpowiedzialnym za monitoring funkcjonowania przyjętego dokumentu planistycznego będzie samorząd gminny. Co do zasady narzędzia formalnoprawne umożliwiające tego typu nadzór funkcjonują w polskim prawodawstwie i nierzadko wymagają współpracy wielu organów administracji samorządowej i rządowej, odpowiedzialnych za monitorowanie stanu poszczególnych komponentów środowiska. Szczególnym przypadkiem jest procedura oceny oddziaływania przedsięwzięć na obszary Natura 2000, prowadzona w trybie przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.), która gwarantuje kompleksową ocenę wpływu danego zamierzenia inwestycyjnego na przedmioty i cele ochrony w danym obszarze Natura 2000 przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

Przyjęcie aktu prawa miejscowego, jakim jest omawiany plan ogólny, stworzy normatywne uregulowania prawne i zapewni harmonijne użytkowanie obszaru całej gminy, zgodnie z obowiązującymi normami i obostrzeniami prawa ogólnokrajowego i lokalnego, z zachowaniem ładu i estetyki oraz z dotrzymaniem zasad optymalnego wykorzystania terenu i zabezpieczenia elementów

środowiska przed niekorzystnym oddziaływaniem, a także w poszanowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.

Organ gminy, uchwalając plan ogólny, będzie odpowiedzialny za analizę zgodności przyszłego zagospodarowania z ustalonym profilem funkcjonalnym każdej ze stref planistycznych w POG. Częstotliwość przeprowadzania takowej analizy jest uzależniona od skali i zakresu dokumentu planistycznego. Analiza skutków realizacji ustaleń POG w zakresie funkcji i sposobu zagospodarowania przestrzennego Stargardu będzie możliwa po uchwaleniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Plan ogólny, będąc aktem prawa miejscowego, wyznacza ogólne ramy i zasady kształtowania przestrzeni, które będą realizowane w szczegółowych dokumentach planistycznych. Monitorowanie realizacji inwestycji oraz zmian w zagospodarowaniu przestrzennym miasta odbywać się będzie regularnie, z uwzględnieniem wykonywanych analiz zmian w zagospodarowaniu przestrzennym.

Przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.) nie regulują metod analizy skutków realizacji zapisów POG ani częstotliwości ich przeprowadzania w odniesieniu do zmian jakości środowiska przyrodniczego oraz zmian zachodzących w sferze społecznej i gospodarczej. Prowadzenie stosownego monitoringu winno być poprzedzone pełną informacją na temat realizowanych inwestycji, które będą wynikały z zapisów POG i planów miejscowych. Punktem wyjścia może być analiza zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, do której przeprowadzenia – w celu oceny aktualności planu ogólnego i planów miejscowych, zgodnie z art. 32 ww. ustawy – Prezydent Miasta Stargard jest obowiązany co najmniej raz w czasie kadencji rady gminy.

Społeczny aspekt wdrażania planu ogólnego również jest zasadny do uwzględnienia w procesie jego walidacji. W celu oceny poziomu satysfakcji mieszkańców z realizowanych rozwiązań władze miasta mogą przeprowadzać konsultacje społeczne oraz ankiety, które pozwolą na zbieranie opinii i uwag. Wyniki tych działań mogą być podstawą do dalszej optymalizacji rozwiązań przestrzennych.

Pełna analiza skutków realizacji ustaleń planu ogólnego w zakresie oddziaływania na środowisko powinna uwzględniać zmiany zachodzące w środowisku przyrodniczym i społecznym, zarówno ilościowe jak i jakościowe. Badaniu jakości środowiska służy regularny monitoring jego poszczególnych komponentów, w tym powietrza, wody, gleb, klimatu akustycznego czy pola elektromagnetycznego. Do prowadzenia monitoringu środowiska zobligowane są państwowe organy monitoringu środowiska (GIOŚ, WIOŚ w Szczecinie), zgodnie z wymogami przepisów odrębnych – w ramach państwowego monitoringu środowiska (PMŚ). Analiza porównawcza wyników przeprowadzonych w ramach monitoringu pomiarów i obserwacji może być podstawową metodą analizy skutków realizacji ustaleń planu w środowisku przyrodniczym. Wyszczególnione pomiary powinny być wykonywane w miarę możliwości bezpośrednio na obszarze gminy, zgodnie z ustalonym przez WIOŚ programem państwowego monitoringu środowiska województwa zachodniopomorskiego.

Zalecaną metodą analizy skutków realizacji ustaleń omawianego POG w zakresie oddziaływania na środowisko jest kompleksowa analiza porównawcza przeprowadzana w oparciu o dane uzyskane w toku regularnego monitoringu środowiska przyrodniczego i antropogenicznego (z PMŚ). Za najbardziej istotne należy uznać monitorowanie następujących zjawisk i procesów:

- zmian jakości poszczególnych komponentów środowiska – metodą analizy porównawczej, w cyklu czteroletnim,

- procesu rozwoju infrastruktury służącej ochronie środowiska i minimalizowaniu negatywnych skutków postępującej urbanizacji – metodami kameralnymi, inwentaryzacyjnymi i analizy porównawczej, w cyklu czteroletnim,
- zmian w strukturze użytkowania gruntów – metodą inwentaryzacji urbanistycznej, w cyklu czteroletnim.

12. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Oddziaływanie transgraniczne oznacza jakiegokolwiek, niekoniecznie globalne, oddziaływanie odczuwalne na terenie jednej ze stron Konwencji z Espoo, spowodowane przedsięwzięciem zlokalizowanym na terenie innej Strony. Konwencja z Espoo jest to Konwencja EKG ONZ o Ocenach Oddziaływania na Środowisko w Kontekście Transgranicznym. Charakter i skala działań i zamierzeń ujętych w omawianym dokumencie planistycznym wskazuje, że nie będą one znacząco oddziaływać na poszczególne elementy środowiska, oddziaływanie będzie całkowicie lokalne i nie stworzy znaczących zagrożeń dla powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych, ziemi i klimatu akustycznego, a także nie spowoduje wystąpienia zagrożeń dla zdrowia ludzi. Z uwagi na lokalny zasięg nie wystąpi jakiegokolwiek wpływ transgraniczny ze strony realizacji ustaleń projektu przedmiotowego dokumentu planistycznego.

Gmina miasto Stargard leży w znacznej odległości od granic państwa (ok. 55 km), co wyklucza możliwość zaistnienia wpływu ustaleń POG na obszary położone poza granicami Polski.

Z powyższych względów realizacja ustaleń projektu planu ogólnego miasta Stargard nie będzie źródłem transgranicznego oddziaływania, a ewentualne oddziaływania środowiskowe należy rozpatrywać wyłącznie w aspekcie lokalnym.

13. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Obowiązek przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu planu ogólnego miasta Stargard wynika z art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.). Prognoza niniejsza wykonana została zgodnie z zakresem określonym w art. 51 ust. 2 ww. ustawy z dnia 3 października 2008 r. oraz zakresem uzgodnionym z właściwymi organami ochrony środowiska.

Obszar objęty ustaleniami przedmiotowego planu jest zgodny z uchwałą Nr LV/550/2023 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 26 września 2023 r. *w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard*.

Plan ogólny gminy jest nowym aktem planowania przestrzennego, który umożliwia każdej gminie planowanie zrównoważonego i harmonijnego rozwoju i zagospodarowania przestrzennego. Plan ogólny jest aktem prawa miejscowego i zastępuje dotychczas istniejące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Obszar objęty ustaleniami projektu POG obejmuje teren położony w granicach administracyjnych miasta Stargard (gmina miasto Stargard) w powiecie stargardzkim w województwie zachodniopomorskim (z wyłączeniem terenów zamkniętych - MON). Stargard pełni rolę stolicy

subregionu wykraczającą poza powiat stargardzki. Miasto jest obszarem silnie oddziaływującym zarówno na gminy powiatu stargardzkiego, jak i gminy powiatów ościennych.

Rola planu ogólnego gminy polega na ustaleniu podstawowych zasad i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla całej gminy. Dokument ten ma na celu zapewnienie zrównoważonego rozwoju, eliminację chaotycznej zabudowy oraz harmonijne kształtowanie przestrzeni. POG wyznacza ogólne ramy i zasady kształtowania przestrzeni, które będą realizowane w szczegółowych dokumentach planistycznych oraz w decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu. Obszar objęty POG został podzielony w sposób rozłączny na strefy planistyczne, zgodnie z art. 13c z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.). W każdej strefie planistycznej profil funkcjonalny obejmuje tereny określone w ramach profilu funkcjonalnego podstawowego oraz może obejmować tereny określone w ramach profilu funkcjonalnego dodatkowego. W projekcie POG ustalono gminne standardy urbanistyczne w formie katalogu stref planistycznych, które w myśl powyższej ustawy, powinna spełniać każda działka ewidencyjna wchodząca w skład terenu objętego planem. Gminne standardy urbanistyczne obejmują gminny katalog 13 stref planistycznych, którym przypisano profil funkcjonalny oraz wskaźniki urbanistyczne w postaci:

- wartości maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy,
- wartości maksymalnej wysokości zabudowy,
- wartości maksymalnego udziału powierzchni zabudowy,
- wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej.

Ustalenia pierwszego planu ogólnego gminy w danej gminie określa się, uwzględniając politykę przestrzenną gminy określoną w strategii rozwoju gminy lub strategii rozwoju ponadlokalnego. Plan ogólny gminy jako dokument wyrażający politykę przestrzenną na szczeblu lokalnym musi być zgodny z polityką przestrzenną prowadzoną na szczeblu wojewódzkim, a ta z krajową polityką przestrzenną. Z powyższych względów w projekcie POG musiały znaleźć odzwierciedlenie założenia dokumentów strategicznych kraju i województwa, a także ramy rozwoju gospodarczo-społecznego określone dla gminy, w tym w szczególności w polityce przestrzennej gminy zawarte w strategii rozwoju gminy.

Stargard jest jednym z największych i najprężniej rozwijających się gospodarczo miast województwa zachodniopomorskiego. Jest trzecim co do wielkości miastem w województwie (po Szczecinie i Koszalinie). Obowiązujące „*Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard*” wskazuje cztery przestrzennie wyodrębnione części, całościowo tworzące strukturę funkcjonalno-przestrzenną jednostki:

- układ miasta średniowiecznego, utworzonego w oparciu o naturalną oś rzeki Iny, z narastającymi koncentrycznie i harmonijnie terenami miejskimi,
- układ osiedli mieszkaniowych z XX wieku, odizolowany od historycznego centrum miasta linią kolejową, zakładami produkcyjnymi i kosztami,
- układ współcześnie budowanych osiedli mieszkaniowych, odizolowany od pozostałych terenów miejskich liniami kolejowymi, ciągnący się w kierunku dawnej wsi fabrycznej,
- układ osiedla powojkowego z bardzo rozległym terenem dawnego lotniska, odizolowany od pozostałych terenów miejskich rozłogami pól wsi sąsiednich.

W fizycznogeograficznym podziale Polski badany teren stanowi fragment jednostek Równina Nowogardzka oraz Równina Pyrzycka. Obszar należący do Równiny Pyrzyckiej znajduje się w środkowej i południowej części miasta. Jest to teren płaski, gdzie różnice w wysokości nie przekraczają 8 m. W okolicach dzielnicy Burzykowo występują równiny torfowe. Obszar miasta całkowicie pokrywają utwory czwartorzędowe o zmiennej miąższości. Budowa geologiczna poszczególnych obszarów miasta zależna jest głównie od ich lokalizacji: w obrębie obszarów wysoczyznowych czy też w dolinie Iny. W części północnej (Równina Nowogardzka) większy jest udział piasków i żwirów wodnolodowcowych.

Na terenie gminy miasto Stargard znajduje się eksploatowane złożo wód termalnych, w związku z tym w północnej części obszaru objętego projektem POG znajduje się teren górniczy „Stargard” a znaczna część miasta położony jest w granicach obszaru górniczego „Stargard”.

Stargard zlokalizowany jest w dorzeczu rzek Ina i Płonia – nad rzeką Iną, do której na terenie administracyjnym miasta uchodzą Mała Ina i Krąpiel oraz Młynówka i Rzepliński Kanał. Wzdłuż południowo-zachodniej granicy miasta (Kluczewo – tereny po lotnisku wojskowym) płynie rzeka Gowienica, uchodząca do jeziora Miedwie. Na terenie miasta nie występują naturalne zbiorniki wodne.

Teren miasta Stargard charakteryzuje się wysokimi zasobami użytkowymi wód podziemnych, gromadzącymi się w strukturze hydrogeologicznej doliny Iny, drenującej wody podziemne z obszarów wysoczyznowych. Na terenie miasta występują dwa poziomy wodonośne: trzeciorzędowy i czwartorzędowy. W północno-wschodniej części miasta znajduje się obszar strefy ochrony ujęcia wody podziemnej „Stargard – Południe”. Większość obszaru miasta w granicach administracyjnych (północna i środkowa część) położona jest na terenie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 123 o nazwie „Zbiornik międzymorenowy Stargard-Goleniów”.

Obszar objęty projektem POG we wschodniej części miasta znajduje się na terenach szczególnego zagrożenia powodzią, związanego głównie ze zjawiskiem powodzi od rzek: Ina i jej dopływów Mała Ina i Krąpiel. Wzdłuż rzeki Ina – w dolinie rzecznej – ciągnie się pas terenów zagrożonych podtopieniami od wód gruntowych.

Stargard, z ekologicznego punktu widzenia, można traktować jak specyficzne środowisko przyrodnicze, w obrębie którego zachodzi wiele procesów. Postępująca urbanizacja – zabudowa, ocieplanie i osuszanie warunków siedliskowych, silne przekształcenie gleb zasobnych w azot, a niekiedy gleb zasolonych, emisja zanieczyszczeń przez zakłady przemysłowe oraz ruch komunikacyjny, wpływają na zmniejszenie się środowiska przyrodniczego. Roślinność o cechach naturalnych spotkać można w dolinach rzek Ina, Mała Ina i Krąpiel oraz w zbiornikach stagnacyjnych. W północnej części miasta oraz po zachodniej stronie ścisłego centrum znajdują się tereny zalesione (las mieszany i liściasty na terenie poligonu wojskowego). W dolinie Iny na południowym wschodzie znajduje się jedno z większych skupisk lasu liściastego i mieszanego. Są to dwa oddziały leśne należące do nadleśnictwa Dobrzany, o łącznej powierzchni 53,66 ha, należące do lasów wodochronnych. Flora synantropijna Stargardu liczy 869 taksonów w randze gatunku i podgatunku, w tym 753 gatunki rodzime i zdomowione (nie wliczono 31 gatunków rodz. *Taraxacum*). Gatunki obcego pochodzenia w badanej flory stanowią 34,0%, w tym 29,7% to niezdomowione (diafity). W Stargardzie występuje ok. 60% rodzin gatunków rodzimych i trwale zdomowionych znanych na terenie kraju. We flory miasta Stargard odnotowano 14 gatunków roślin naczyniowych ustawowo chronionych, co stanowi 1,6% flory rodzimej badanego terenu. We flory naczyniowej Stargardu stwierdzone jest też 59 gatunków roślin naczyniowych, które na terenie naszego kraju uznane zostały za rzadkie i zagrożone, co stanowi 6,7% flory miasta.

Obszarami, które stwarzają dogodne miejsca do występowania niektórych grup bezkręgowców należą: obszar ujścia Małej Iny i Krąpieli do Iny, teren łąk leżących na północ od oczyszczalni ścieków oraz zadrzewienia położone na zachód od lotniska w Kluczewie. Główne obszary występowania herpetofauny to przede wszystkim teren ujścia Małej Iny do Iny, stawy (osadniki) w Kluczewie oraz zadrzewienia położone na zachód od lotniska w Kluczewie. Ptaki wykorzystują wszystkie dostępne nisze ekologiczne w mieście, gniazdują i przebywają zarówno na terenach oddalonych od miasta jak i w centrum, w parkach, cmentarzach, ogródkach działkowych i terenach położonych wzdłuż przepływających przez miasto cieków wodnych. Wśród przynajmniej 28 gatunków ssaków stwierdzonych na terenie Stargardu, 6 jest chronionych na podstawie rozporządzenia o ochronie gatunkowej zwierząt, 2 znalazły się na regionalnej Czerwonej Liście Zwierząt, a 7 to gatunki łowne.

Na obszarze miasta na chwilę obecną wyznaczono jeden obszar chroniony prawnie ze względów przyrodniczych i jest to użytk ekologiczny o nazwie „Niebieski korytarz ekologiczny koryta rzeki Iny i jej dopływów – III”. W granicach miasta znajduje się tylko część ww. użytku ekologicznego. Na terenie miasta znajduje się obecnie 10 pojedynczych drzew oraz grupa 11 platanów klonolistnych, będących pomnikami przyrody.

Aktualnie na terenie Stargardu brak jest obszarów Natura 2000, jednakże zgodnie z „*Listą zmian w sieci obszarów Natura 2000*” planowane jest powiększenie obszaru siedliskowego Dolina Iny PLH320004. Projektowana zmiana dotyczy powiększenia obszaru PLH320004 i zmianę jego nazwy – aktualnie funkcjonuje on jako Dolina Iny koło Recza PLH320004. Przewidywane powiększenie obejmuje tereny znajdujące się w granicach administracyjnych Stargardu – w dolinie rzeki Iny na całości jej biegu przez miasto.

Zgodnie z „*Waloryzacją przyrodniczą województwa zachodniopomorskiego*” na terenie miasta proponuje się do utworzenia dwa użytki ekologiczne: „Młynówka” i „Gowienica”. W tejże waloryzacji został też wskazany proponowany obszar chronionego krajobrazu „Dolina Iny”, który swoim skrajem obejmuje niewielki fragment miasta Stargard przy jego południowo-wschodniej granicy. Obszar ten aktualnie utracił już swoje walory przyrodniczo-krajobrazowe i znacząco zmienił się tu charakter użytkowania, ponieważ w tym rejonie biegnie obecnie droga ekspresowa S10 jako obwodnica Stargardu.

Obszar miasta Stargard leży poza zasięgiem krajowych korytarzy ekologicznych. Główny korytarz ekologiczny na terenie miasta stanowi dolina Iny, wraz z jej podstawowymi dopływami (Mała Ina, Krąpiel, Młynówka). Fragment rozległej doliny Iny przebiega z północy na południe obszaru administracyjnego miasta. Tereny przylegające do powyższych cieków tworzą naturalny korytarz ekologiczny (użytek ekologiczny „Niebieski korytarz ekologiczny rzeki Iny i jej dopływów – III” oraz projektowany obszar Natura 2000 Dolina Iny PLH320004).

Obszar objęty projektem POG należy zaliczyć do krajobrazu o charakterze miejskim. Krajobraz obszaru miasta Stargard jest bardzo zróżnicowany – od półnaturalnych zespołów przyrodniczych przełomu Małej Iny i doliny Krąpieli na południu, poprzez rolniczy obszar na zachodzie, do silnie zurbanizowanego krajobrazu miejskiego. W tak zróżnicowanym i silnie przekształconym krajobrazie walory kulturowe przeważają nad przyrodniczymi. Jednak miasto w czasie długiej, kilkusetletniej historii dostosowywało swój kształt do warunków przyrodzonych (fizjograficznych) miejsca. Podstawowymi elementami składowymi krajobrazu kulturowego są obiekty sakralne oraz pozostałości wczesnośredniowiecznego grodu i podgrodzia, położone w rozwidleniu rzeki Iny – kanału Młynówki. Na terenie miasta Stargard na tle zróżnicowanego i silnie przekształconego krajobrazu walory kulturowe przeważają nad

przyrodniczymi. Zgodnie z projektem „*Audytu krajobrazowego województwa zachodniopomorskiego*” na obszarze gminy miasto Stargard nie wyróżniono krajobrazów priorytetowych.

Na terenie miasta znajduje się wiele cennych obiektów zabytkowych, najcenniejszy z nich to uznany za Pomnik Historii „Stargard – zespół kościoła pw. Najświętszej Marii Panny Królowej Świata oraz średniowieczne mury obronne miasta”. W rejestrze zabytków prowadzonym przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków wpisano następujące obiekty zabytkowe zlokalizowane na terenie miasta Stargard: 2 zabytki archeologiczne, 6 zabytków ruchomych, 37 zabytków nieruchomych. Ponadto w gminnej ewidencji zabytków wpisanych jest 116 stanowisk archeologicznych oraz 780 zabytków nieruchomych, w tym: 37 obiektów (obszarów) wpisanych do rejestru zabytków, a 90 obiektów (obszarów) ujętych jest w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków.

Przyjęcie planu ogólnego zapewni harmonijne użytkowanie obszaru gminy, zgodnie z obowiązującymi normami i obostrzeniami prawa ogólnokrajowego i lokalnego, z zachowaniem ładu i estetyki oraz z dotrzymaniem zasad optymalnego wykorzystania terenu i zabezpieczenia elementów środowiska przed niekorzystnym oddziaływaniem, a także w poszanowaniu zasad zrównoważonego rozwoju. Jest to rozwiązanie niezbędne, aby zapobiegać chaosowi planistycznemu, a w szczególności niekontrolowanemu rozlewaniu się zabudowy. Zgodnie ze znowelizowaną ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. *o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw* (Dz.U. z 2023 r., poz. 1688 ze zm.) ustawodawca wyznaczył termin na uchwalenie planów ogólnych do 30 czerwca 2026 r. Skutkiem nieuchwalenia planu ogólnego gminy w wyznaczonym terminie będzie brak możliwości podjęcia nowych procedur planistycznych oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy. Doprowadzenie do takiej sytuacji może spowodować zatrzymanie ruchu inwestycyjnego i ograniczenie rozwoju gminy.

Ze względu na specyficzny i ogólny zakres omawianego dokumentu planistycznego trudno jest na obecnym etapie precyzyjnie wskazać obszary, mogące być objęte przewidywanym znaczącym oddziaływaniem. W chwili obecnej nie jest możliwe wskazanie miejsc, w których zostaną zrealizowane przedsięwzięcia określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839), z uwagi na fakt, iż plan ogólny wyznacza jedynie granice stref planistycznych, w obrębie których będzie możliwa lokalizacja inwestycji z dozwolonego wachlarza, dopuszczonego w danej strefie funkcjonalno-przestrzennej. Doprecyzowanie rodzaju, skali i usytuowania przedsięwzięć nastąpi bądź w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, bądź w decyzjach lokalizacyjnych wydawanych w trybie przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a następnie w pozwoleniach na budowę.

Stan środowiska na terenie miasta jest typowy dla środowisk przekształconych kulturowo oraz poprzez intensywną działalność człowieka i stanowi on wypadkową jego działalności w tym obszarze. Problemy i zagrożenia dla tego rodzaju środowisk wiążą się głównie z nadmierną eksploatacją terenu, zarówno w kontekście zajętości jak i użytkowania. Z tego powodu ograniczanie możliwych oddziaływań jest konieczne do uwzględniania nie tylko podczas użytkowania terenu, ale również na każdym etapie planowania zagospodarowania przestrzennego. Możliwość ograniczania zagrożeń dla środowiska w przedmiotowym przypadku będzie związana z prowadzeniem i planowaniem takiego rozwoju gminy, który uwzględni podstawowe problemy środowiskowe miasta Stargard.

Projekt planu ogólnego został opracowany zgodnie z przepisami dotyczącymi ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, a tym samym wykorzystuje instrumenty planistyczne służące do zrównoważonego rozwoju gminy.

W POG utrzymuje się zasadniczo dotychczasową strukturę funkcjonalno-przestrzenną miasta Stargard, dookreślając jej zasadnicze elementy i wymagane korekty, w tym w zakresie zasięgu stref rozwoju zainwestowania i zabudowy w celu zapobieżenia rozlewania się zabudowy – poprzez wyznaczenie stref planistycznych o określonych profilach funkcjonalnych, obszaru uzupełnienia zabudowy i obszaru zabudowy śródmiejskiej. Wykształcona w procesie historycznego rozwoju struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy jest w znacznym stopniu zdeterminowana stałymi i niezmiennymi w czasie uwarunkowaniami środowiskowymi. Nie istnieje odpowiednia weryfikowalna metoda, która pozwoliłaby na pełną, mierzalną analizę i precyzyjną ocenę wpływu założeń POG na środowisko, z racji tego, iż wyznacza on jedynie strefy planistyczne, w obrębie których dopuszczalna będzie dana kategoria zainwestowania, czyli profil funkcjonalny podstawowy i profil funkcjonalny dodatkowy. Realizacja założeń projektu planu nie będzie miała znaczącego negatywnego wpływu na poszczególne komponenty środowiska naturalnego, w tym na obszary prawnie chronione i obszary proponowane do objęcia ochroną.

Realizacja ustaleń przedmiotowego dokumentu nie spowoduje:

- ubytku powierzchni, zniszczenia lub zaniku siedlisk, dla których ochrony zostały wyznaczone obszary Natura 2000,
- fragmentacji siedlisk, dla których ochrony zostały wyznaczone obszary Natura 2000,
- powstawania i rozprzestrzeniania się oddziaływań antropogenicznych zakłócających przebieg naturalnych procesów ekologicznych w granicach siedlisk, dla których ochrony zostały wyznaczone obszary Natura 2000,
- zniszczenia siedlisk warunkujących istnienie gatunków zwierząt, dla których ochrony zostały wyznaczone obszary Natura 2000,
- zakłócenia integralności i suwerenności obszarów Natura 2000.

Nie przewiduje się, by realizacja ustaleń omawianego dokumentu planistycznego mogła w sposób znacząco niekorzystny wpłynąć na poszczególne elementy środowiska, w tym na: powietrze, klimat, wody powierzchniowe i podziemne, stosunki wodno-gruntowe, krajobraz, zabytki, zasoby naturalne, powierzchnię ziemi oraz ludzi.

Z racji charakteru, zakresu i roli POG, wynikającej z przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.), na etapie przedmiotowego dokumentu nie ma możliwości ustanowienia konkretnych działań oraz rozwiązań technicznych i technologicznych mitygujących wpływ na środowisko. Zostaną one ustalone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i decyzjach lokalizacyjnych, adekwatnie do konkretnych form zagospodarowania i charakteru przekształceń danego obszaru, a następnie uszczegółowione na etapie decyzji wykonawczych w postaci warunków realizacji danej inwestycji budowlanej. Wyznaczone w projekcie POG strefy planistyczne ustalają ramowe zasady przyszłego zagospodarowania terenów i tym samym zapewniają ograniczenie ewentualnego negatywnego oddziaływania na środowisko istniejących i projektowanych funkcji w skali adekwatnej do swojej rangi.

Projekt POG przygotowano kierując się nadrzędną zasadą zrównoważonego rozwoju, co pozwoliło zoptymalizować cele rozwoju gminy i potrzeby mieszkańców gminy z uwzględnieniem wymogów ochrony cennych elementów środowiska przyrodniczego i krajobrazu. Ostatecznie przyjęte rozwiązania zostały uznane za optymalne. Dlatego też nie istnieje możliwość wskazania rozsądnych

rozwiązań alternatywnych, gdyż wyznaczanie innych stref planistycznych o określonych profilach funkcjonalnych na obecnym etapie rozwoju gminy byłoby działaniem zmierzającym do nadmiernej presji inwestycyjnej i rozproszenia zabudowy.

Podczas sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego opracowania nie napotkano na znaczące trudności wynikające z niedostatków techniki oraz luk we współczesnej wiedzy.

Prognoza wykonana została w oparciu o publikowane dane literaturowe i pozyskane materiały charakteryzujące środowisko przedmiotowego terenu, przeprowadzone wizje terenowe, a także literaturę fachową omawiającą i oceniającą oddziaływania mogące być wynikiem proponowanych działań.

Organem administracji odpowiedzialnym za monitoring funkcjonowania przyjętego dokumentu planistycznego będzie samorząd gminny. Punktem wyjścia może być analiza zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, do której przeprowadzenia – w celu oceny aktualności planu ogólnego i planów miejscowych – Prezydent Miasta Stargard jest obowiązany co najmniej raz w czasie kadencji rady gminy.

Z uwagi na lokalny zasięg nie wystąpi jakiegokolwiek wpływ transgraniczny ze strony realizacji ustaleń projektu przedmiotowego dokumentu planistycznego. Gmina miasto Stargard leży w znacznej odległości od granic państwa (ok. 55 km), co wyklucza możliwość zaistnienia wpływu ustaleń POG na obszary położone poza granicami Polski.

14. MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

Prognozę oddziaływania na środowisko opracowano w oparciu o następujące akty prawne:

- 1) Traktat o przystąpieniu Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej, podpisany w Atenach w dniu 16 kwietnia 2003 r. (Dz. U. z 2004 r. Nr 90, poz.864).
- 2) Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory.
- 3) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa.
- 4) Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, zwanej Ramową Dyrektywą Wodną.
- 5) Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.).
- 6) Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.).
- 7) Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 1688 ze zm.)
- 8) Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.).
- 9) Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 647 ze zm.).
- 10) Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1587 ze zm.).

- 11) Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1292 ze zm.).
- 12) Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 960 ze zm.).
- 13) Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz.U. z 2023 r., poz. 2758 ze zm.).
- 14) Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy (Dz.U. z 2024 r., poz. 729).
- 15) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 ze zm.).
- 16) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1713).
- 17) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. z 2011 r. Nr 25, poz. 133 ze zm.).
- 18) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2380).
- 19) Rozporządzenie Ministra Środowiska z 9 października 2014 r. w sprawie gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408).
- 20) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409).
- 21) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 marca 2005 r. w sprawie ustalenia listy gatunków zwierząt łownych (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2454).
- 22) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. z 2023 r., poz. 335).
- 23) Uchwała nr 7 Rady Ministrów z dnia 24 stycznia 2025 r. w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie Komisji Europejskiej dokumentu „Lista zmian w sieci obszarów Natura 2000” (M.P. z 2005 r., poz. 87).
- 24) Uchwała Nr XVII/214/20 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 24 czerwca 2020 r. zmieniająca uchwałę w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2020 r., poz. 3564).
- 25) Zarządzenie Nr 17/86 Wojewody Szczecińskiego z dnia 10 czerwca 1986 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Szcz. z 1986 r. Nr 6, poz. 148).
- 26) Uchwała Nr XXIII/238/2016 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 25 października 2016 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego pn. „Niebieski korytarz ekologiczny koryta rzeki Iny i jej dopływów – III” (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2016 r., poz. 4556).

Opracowując niniejszą prognozę wykorzystano informacje zawarte w następujących dokumentach i materiałach źródłowych:

- 1) Uchwała Nr LV/550/2023 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 26 września 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard.

- 2) Wnioski do planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego dla miasta Stargard, złożone przez kompetentne organy administracji w trybie przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
- 3) „Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby projektu planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard” (Naturis Projekt Sp. z o.o., Szczecin, 2024 r.).
- 4) „Opracowanie ekofizjograficzne dla terenu miasta Stargardu Szczecińskiego” (Stowarzyszenie Pracowni Autorskich Afix Sp. z o.o., Szczecin, 2007 r.).
- 5) „Wstępne wyniki do aktualizacji planu zagospodarowania przestrzennego gminy miasta Stargard w zakresie roślinności, flory, siedlisk oraz awifauny” (Pracownia Przyrodnicza Urszula Banaś-Stankiewicz, Szczecin, 2019 r.).
- 6) „Opracowanie szaty roślinnej i awifauny do zmian w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy miasta Stargard” (Pracownia Przyrodnicza Urszula Banaś-Stankiewicz, Szczecin, 2020 r.).
- 7) „Prognoza oddziaływania na środowisko do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy miasta Stargard” (AFIX Pracownia Autorska Alicja Cykalewicz Tymbarska, Szczecin, 2021 r.).
- 8) „Analiza zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy – miasto Stargard na potrzeby oceny aktualności *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard* oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego” (Szczecin, 2018 r.).
- 9) „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard” (przyjęte uchwałą Nr IX/107/2011 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 30 sierpnia 2011 r., zmienione uchwałą Nr XXVI/301/2013 z dnia 26 lutego 2013 r., uchwałą Nr IV/30/2015 z dnia 3 lutego 2015 r., uchwałą Nr XVI/182/2016 z dnia 23 lutego 2016 r., uchwałą Nr XXXIX/418/2018 z dnia 27 lutego 2018 r., uchwałą Nr XLII/424/2022 z dnia 21 czerwca 2022 r., uchwałą Nr LVII/559/2023 z dnia 28 listopada 2023 r.).
- 10) „Strategia Rozwoju Gminy Miasta Stargard do 2030 roku” (załącznik do uchwały Nr XXXI/331/2021 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 28 września 2021 r.).
- 11) „Program Ochrony Środowiska dla gminy miasto Stargard na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025” (Zakład Analiz Środowiskowych Eko-precyzja, Stargard, 2018 r.).
- 12) „Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasto Stargard na lata 2016-2026” (tekst ujednolicony po uwzględnieniu zmian wprowadzonych Uchwałą Nr II/34/2018 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 18 grudnia 2018 r.).
- 13) „Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta Stargard na lata 2022-2025” (załącznik do uchwały Nr XLV/457/2022 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 25 października 2022 r.).
- 14) „Raport o stanie Miasta Stargard – 2024” (Stargard, maj 2025 r.).
- 15) „Miejski Plan Adaptacji do zmian klimatu dla Miasta Stargard” (załącznik do uchwały Nr VIII/69/2024 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 29 października 2024 r.).
- 16) Bordiuk A., Łysko A., Popiela A. 2022. Zróżnicowanie flory naczyniowej miasta Stargard (Pomorze Zachodnie) – studium fitogeograficzne. Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Rozprawy i Studia T. (MCCCXXI) 1257, Szczecin.
- 17) Praca zespołowa. 2010. Waloryzacja przyrodnicza województwa zachodniopomorskiego. Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie, Szczecin.

- 18) Praca zespołowa. 1999. Waloryzacja przyrodnicza Miasta Stargard Szczeciński. Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie, Szczecin.
- 19) Pismo Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska z dnia 31 stycznia 2025 r. w sprawie listy zmian granic obszarów Natura 2000.
- 20) Koźmiński Cz., Michalska B., Czarnecka M. 2007. Klimat Województwa Zachodniopomorskiego. Akademia Rolnicza w Szczecinie, Uniwersytet Szczeciński, Szczecin.
- 21) Projekt „Audytu krajobrazowego województwa zachodniopomorskiego”.
- 22) Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.) 2021. Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań.
- 23) Bródka S. (red.) 2010. Praktyczne aspekty ocen środowiska przyrodniczego. Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.
- 24) Chmielewski T. J. 2013. Systemy krajobrazowe. Struktura – funkcjonowanie – planowanie. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- 25) Ekosystemy lądowe pozostające w dynamicznych relacjach z wodami podziemnymi i powierzchniowymi dla obszarów dorzeczy w Polsce z wyłączeniem regionu wodnego Warty. Konsorcjum TECHMEX S.A. i Instytut Melioracji i Użytków Zielonych, sfinansowane ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, na zamówienie Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, Warszawa (lipiec 2009 r.).
- 26) Zielone miasto z klimatem – plan operacyjny standardy utrzymania, ochrony i rozwoju terenów zieleni w Stargardzie część 1 (Kubus, Markowska, Szewczyk, Łysko, Borkowski, Nowak, Suchocka, Polskie Towarzystwo Dendrologiczne, 2023 r.).
- 27) „Ochrona dziedzictwa kulturowego – zarządzanie i partycypacja społeczna” (Pawłowska, Swaryczewska, UJ Kraków, 2002 r.).
- 28) „Identyfikacja jednostek krajobrazu miejskiego w planowaniu przestrzennym a metodologia audytu krajobrazowego” (Sochacka-Sutkowska, Biuletyn KPZK, 2016 r.).
- 29) „Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim – raport wojewódzki za rok 2022” (Szczecin, kwiecień 2023 r., raport opracowany w Regionalnym Wydziale Monitoringu Środowiska w Szczecinie Departamentu Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska).
- 30) Mikołajków J., Sadurski A. (red.) 2017. Informator PSH – Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce. Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa.
- 31) „Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce według stanu na dzień 31 XII 2023 r.” (Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa, 2024).
- 32) System Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych Polski MIDAS (<https://midas-app.pgi.gov.pl/ords/r/public/midas/start>).
- 33) Geoserwis Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (<http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>).
- 34) Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody (<http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/>).
- 35) Centralna Baza Danych Geologicznych Państwowego Instytutu Geologicznego (<http://baza.pgi.gov.pl/website/cbdg/viewer.html/>).
- 36) IKAR Geoportal Państwowego Instytutu Geologicznego (<http://ikar2.pgi.gov.pl/cms/>),
- 37) Centralny Bank Danych Hydrogeologicznych Państwowego Instytutu Geologicznego (<http://epsh.pgi.gov.pl/epsh/>).
- 38) Hydroportal Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej ISOK (<http://mapy.isok.gov.pl/imap/>).

- 39) Bank Danych o Lasach (<https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy>).
- 40) Główny Urząd Statystyczny – Statystyczne Vademecum Samorządowca (<https://svs.stat.gov.pl>).
- 41) Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Lokalnych (<https://bdl.stat.gov.pl>).
- 42) Rejestr zabytków nieruchomości województwa zachodniopomorskiego – Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Szczecinie (<https://wkz.bip.alfatv.pl/strony/11.dhtml>).
- 43) Strona Audytu krajobrazowego województwa zachodniopomorskiego (<http://audytkrajobrazowy-projekt.rbgp.pl/mapa-krajobrazy.html>).
- 44) Witryna Urzędu Miejskiego w Stargardzie (<https://stargard.eu/>).
- 45) System Informacji Przestrzennej Miasta Stargard (<https://mapa.inspire-hub.pl/#/stargard>).

15. SPIS ZAŁĄCZNIKÓW, RYCIN I TABEL

Spis załączników:

- 1) Pismo Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 2 kwietnia 2024 r., znak: WOPN.411.26.2024.AM.
- 2) Opinia Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Stargardzie z dnia 4 kwietnia 2023 r., znak: ZNS.7040.5.2.2024.
- 3) Oświadczenie autora o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Spis rycin:

Ryc. nr 1. Obszar gminy miasto Stargard na tle jednostek administracyjnych.....	7
Ryc. nr 2. Struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta Stargard.	25
Ryc. nr 3. Obszar POG na tle granic złoża wód termalnych oraz obszaru i terenu górniczego.	34
Ryc. nr 4. Usytuowanie GZWP nr 123 na tle granic miasta Stargard.....	39
Ryc. nr 5. Tereny zagrożenia podtopieniami i powodzią na obszarze miasta Stargard.	41
Ryc. nr 6. Istniejące i projektowane formy ochrony przyrody na terenie miasta Stargard.....	51
Ryc. nr 7. Obszar POG na tle proponowanych form ochrony przyrody (waloryzacja przyrodnicza, 2010).	54
Ryc. nr 8. Obszar miasta Stargard na tle sieci korytarzy ekologicznych (wg PAN, 2012 r.).	58

Spis tabel:

Tab. nr 1. Katalog stref planistycznych w Planie ogólnym miasta Stargard.	9
Tab. nr 2. Wykaz JCWP na terenie objętym projektem POG.	36
Tab. nr 3. Wykaz drobnych ssaków (w tym nietoperzy) występujących na terenie miasta.....	47
Tab. nr 4. Wykaz pomników przyrody na terenie Stargardu.....	49
Tab. nr 5. Wykaz zabytków nieruchomości w rejestrze zabytków prowadzonym przez WKZ.....	63

16. DATA SPORZĄDZENIA PROGNOZY, ZESPÓŁ AUTORSKI, PODPISY

Data sporządzenia prognozy: 10.09.2025 r.

Zespół autorów:

mgr inż. Dorota Sterna – kierująca zespołem autorów

mgr inż. Ewa Libera

mgr Natalia Latto

Szczecin, dnia 2 kwietnia 2024 r.

REGIONALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA W SZCZECINIE

WOPN.411.26.2024.AM

**Prezydent Miasta Stargard
ul. Hetmana Stefana Czarnieckiego 17
73-110 Stargard**

Działając na podstawie art. 53 i art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r., poz. 1094 ze zm.), w nawiązaniu do pisma z dnia 5 marca 2024 r., znak: TP-II.6722.3.6.2023.3, dotyczącego uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu planu ogólnego miasta Stargard (zainicjowanego Uchwałą Nr LV/550/2023 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 26 września 2023 r.), wnoszę o sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko ze szczególnym uwzględnieniem poniższych zagadnień.

1. Prognoza powinna w pełnym zakresie odpowiadać wymaganiom wynikającym z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r., poz. 1094 ze zm.) przy zachowaniu warunków, o których mowa w art. 52 ust. 1 i 2 ww. ustawy.
2. Należy zwrócić szczególną uwagę na diagnozę stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem (art. 51 ust. 2 pkt 2 lit. b ww. ustawy), określenie przewidywanych, znaczących oddziaływań, spowodowanych realizacją ustaleń projektu planu (art. 51 ust. 2 pkt 2 lit. e ww. ustawy) oraz przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie negatywnych oddziaływań, a także przedstawienie rozwiązań alternatywnych (art. 51 ust. 2 pkt 3 lit. a i b ww. ustawy).
3. Należy przedstawić opis środowiska przyrodniczego w granicach terenu objętego planem oraz w jego sąsiedztwie ze szczególnym uwzględnieniem siedlisk przyrodniczych oraz gatunków objętych ochroną na podstawie:
 - a) Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2014 r. poz. 1713),
 - b) Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 2380),

- c) Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409),
- d) Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408).

Stwierdzone w granicach terenu objętego planem lub w strefie jego oddziaływania stanowiska chronionych gatunków oraz siedliska przyrodnicze należy zaznaczyć na załączniku graficznym do prognozy. Badania terenowe należy przeprowadzić w okresie umożliwiającym ich stwierdzenie.

- 4. W prognozie należy przeanalizować wpływ realizacji ustaleń projektu planu na poszczególne elementy środowiska, a szczególną uwagę należy zwrócić na oddziaływanie jego ustaleń na:

- a) formy ochrony przyrody zlokalizowane w granicach terenu objętego planem oraz w strefie jego oddziaływania, w tym w szczególności na:

- użytek ekologiczny „Niebieski korytarz ekologiczny koryta rzeki Iny i jej dopływów - III”, wyznaczony w celu zachowania w odpowiednim stanie wód płynących, jako korytarza ekologicznego, stanowiącego ważny szlak wędrówek i rozrodu ryb łososiowatych;
- pomniki przyrody.

Jednocześnie informuję, że w granicach miasta Stargard planowane jest powiększenie obszaru Natura 2000 „Dolina Iny Koło Recza” PLH320004, wyznaczonego w celu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt. Proponowane obszary oraz propozycje powiększeń obszarów istniejących są chronione na podstawie art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 ze zm.) i powinny być brane pod uwagę przy ocenie projektu planu ogólnego miasta Stargard;

- b) obszary i obiekty zaproponowane do ochrony w „Waloryzacji przyrodniczej województwa zachodniopomorskiego” (Biuro Konserwacji Przyrody, Szczecin 2010 r.) w formie:

- obszaru chronionego krajobrazu „Dolina Iny” – wyznaczonego w celu ochrony cennego krajobrazowo i przyrodniczo terenu obejmującego zespół powiązanych ekosystemów we wspólnym układzie hydrologicznym rzeki Gowienicy;
- zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Dolina rzeki Krąpieli” – wyznaczonego w celu ochrony krajobrazu doliny rzeki Krąpieli na jej odcinku przełomowym, a także miejsca występowania zróżnicowanych fitocenoz;
- użytku ekologicznego „Gowienica” – wyznaczonego w celu ochrony kompleksu zadrzewień śródpolnych wraz z przylegającymi do niego łąkami i łozowiskami, a także w celu ochrony stanowisk chronionych gatunków roślin;
- użytku ekologicznego „Młynówka” – wyznaczonego w celu ochrony obszarów leśnych o charakterze łągu przystrumykowego wraz z przylegającą do niego łąką oraz w celu ochrony stanowisk chronionych gatunków roślin;
- pomników przyrody;

- c) siedliska przyrodnicze oraz stanowiska chronionych gatunków stwierdzone na terenie objętym planem oraz w strefie jego oddziaływania, w tym siedliska i gatunki wykazane w „Waloryzacji przyrodniczej województwa zachodniopomorskiego”. Dane dotyczące rozmieszczenia stanowisk chronionych gatunków oraz siedlisk przyrodniczych w odniesieniu do terenów objętych planem pochodzące z ww. opracowań można uzyskać po wystąpieniu do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z wnioskiem o udostępnienie informacji o środowisku.

- 5. W prognozie należy przeprowadzić ocenę projektu planu w odniesieniu do:

- a) wymogów wynikających z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 ze zm.), a w szczególności zapisów art. 33 ust. 1, który zabrania podejmowania działań mogących, osobo lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszarów Natura 2000, w tym w szczególności:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000,
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,
- pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami Natura 2000;
- b) zakazów wynikających zawartych w Uchwale Nr XXIII/238/2016 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 25 października 2016 roku w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego pn. „Niebieski korytarz ekologiczny koryta rzeki Iny i jej dopływów - III” (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2016 r., poz. 4556);
- c) wskazań ochronnych dla obszarów zaproponowanych do ochrony ujętych w „Waloryzacji przyrodniczej województwa zachodniopomorskiego”.

Wyniki powyższej analizy należy wykorzystać do wyznaczenia i opisu najistotniejszych obszarów problemowych, analizy oddziaływań skumulowanych, zaplanowania środków minimalizujących oraz ograniczających negatywne oddziaływanie.

W przypadku, gdy projekt planu będzie wyznaczał tereny przeznaczone pod lokalizację siłowni wiatrowych w prognozie należy przedstawić dodatkowo:

- informacje o składzie gatunkowym ornitofauny występującej na terenie objętym planem oraz w strefie jego oddziaływania ze szczególnym uwzględnieniem gatunków kolizyjnych i kluczowych. Badania ornitologiczne na potrzeby prognozy sporządzanej do projektu planu powinny obejmować liczenia z transektów (badanie dynamiki zgrupowań ptaków w cyklu rocznym), liczenia z punktów obserwacyjnych (badanie natężenia wykorzystania przestrzeni powietrznej przez ptaki), badania rozpowszechnionych ptaków w standardzie MPPL;
- statystyki dotyczące udziału poszczególnych rzędów ptaków pod względem liczby osobników wykorzystujących przestrzeń powietrzną w rozbiciu na trzy pułapy – do szacowanej wysokości dolnego zakresu pracy śmigła, w strefie pracy rotora i powyżej wysokości pracy śmigła w stanie wzniesienia;
- rozpoznanie dostępnych informacji na temat walorów chiropterologicznych i uwarunkowań lokalnych mających znaczenie dla nietoperzy (wstępne poszukiwanie ważnych żerowisk, tras przelotów, kolonii rozrodczych oraz ważnych zimowisk nietoperzy), z uwzględnieniem m.in. występowania potencjalnych siedlisk ważnych dla tych zwierząt (w tym obszarów Natura chroniących nietoperze) oraz ryzyka wystąpienia oddziaływań skumulowanych;
- dane o lokalizacji i przebiegu granic obszarów specjalnej ochrony ptaków oraz obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty, dla których przedmiotem ochrony są nietoperze, zarówno na obszarze opracowania jak i w buforze 10 km, wraz z informacją o gatunkach ptaków i nietoperzy oraz ich siedliskach stanowiących przedmiot ochrony obszarowej na tych terenach;
- dane o lokalizacji rezerwatów ornitologicznych oraz wyznaczonych dla ptaków stref ochrony ostoi w granicach obszaru opracowania oraz w buforze 10 km od jego granic;
- dane o lokalizacji wydzieleń stanowiących miejsca szczególnie atrakcyjne dla ptaków i nietoperzy, w szczególności zbiorników wodnych, mokradeł, podmokłych łąk (szczególnie zalewowych), wysypisk śmieci, wielkoobszarowych pól, terenów ekstensywnie użytkowanych rolniczo, kompleksów leśnych;
- dane o lokalizacji miejsc koncentrujących (ogniskujących) przeloty lokalne ptaków oraz nietoperzy (przesmyki pomiędzy kompleksami leśnymi, zbiornikami wodnymi, doliny rzeczne, przełęcz, mierzeje, półwyspy, strefa wybrzeża morskiego);
- analizę wpływu ustaleń projektu planu dla planowanych lokalizacji siłowni wiatrowych na awifaunę (śmiertelność ptaków w wyniku kolizji z pracującymi siłowniami, zmniejszanie liczebności ptaków

wskutek utraty i fragmentacji siedlisk spowodowanej odstraszeniem z okolic siłowni, zaburzenia funkcjonowania populacji, w szczególności zaburzenia krótko- i długodystansowych przemieszczeń ptaków tzw. efekt bariery) i chiropterofaunę (utrata miejsc żerowania i tras przelotów na żerowiska, śmiertelność w wyniku kolizji lub urazu ciśnieniowego, czyli tzw. barotraumy) w oparciu o uzyskane wyniki badań;

- analizę możliwego wpływu elektrowni wiatrowych na ornitofaunę i chiropterofaunę, w tym przede wszystkim skumulowanego oddziaływania planowanych elektrowni w połączeniu z innymi farmami wiatrowymi (istniejącymi lub planowanymi), zlokalizowanymi na terenie miasta Stargard oraz w gminach sąsiednich w odległościach wskazujących na możliwość zaistnienia wzajemnych powiązań ich wpływu na faunę migrującą w powietrzu. Poza sąsiadującymi farmami wiatrowymi należy zwrócić uwagę m.in. na istniejące i projektowane napowietrzne linie przesyłowe, linie kolejowe oraz drogi kołowe, które w łącznym oddziaływaniu mogą potęgować efekt bariery w przelotach ptaków, zwłaszcza tych odbywających się na niskim, kolizyjnym pułapie. Jednocześnie podkreśla się, że zgodnie z projektem „Wytycznych dotyczących oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki” (opracowanym przez Generalną Dyрекję Ochrony Środowiska, Warszawa 2011 r.) w ocenie oddziaływań skumulowanych należy brać pod uwagę wszystkie przedsięwzięcia i dokumenty planistyczne o możliwym niekorzystnym wpływie na populacje ptaków, na które analizowany dokument planistyczny (przeznaczający tereny na cele energetyki wiatrowej), oddziałuje ze szczególnym uwzględnieniem populacji zasiedlających tereny analizowanego dokumentu planistycznego. W pierwszym rzędzie należy ocenić możliwy wpływ wszystkich istniejących i projektowanych farm wiatrowych zlokalizowanych w buforze 10 km od granic dokumentu planistycznego będącego przedmiotem oceny. Bufor 10 km jest uzasadniony zasięgiem lotów żerowiskowych wielu ptaków szponiastych, czy bociana czarnego. W przypadku wystąpienia na terenie badań koncentracji żerowiskowych lub noclegowisk migrujących gęsi, należy zwiększyć zasięg bufora do 20 km;
- załączniki graficzne przedstawiające: lokalne trasy przelotów oraz szlaki migracyjne ptaków i nietoperzy, stanowiska lęgowych gatunków ptaków (w szczególności gatunków drapieżnych oraz gatunków kluczowych i kolizyjnych, w tym gatunków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej) oraz ich miejsca żerowania;
- metodykę prowadzonych badań dotyczących ornitofauny i chiropterofauny.

W przypadku, gdy w projekcie planu dopuszczona będzie możliwość eksploatacji kopalin na obszarach udokumentowanych złóż kopalin w przedłożonej prognozie należy przedstawić opis warunków geologicznych i hydrogeologicznych oraz wskazać, czy planowane jest odwadnianie terenu przeznaczonego w projekcie planu pod eksploatację złoża. Ponadto należy przeanalizować wpływ ustaleń planu na:

- środowisko gruntowo-wodne w obrębie terenu przeznaczonego pod eksploatację, a także w strefie oddziaływania kopalni, w szczególności na wahania poziomu wód gruntowych w odniesieniu do istniejących i projektowanych form ochrony przyrody;
- kształtowanie się stosunków wodno - gruntowych, zwracając głównie uwagę na możliwość wystąpienia nieodwracalnych zmian o negatywnym wpływie na poziom wód gruntowych, determinujących istnienie cennych zbiorowisk roślinnych oraz siedlisk przyrodniczych.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f i g ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1029 ze zm.) prognoza oddziaływania na środowisko musi zawierać:

- oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy;
- datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów.

p.o. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Szczecinie
Marcin Siedlecki

Adresat – ePUAP

Stargard, dnia 04.04.2024 r.

ZNS.7040.5.2.2024

Prezydent Miasta Stargard
ul. Hetmana Stefana Czarnieckiego 17
73 – 110 Stargard

Wasz znak: TP-II.6722.3.7.2023.3

Dotyczy: projektu planu ogólnego miasta Stargard.

W odpowiedzi na wniosek Gminy Miasto Stargard, reprezentowanej przez Pana Piotra Mynca – Zastępcę Prezydenta Miasta, z dnia 05.03.2024 r., znak: TP-II.6722.3.7.2023.3, w sprawie określenia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla potrzeb opracowania projektu planu ogólnego miasta Stargard, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Stargardzie działając na podstawie art. 3 i art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (j.t. Dz.U. z 2024 r., poz. 416), w związku z art. 53, art. 58 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (j.t. Dz.U. z 2023 r., poz. 1094 z późn. zm.) wnosi o sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko dla ww. dokumentu w zakresie zgodnym z wymaganiami określonymi w świetle przepisu art. 51 ust. 2 i art. 52 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (j.t. Dz.U. z 2023 r., poz. 1094 z późn. zm.).

Prognoza powinna określać, analizować wpływ i przewidywane znaczące oddziaływania planowanych przedsięwzięć na zdrowie ludzi pod kątem narażenia na hałas, wibracje, zanieczyszczenia powietrza, promieniowanie, zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych. Powinna wskazywać działania mające na celu zapobieganie i łagodzenie negatywnym oddziaływaniom na środowisko w tym zdrowie ludzi.

Prognoza obejmująca swym zakresem ww. informacje umożliwi właściwą ocenę wpływu ustaleń zawartych w projektowanym dokumencie na zdrowie i warunki życia ludzi.

Otrzymuje:

1. Adresat (e-PUAP)
2. aa.

Signature Not Verified

Dokument podpisany przez
Waldemar Kulpa
Data: 2024.04.04 14:36:36
CEST

Szczecin, dnia 04.09.2025 r.

Dorota Sterna
ul. Emilii Plater 7C/11
71-635 Szczecin

OŚWIADCZENIE

Zgodnie z art. 74a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.), oświadczam, że (*):

- ukończyłam, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, co najmniej studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie na kierunkach związanych z kształceniem w obszarze:
 - a) nauk ścisłych z dziedzin nauk chemicznych,
 - b) nauk przyrodniczych z dziedzin nauk biologicznych oraz nauk o Ziemi,
 - c) nauk technicznych z dziedzin nauk technicznych z dyscyplin: biotechnologia, górnictwo i geologia inżynierska, inżynieria środowiska,
 - d) nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych z dziedzin nauk rolniczych, nauk leśnych;
- ukończyłam, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, co najmniej studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie i posiadam co najmniej 5-letnie doświadczenie w pracach w zespołach przygotowujących raporty o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko lub prognozy oddziaływania na środowisko, lub brałam udział w przygotowaniu co najmniej 5 raportów o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko lub prognoz oddziaływania na środowisko.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

(*) – właściwe podkreślić

.....
(podpis autora prognozy oddziaływania na środowisko,
a w przypadku zespołu autorów - kierującego tym zespołem)